

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра теорії і практики перекладу романських мов
імені Миколи Зерова

**ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ
ТЕКСТІВ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕМАТИКИ З ІСПАНОМОВНИХ ОНЛАЙН-
НОВИН ПІД ЧАС ВИСВІТЛЕННЯ ВІЙНИ В УКРАЇНІ**

Кваліфікаційна робота

освітнього ступеня “магістр”

студентки II курсу магістратури,

освітньої програми

*«Загальний і галузевий усний та письмовий
переклад з іспанської та англійської мов»,*

спеціальності 035 «Філологія»

спеціалізації: 035.051 Філологія (романські мови та
літератури (переклад включно), перша - іспанська)

Софія Юріївна КОЛІСНИЧЕНКО

Науковий керівник:

к.філол.н., доц. Оксана ГУСЕЙНОВА

«Допущено до захисту»

Протокол засідання

кафедри теорії та практики перекладу

романських мов імені Миколи Зерова

протокол № 8 від «24» *квітня* 2026 року

в.о. завідувача кафедри (підпис)

д.філол.н., доц. Ірина ЦИРКУНОВА

КИЇВ

2026

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАГМАТИЧНОГО АСПЕКТУ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕМАТИКИ.....	8
1.1. Прагматика як лінгвістична категорія та її інтерпретація в перекладознавстві	8
1.2. Жанрово-стильова характеристика онлайн новин у сучасному медіапросторі.....	13
1.3. Прагматичний аспект перекладу військових текстів в умовах актуального контексту.....	18
1.4. Методологія вибірки перекладів з співвідносних текстів	21
Висновки до Розділу 1	24
РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ІСПАНОМОВНИХ ТЕКСТІВ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕМАТИКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ З ІСПАНОМОВНИХ ОНЛАЙН НОВИН	26
2.1. Тематична організація іспаномовних онлайн-новин про війну в Україні та прагматичні стратегії відтворення їх українською мовою	26
2.2. Лексико-семантичні та стилістичні аспекти іспано-українського перекладу	33
2.3. Граматичні аспекти іспано-українського перекладу	41
Висновки до Розділу 2	52
РОЗДІЛ III. ЛІНГВОПРАГМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ ІСПАНО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕМАТИКИ	54
3.1. Перекладацькі трансформації як засіб збереження прагматичного потенціалу тексту-оригіналу та їх значимість	54
3.2. Прагматична адаптація в процесі перекладу текстів з онлайн новин	67
3.3. Вплив перекладацьких рішень на прагматичний ефект.....	76
Висновки до Розділу 3	86
ВИСНОВКИ.....	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	93
ДОДАТКИ.....	103

АНОТАЦІЯ

Магістерську роботу присвячено аналізу прагматичних особливостей іспаномовних онлайн-новин про війну в Україні та специфіки їх перекладу українською мовою. Актуальність дослідження зумовлена зростанням ролі іспаномовного інформаційного простору у висвітленні російсько-української війни та потребою забезпечення прагматично адекватного перекладу військових медіатекстів для української аудиторії. Об'єктом нашого дослідження є іспаномовні тексти військової тематики, опубліковані в онлайн-ЗМІ, а предметом – прагматичні елементи цих текстів та особливості їх відтворення в українському перекладі. Метою роботи є аналіз прагматичних особливостей іспаномовних онлайн-новин про війну в Україні та виявлення специфіки їх перекладу українською мовою з урахуванням комунікативної інтенції й прагматичного ефекту. Для досягнення мети проаналізовано прагматику як лінгвістичну категорію у перекладознавстві, визначено жанрово-риторичні особливості військового медіадискурсу, досліджено лексико-стилістичні та граматичні засоби вираження авторської інтенції, а також виявлено труднощі передачі прагматичних компонентів у перекладі. Наукова новизна полягає у комплексному аналізі прагматичної специфіки іспаномовних онлайн-новин про війну в Україні та визначенні перекладацьких трансформацій, що забезпечують збереження комунікативного впливу оригіналу. У результаті дослідження встановлено, що найбільш ефективними є конкретизація, модуляція, експлікація, компенсація та синтаксична перебудова. Доведено, що перекладацькі рішення впливають на категоричність повідомлення, емоційну тональність і політичну оцінність новини, тому якісний переклад військових медіатекстів потребує поєднання змістової точності, жанрової відповідності та прагматичної адекватності.

Ключові слова: прагматичний ефект, медіадискурс, іспано-український переклад, онлайн-новини, перекладацькі трансформації.

ABSTRACT

The master's thesis is devoted to the analysis of the pragmatic features of Spanish-language online news about the war in Ukraine and the specific aspects of their translation into Ukrainian. The relevance of the study is determined by the growing role of the Spanish-speaking information space in covering the Russian-Ukrainian war and the need to ensure a pragmatically adequate translation of military media texts for the Ukrainian audience. The object of the research is Spanish-language military news texts published in online media, and the subject is the pragmatic elements of these texts and the specifics of their reproduction in Ukrainian translation. The aim of the thesis is to analyse the pragmatic characteristics of Spanish-language online news about the war in Ukraine and to identify the specific features of their translation into Ukrainian, taking into account communicative intention and pragmatic effect. To achieve this aim, the study examines pragmatics as a linguistic category in translation studies, identifies the genre and rhetorical features of military media discourse, investigates lexical-stylistic and grammatical means of expressing authorial intention, and reveals the main challenges in conveying pragmatic components in translation. The scientific novelty lies in the comprehensive analysis of the pragmatic specificity of Spanish-language online news about the war in Ukraine and in identifying the translation transformations that ensure the preservation of the original text's communicative impact. The study establishes that the most effective strategies are concretization, modulation, explicitation, compensation, and syntactic restructuring. It demonstrates that translation decisions influence the degree of categoricalness, emotional tone, and political evaluativity of the news, and therefore the high-quality translation of military media texts requires a balance of semantic accuracy, genre conformity, and pragmatic adequacy.

Key words: pragmatic effect, media discourse, Spanish-Ukrainian translation, online news, translation transformations.

ВСТУП

Сучасна світова спільнота перебуває в умовах масштабних військових конфліктів, що значно впливає на розвиток міжнародного інформаційного простору. Війна в Україні стала одним із ключових факторів, які визначають глобальні політичні та медійні дискурси, формуючи уявлення світової аудиторії про характер подій, їх перебіг та наслідки. У цьому контексті важливу роль відіграють засоби масової інформації, що поширюють новини різними мовами, у тому числі й іспанською. Саме іспаномовні онлайн-видання активно висвітлюють події в Україні, пропонуючи специфічне бачення війни, зумовлене не лише політичними й культурними чинниками, а й прагматичними настановами авторів.

Переклад таких повідомлень українською мовою набуває особливої актуальності, оскільки від нього залежить адекватність інтерпретації та сприйняття інформації українським суспільством. Прагматичний аспект перекладу відіграє тут визначальну роль, адже завдання перекладача полягає не лише у відтворенні змісту, але й у передачі комунікативної інтенції, оцінних маркерів та риторичних стратегій, що формують певне ставлення читача до подій. Саме тому дослідження перекладу текстів військової тематики в аспекті прагматики відкриває широке поле для аналізу особливостей міжмовної та міжкультурної комунікації.

Науковий інтерес до проблематики військового дискурсу та його перекладу зростає у зв'язку з тим, що медійні тексти такого типу часто насичені специфічною термінологією, емоційно забарвленою лексикою та культурними алюзіями. Вивчення цього матеріалу є важливим як для перекладознавства, так і для практики перекладу, адже воно дозволяє простежити, які саме прагматичні елементи можуть ускладнювати процес передачі змісту й викликати перекладацькі трансформації.

Актуальність теми дипломної роботи визначається кількома чинниками: по-перше, потребою у науковому осмисленні способів передачі прагматичних

складових текстів військової тематики; по-друге, зростанням ролі іспаномовного інформаційного простору у висвітленні війни в Україні; по-третє, необхідністю вироблення практичних рекомендацій для перекладачів, що працюють у сфері медіа та політичної комунікації.

Метою дослідження є аналіз прагматичних особливостей іспаномовних онлайн-новин про війну в Україні та виявлення специфіки їх перекладу українською мовою з урахуванням комунікативних завдань і прагматичного ефекту.

Для досягнення поставленої мети передбачено виконання таких **завдань**:

- проаналізувати прагматику як лінгвістичну категорію та визначити особливості її інтерпретації у перекладознавстві.
- визначити жанрову специфіку іспаномовних інформаційних повідомлень військової тематики та їхні риторичні стратегії;
- дослідити лексико-стилістичні засоби вираження авторської інтенції в іспаномовному інформаційному дискурсі про війну в Україні;
- виявити основні перешкоди у відтворенні прагматичних елементів під час перекладу українською мовою;
- оцінити ефективність перекладацьких стратегій у передачі прагматичного ефекту на матеріалі іспаномовних онлайн-новин.

Об'єктом дослідження є іспаномовні тексти військової тематики, опубліковані в онлайн-ЗМІ. **Предметом дослідження** є прагматичні елементи цих текстів та особливості їх перекладу українською мовою.

Методологічну основу дослідження становлять:

- метод аналізу та синтезу – для опрацювання наукових праць з прагматики, перекладознавства та медіалінгвістики, а також для формулювання теоретичних положень;
- контекстуальний аналіз – для виявлення особливостей функціонування прагматичних елементів в іспаномовних текстах військової тематики;

- порівняльно-аналітичний метод – для зіставлення іспаномовних новинних текстів із запропонованими в межах дослідження українськими перекладацькими варіантами, а також для визначення змін прагматичного ефекту внаслідок застосування різних перекладацьких стратегій;
- трансформаційний метод – для визначення перекладацьких стратегій та прийомів, застосованих у відтворенні прагматичних компонентів;
- елементи дискурсивного аналізу – для оцінки комунікативної інтенції автора та прагматичної відповідності перекладу в цільовій мові.

Наукова новизна роботи полягає у комплексному підході до аналізу прагматичної специфіки іспаномовного інформаційного дискурсу про війну в Україні та визначенні перекладацьких стратегій, що забезпечують збереження прагматичного ефекту в українському перекладі.

Практична цінність полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використані у навчальному процесі для підготовки перекладачів, у професійній практиці перекладу медіатекстів, а також у діяльності редакторів та журналістів, які працюють з іноземними джерелами.

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів та висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАГМАТИЧНОГО АСПЕКТУ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕМАТИКИ

1.1. Прагматика як лінгвістична категорія та її інтерпретація в перекладознавстві

Прагматика в сучасній лінгвістиці розглядається як напрям, що пояснює функціонування мовних одиниць у реальній комунікації, де значення визначається не лише системою мови, а й намірами мовця, ситуацією, адресатом і очікуваною реакцією. Як наголошує українська дослідниця А. А. Криштопа прагматика як категорія формується на перетині аналізу значення та аналізу комунікативної дії, оскільки висловлювання в природному мовленні зазвичай спрямоване на досягнення певного ефекту, а не на просте повідомлення фактів [19, с. 23-25]. Відтак прагматичний підхід не заперечує семантичного, а уточнює його, демонструючи, як семантичний зміст актуалізується в контексті, а також як мовні засоби сигналізують позицію мовця, оцінність і адресатну орієнтацію. У цьому аспекті значущим є поняття прагматичного компонента в семантиці слова, що описується як комунікативний орієнтир, який спрямовує інтерпретацію повідомлення та задає очікуваний тип реакції адресата [11, с. 173-175].

У прагматиці показовою є еволюція від опису знака до опису значення в уживанні. Узагальнюючи походження прагматики в семіотичній перспективі, філологи підкреслюють, що ключовим зрушенням стало усвідомлення ролі інтерпретатора, адже значення не існує поза актом тлумачення та комунікативною ситуацією [63, с. 54-56]. Для перекладознавства це має прямі наслідки, оскільки переклад у такій логіці постає не як механічне заміщення форм, а як відтворення смислу, що виникає в процесі інтерпретації й залежить від фонових знань і культурних конвенцій адресата. Отже, прагматика задає

рамку, у межах якої перекладацьке рішення оцінюється через здатність забезпечити зрозумілість, релевантність і співмірний комунікативний вплив.

У структурі прагматичного аналізу центральним є розуміння висловлювання як дії. Саме тому важливою складовою прагматики вважається аналіз мовленнєвих актів, де значення співвідноситься з функцією висловлювання в конкретній взаємодії. На матеріалі іспанської мови М. Матос та А. Коен показують, що прагматичні характеристики мовленнєвих дій пов'язані з нормативними очікуваннями мовної спільноти, а досягнення природності комунікації залежить від того, наскільки мовці відтворюють типові для культури способи реалізації інтенцій [62, с. 222-225]. Для перекладу це означає, що передавання інтенції в іспаномовному дискурсі нерідко вимагає не буквального відповідника, а функціональної реконструкції комунікативної дії українською мовою, особливо у випадках оцінювання, дистанціювання або аргументування.

Прагматичну організацію комунікації істотно підтримують формульні одиниці та усталені мовні зразки. Дослідниці К. Бардові-Харліг та С. Моссман акцентують, що формульна мова становить основу прагматичної компетентності, бо забезпечує прогнозованість намірів і швидке розпізнавання комунікативних ходів у взаємодії [46, с. 16]. У медійному дискурсі формульність проявляється не лише у фразах ввічливості, а й у стандартизованих моделях атрибуції, цитування, маркування ступеня впевненості або припущення. У перекладі онлайн-новин такі формули стають зонами ризику, оскільки їхня прагматична вага не завжди збігається в іспанській та українській мовах, а невдалий вибір формули може змінити тональність або ступінь категоричності повідомлення.

Окремий пласт прагматики становлять імпліцитні смисли, які не подаються прямо, але керують тлумаченням. У текстах публічної комунікації такими механізмами часто виступають пресупозиції, тобто фонові припущення, на які спирається висловлювання і які подаються як очевидні. Українські

філологи М. О. Вінтонів та К. О. Бортун демонструють, що пресупозиційні структури в дискурсі можуть виконувати регулятивну функцію, задаючи інтерпретаційну рамку й визначаючи, які висновки є очікуваними для адресата [9, с. 3-6]. Для перекладу медіатекстів це принципово, оскільки пресупозиції часто є культурно зумовленими: те, що передбачається як загальновідоме в певному іспаномовному інформаційному середовищі, може бути неочевидним для українського читача, а отже вимагати компенсаційних стратегій, які зберігають інтенцію без зміщення смислових акцентів.

Прагматичний ефект у тексті значною мірою пов'язаний із позиціюванням мовця, тобто з тим, як він демонструє ставлення до інформації, джерел, адресата та власної відповідальності за висловлене. Науковиця В. Ущина описує дискурсивну поставу як категорію, що охоплює модальні маркери, оцінні засоби, механізми дистанціювання та способи організації авторського голосу, які в сукупності формують тональність і переконувальну силу повідомлення [35, с. 128-132]. У перекладі іспаномовних новин позиціювання є одним із найчутливіших параметрів, адже навіть за збереження фактологічного ядра зміна модальності, інтенсифікаторів або способів атрибуції джерела може змінити рівень довіри, відчуття категоричності чи ступінь емоційного впливу. У воєнному дискурсі ця чутливість посилюється через підвищену роль оцінних номінацій та риторичних акцентів, що відбивається в загальній тенденції посилення експресивності газетного мовлення воєнного періоду [20, с. 226-229].

Розвиток прагматики в останні десятиліття сприяв виокремленню міжкультурної прагматики, яка пояснює варіативність комунікативних норм у різних культурах і дає змогу прогнозувати прагматичні розриви в міжмовній взаємодії. Особливу увагу цьому питанню присвятили Дж. Хаус та Д. Кадар в своїх дослідженнях Вони розглядають міжкультурну прагматику як інструмент опису того, як комунікативні стратегії й очікування адресата змінюються при перенесенні повідомлення в інше культурне середовище, а отже переклад потребує уваги до функцій, а не лише до мовних форм [57, с. 45-47]. У

концептуальному плані міжкультурний вимір прагматики систематизується в колективних працях, де показано, що комунікативні універсалії реалізуються через локальні культурні сценарії, і саме ця локальність стає джерелом типових перекладацьких труднощів [59, р. 20-22]. У прикладних оглядах підкреслюється, що міжкультурна прагматика стала методологічною опорою для перекладознавчих підходів, спрямованих на виявлення прагматичних невідповідностей і пошук способів їх компенсації [58, р. 1-3].

Для іспаномовного матеріалу дипломної роботи міжкультурний аспект має додаткову специфіку, пов'язану з внутрішньомовною варіативністю іспанської. Дослідники зазначають, що прагматичні норми іспанської мови варіюються між національними та регіональними різновидами, що відбивається на типових стратегіях реалізації інтенцій і на способах інтерпретації мовленнєвих дій [52, р. 19]. Відповідно, переклад іспаномовних онлайн-новин про війну в Україні українською мовою не може зводитися лише до зіставлення двох мовних систем, оскільки також вимагає врахування медійного сегмента походження тексту та прагматичних конвенцій, які в ньому активовані. У рецензійному огляді проблематики інтеркультурної прагматики наголошено, що поєднання глобального та локального є ключем до пояснення прагматичних зсувів у міжкультурній комунікації [51, р. 612-614].

У перекладознавстві прагматика інтерпретується як теоретична основа досягнення функціональної відповідності, коли переклад має відтворити не лише зміст, а й комунікативний намір та очікуваний вплив на адресата. О. Павлик, аналізуючи прагматичні аспекти перекладу, підкреслює, що збереження інтенції й адресатної спрямованості часто потребує трансформацій, які змінюють форму заради збереження функції [27, с. 191-194]. Для іспансько-українського перекладу релевантним є також підхід, поданий у навчальній літературі З. О. Гетьман та І. С. Орлової, де увага зосереджується на ролі контексту, жанрових норм і стилістичного навантаження одиниць як умов коректного перекладацького вибору [12, с. 57-60]. У сучасних узагальненнях проблематики

прагматики перекладу акцентується, що типові труднощі пов'язані з імпліцитністю, культурною маркованістю та модальністю, а ефективні рішення зазвичай спираються на компенсацію і прагматичну адаптацію без руйнування фактологічної основи повідомлення [42, р. 4-8].

Прагматичний підхід набуває особливої ваги в медійному перекладі під час війни, коли інформаційні повідомлення одночасно виконують інформативну та впливову функції, а позиціонування і джерельні маркери стають елементами довіри та легітимації. Аналізуючи журналістський переклад у час війни, А. Кам'янець показує, що перекладацькі рішення нерідко стосуються не лише лексики, а й риторичної структури та способів відтворення оцінності, оскільки саме вони формують прагматичний результат у цільовій аудиторії [16, с. 25-29]. У ширшому культурно-політичному контексті переклад новин пов'язується з проблемою взаємодії перекладу, культури та політики, де медіатекст виступає каналом міжкультурної інтерпретації подій, а прагматичні зсуви можуть впливати на суспільне сприйняття [28, с. 64-66]. У межах військової тематики прагматичні нашарування проявляються і на рівні лексики, оскільки військові номінації та формули подачі можуть нести оцінні та комунікативно-стратегічні функції, що вимагає від перекладача контролю за стилістичною валентністю та прагматичним тоном [6, с. 12-15].

Отже, прагматика як лінгвістична категорія пояснює значення в його комунікативному функціонуванні, охоплюючи інтенційність, імпліцитні смисли, позиціонування та адресатну орієнтацію висловлювання. Її інтерпретація в перекладознавстві концентрується на відтворенні функції та прагматичного ефекту оригіналу, що досягається через добір засобів, узгоджених із жанром, контекстом і культурними конвенціями цільової аудиторії [27, с. 193-194]. Для матеріалу даної дипломної роботи це означає, що аналіз іспаномовних онлайн-новин про війну в Україні та їхніх українських перекладів має враховувати не лише лексичні відповідники, а й механізми позиціонування, пресупозицій, формульності та джерельних маркерів, які формують інтерпретаційну рамку в

іспаномовному медіасередовищі та визначають комунікативний результат перекладу для українського адресата.

1.2. Жанрово-стильова характеристика онлайн новин у сучасному медіапросторі

Онлайн-новини в сучасному медіапросторі доцільно розглядати як окремий жанровий різновид інформаційного дискурсу, у якому традиційні журналістські норми подання фактів поєднуються з цифровими механізмами продукування, поширення та споживання повідомлення. Жанр новини загалом орієнтований на оперативність і стислу передачу суспільно значущої інформації, однак в онлайн-новинному середовищі новина перестає бути лише «текстом» у вузькому сенсі, перетворюючись на динамічну медійну одиницю, де вербальний компонент інтегрується з гіперпосиланнями, мультимедійними вставками, блоками довідкових уточнень і платформними метаданими. Така природа онлайн-новин змінює логіку жанрової організації: повідомлення існує не як ізольований продукт, а як елемент безперервної стрічки та мережевої системи взаємопосилань, що впливає на риторичні стратегії авторів і на способи інтерпретації аудиторією.

Композиційно онлайн-новина зберігає базову модель «заголовок – лід – основний текст – цитати/коментарі – бекграунд», проте функціональна роль кожного компонента в онлайн-новині посилюється. Найвищу прагматичну вагу має заголовок, оскільки саме він у стрічці новин, пошуковій видачі або в push-сповіщеннях виконує роль первинного «фільтра» сприйняття. Риторичний аналіз новинних заголовків демонструє, що заголовок у цифровій журналістиці часто стає місцем смислової компресії, оцінного маркування та керування увагою адресата, а тому переклад заголовка є перекладом інтенції не меншою мірою, ніж перекладом фактів [22, с. 262-264]. У цьому контексті важливим є те, що заголовок у різних мовах і медіакультурах може будуватися за різними

конвенціями експресивності й категоричності, і перекладач змушений співвідносити прагматичну силу заголовка з очікуваннями цільової аудиторії.

Лід (перший абзац) у жанрі онлайн-новини виконує функцію швидкого конструювання рамки: він задає ключові відповіді на «хто/що/де/коли», але водночас часто містить оцінні або модальні маркери, які спрямовують інтерпретацію подальших деталей. Саме тому в перекладі медіатекстів воєнної тематики лід стає критичною зоною: навіть мінімальна зміна модальності, часових уточнень чи суб'єктної перспективи здатна змінити сприйняття події. Дослідження журналістського перекладу у воєнний час підкреслюють, що в умовах конфлікту редакційні практики схильні або посилювати, або вирівнювати оцінність, і це безпосередньо впливає на прагматичну еквівалентність перекладу [16, с. 26-29]. Отже, жанрово-стильова характеристика онлайн-новин у даній роботі має враховувати не лише формальну будову тексту, а й те, як у цій будові розміщується впливовий компонент.

Стилістично онлайн-новини характеризуються економією мовних засобів, стандартизованими формулами атрибуції джерел і перевагою коротких синтаксичних структур, які забезпечують швидкість читання. Проте у тематичному полі війни стиль зазнає зміщення: посилюється експресивність, активізуються оцінні номінації та лексеми високої емоційної щільності. Спостереження над українським воєнним газетним дискурсом показують, що навіть у новинних жанрах зростає роль експресивних домінант і смислових акцентів, які формують колективні уявлення про події [20, с. 227-229]. Водночас у міжнародному інформаційному полі, зокрема в іспаномовних онлайн-ЗМІ, експресивність та оцінність можуть організовуватися інакше, оскільки залежать від національної редакційної культури, політичного позиціювання медіа й адресатної моделі, на яку орієнтується повідомлення.

Для нас в цій роботі принципово важливим є те, що іспаномовний медіапростір не є однорідним: новини про війну в Україні продукуються медіа Іспанії, країн Латинської Америки, міжнародними іспаномовними редакціями, і

в кожному випадку можливі відмінності у способах номінації акторів, у виборі риторичних фокусів та у структурі аргументації. Аналіз висвітлення російсько-української війни в іспанських медіа засвідчує наявність характерних тенденцій подачі інформації, де добір фактів і контексту супроводжується певними акцентами й рамками інтерпретації [2, с. 209-212]. Це означає, що переклад з іспаномовних онлайн-новин українською мовою передбачає роботу не лише з мовними одиницями, а й з дискурсивними рамками, які можуть бути культурно та політично зумовленими.

Цифрова специфіка онлайн-новин найвиразніше проявляється у гіпертекстуальності та мультимодальності. Гіперпосилання в новині виконують не просто навігаційну, а доказову й легітимізаційну функцію: вони підкріплюють повідомлення попередніми матеріалами, документами або первинними джерелами. У перекладі цей механізм може працювати асиметрично: цільова аудиторія може не мати доступу до тих самих джерел або сприймати їхній статус інакше, що здатне змінювати довіру до повідомлення та силу аргументації. Мультимодальність, своєю чергою, означає, що смисл онлайн-новини розподіляється між текстом, зображенням, відео, інфографікою, підписами й заголовковими блоками. Дослідження перекладу мультимедійних новинних історій підкреслює, що переклад у таких умовах наближається до переписування цифрового наративу, де критично важливо узгодити вербальний текст з візуальним рядом і з логікою подання матеріалу [55, с. 1490-1494]. Для аналізу прагматики це означає, що прагматичні маркери можуть міститися не лише у словах, а й у виборі кадру, підписі до фото чи монтажній послідовності.

Жанрово-стильова характеристика онлайн-новин у сучасному перекладознавстві дедалі частіше описується через призму практик новинного перекладу як специфічного виду міжмовної медіакommunікації, де переклад поєднується з редагуванням і адаптацією під інший інформаційний ринок. Дослідження корпусних підходів до новинного перекладу показують, що робота з порівнюваними й паралельними корпусами дозволяє виявляти системні

закономірності перетворень: редукцію деталей, зміну ієрархії фактів, переоформлення цитат, модальне пом'якшення або посилення оцінності [48, с. 206-210]. У новітніх оглядах підкреслюється, що новинний переклад як дослідницький напрям виходить за межі традиційної еквівалентності й концентрується на методах, темах і перспективах аналізу редакційних трансформацій у медіа [64, с. 639-642]. З огляду на це, у межах даної дипломної роботи онлайн-новина має описуватися як жанр, який провокує перекладацькі рішення прагматичного характеру: збереження/зміна позиціонування, відтворення/переформатування риторичної структури, компенсація культурних пресупозицій.

У воєнному тематичному полі жанрова еволюція онлайн-новин додатково визначається конкуренцією інтерпретацій та високою присутністю інформаційних ризиків. Саме війна активізує в медіа практики фактчекінгу, підвищує роль посилянь на джерела та стимулює появу спеціальних форматів перевірки. Опис практик фактчекінгу в Іспанії фіксує інституційні моделі й характерні риси верифікаційної діяльності, які впливають на те, як оформлюються повідомлення про конфлікт і як маркується статус інформації [60, с. 1047-1051]. Додатково, дослідження вертикальних мультимедійних форматів верифікації показує, що у цифрових платформах фактчекінг набуває власної наративної риторики, де переконання аудиторії досягається через поєднання стислого вербального тексту та візуальної демонстрації доказу [44, с. 18-21]. Для перекладу іспаномовних новин про війну в Україні це означає необхідність особливо уважно відтворювати маркери джерельності, ступінь упевненості повідомлення та статус цитованих акторів, оскільки прагматичний ефект довіри/недовіри є частиною жанрової організації сучасної онлайн-новини.

З урахуванням зазначеного, для подальшого аналізу іспаномовних онлайн-новин і їхніх українських перекладів доцільно зафіксувати ключові жанрово-стильові параметри, які найчастіше визначають прагматичний результат перекладу:

- композиційні параметри (роль заголовка й ліда як інтерпретаційної рамки, місце бекграунду, логіка цитування та її вплив на легітимацію повідомлення);
- лексико-стилістичні параметри (номінації акторів, модальність, оцінні маркери, інтенсифікатори, стандартизовані формули атрибуції джерел);
- дискурсивно-риторичні параметри (позиціонування редакції, риторичні опозиції, сценарії причинності та відповідальності, вибір «голосів» у цитатах);
- цифрові параметри (гіпертекстуальність, оновлюваність, залежність від стрічки й пошукової видимості, потенціал редакторського переформатування в перекладі);
- мультимодальні параметри (узгодження вербального тексту з фото/відео/інфографікою та вплив цього узгодження на прагматичний ефект);
- епістемічні параметри достовірності (наявність маркерів перевірки, статус джерела, обережність/категоричність формулювань у воєнному контексті).

Узагальнюючи, жанрово-стильова характеристика онлайн-новин у сучасному медіапросторі вказує на те, що онлайн-новина є високопрагматичним жанром: вона організована так, щоб не лише повідомляти, а й спрямовувати інтерпретацію через заголовкову рамку, позиціонування, джерельні маркери, риторичні акценти та мультимодальні докази. У випадку іспаномовного висвітлення війни в Україні ця прагматична організація додатково модифікується національними редакційними традиціями та різним політико-культурним контекстом адресата, що підтверджується аналізом іспанських медіа практик подачі матеріалу про російсько-українську війну [2, с. 209-215]. Саме тому для перекладача ключовим стає завдання збереження не тільки фактологічної інформації, а й прагматичного ефекту, який у жанрі онлайн-новини формується комплексно й часто «розсіяний» між структурою, лексикою та цифровим середовищем функціонування тексту.

1.3. Прагматичний аспект перекладу військових текстів в умовах актуального контексту

Переклад військових текстів у період війни закономірно виходить за межі відтворення фактологічної інформації, оскільки новинне повідомлення в таких умовах одночасно інформує, інтерпретує та впливає на адресата. У ситуації високої соціальної напруги будь-який медійний текст сприймається не нейтрально, а крізь призму довіри до джерела, очікувань аудиторії та чутливості до оцінних акцентів, тому прагматичний компонент перекладу стає визначальним. Науковці підкреслюють, що перекладацьке рішення повинно бути спрямоване на збереження інтенції й адресатної орієнтації, оскільки саме вони формують прагматичну еквівалентність і комунікативний ефект тексту перекладу [О. Павлик, с. 191-194]. У цьому сенсі військовий медіапереклад доцільно розуміти як відтворення комунікативної дії іншою мовою, а не як підстановку відповідників.

Актуальний контекст війни змінює розстановку прагматичних пріоритетів у новинах: зростає роль позиціонування автора, прозорості джерел і точності модальності. В своїх дослідженнях А. Кам'янець показує, що журналістський переклад у час війни часто передбачає роботу не лише з лексикою, а й із риторичною організацією тексту, оскільки саме вона керує інтерпретацією подій і визначає, чи сприйме аудиторія повідомлення як нейтральну інформацію, як моральну оцінку або як заклик до певної реакції [16, с. 25-29]. У практичному вимірі це проявляється вже на рівні невеликих маркерів: іспаномовне *según fuentes* або *de acuerdo con* може бути перекладене як за даними, за інформацією, за повідомленням, і кожен варіант задає трохи інший ступінь авторської відповідальності та інституційної ваги повідомлення. Відповідно, перекладач фактично керує тим, як адресат зчитує статус інформації.

Одним із центральних прагматичних вузлів є номінація подій і термінологічне фреймування, оскільки військові тексти містять не лише терміни,

а й суспільно марковані назви, здатні змінювати інтерпретаційну рамку. Військова лексика в медійному вживанні функціонує як комунікативно-прагматичний інструмент, у якому семантика поєднується з оцінністю, а отже переклад має враховувати стилістичне навантаження одиниць [6, с. 12-15]. Саме тому вибір між, наприклад, іспанським *ataque* та українським атака, удар, обстріл у новинному контексті є не просто пошуком відповідника, а рішенням про інтенсивність і характер події в очах читача. Окреслюючи теоретико-концептуальні засади військового перекладу, перекладознавець В. В. Балабін підкреслює системність військової комунікації, але в медійному сегменті ця системність поєднується з публіцистичними прийомами, які посилюють прагматичний вплив і роблять чутливими навіть термінологічні дрібниці [4, с. 7-12]. Це особливо важливо для іспаномовних онлайн-новин, де на одні й ті самі події можуть накладатися різні риторичні рамки залежно від редакційної політики джерела [2, с. 210-214].

Війна як соціальний контекст посилює експресивність новинного мовлення, навіть коли текст зберігає формально інформаційний формат. У своїх наукових статтях Ю. Маслова доводить, що експресивність у дискурсі воєнного періоду стає домінантною ознакою газетного мовлення, оскільки публічний текст фіксує не лише факт, а й колективні переживання, оцінку втрат і моральні орієнтири [20, с. 226-229]. У перекладі це породжує подвійне прагматичне завдання: з одного боку, не зруйнувати тон оригіналу, якщо емоційність є жанрово виправданою, з іншого – не підсилити її неконтрольовано. Наприклад, іспанське *devastador* або *brutal*, перенесене без корекції, може надмірно загострити тон українського повідомлення, тоді як надмірне нейтралізування здатне створити ефект холодної відстороненості, що також змінює прагматичний результат.

Джерельність і модальність у воєнних новинах виступають прагматичним механізмом довіри, оскільки саме вони сигналізують, чи є інформація підтвердженою, імовірною або неперевіреною. У цифрових новинах особливо

частими є конструкції зі зняттям відповідальності або дистанціюванням від твердження: *se cree que, podría, habría, según*. Переклад таких маркерів потребує точності, бо навіть невелике посилення модальності перетворює припущення на факт, а надмірне пом'якшення може поставити під сумнів повідомлення, яке в оригіналі подане як відносно надійне. Риторичний рівень, особливо заголовок, концентрує ці ефекти: дослідниця О. В. Мосієнко показує, що в новинному заголовку перекладачеві доводиться зважати на риторичну функцію стислості, акцентування й оцінного фокуса, бо заголовок задає траєкторію читання і попередній висновок адресата [22, с. 262-265]. У воєнній тематиці це означає, що переформатування заголовка без урахування прагматики може змінити не тільки тон, а й інтерпретацію причинності та відповідальності.

Окремої уваги потребує граматичне моделювання агентності, оскільки активні, пасивні та безособові конструкції по-різному розподіляють відповідальність і фокусують увагу читача. У новинних текстах поширені моделі на кшталт *fue destruido, se informó, se atacó*, які можуть приховувати агента або зміщувати акцент з виконавця на результат. У перекладі вибір активу або пасиву є прагматично значущим, бо впливає на сприйняття події як керованої дії конкретної сторони або як безособового процесу. Аналіз заголовків про війну показує, що транзитивність і синтаксичний дизайн заголовка задають інтерпретацію події та визначають, кого читач сприйме як суб'єкта дії [50, р. 74-78]. У межах іспансько-українського перекладу це підтверджує, що граматичні трансформації мають оцінюватися не лише формально, а й через їхній прагматичний ефект.

Прагматична складова військового перекладу посилюється ще й тому, що переклад новин є міжкультурною комунікацією, де різняться очікування аудиторій та редакційні конвенції. В міжкультурній перспективі ключовим стає відтворення комунікативної функції, а не лише формальної відповідності, бо однакові мовні рішення можуть мати різний ефект у різних культурах [57, с. 45-47]. Для іспанської мови важливим є й чинник внутрішньомовної варіативності:

прагматичні норми іспанської варіюються між національними різновидами, що відбивається на типових стратегіях реалізації інтенцій і на інтерпретації прагматичних маркерів [52, с. 19]. Це пояснює, чому в іспаномовному інформаційному полі можуть співіснувати різні риторичні моделі висвітлення війни, а переклад українською має не механічно уніфікувати ці моделі, а коректно відтворювати їхню прагматику в межах українських жанрових норм.

Таким чином, прагматичний аспект перекладу військових текстів в умовах актуального контексту проявляється як багаторівнева система рішень, що охоплює номінацію подій, контроль експресивності, точність модальності й джерельності, синтаксичне моделювання агентності та чутливість до інформаційно-безпекових ризиків. У теоретичній площині це означає, що переклад іспаномовних онлайн-новин про війну в Україні українською мовою має оцінюватися за здатністю зберігати комунікативний намір та прагматичний ефект оригіналу, не підмінюючи факти оцінкою і не змінюючи статус інформації через некоректне модальне або риторичне переформатування

1.4. Методологія вибірки перекладів з співвідносних текстів

Методологія вибірки для цього дослідження спирається на уявлення про те, що прагматичні ефекти в новинних матеріалах проявляються не лише в окремих мовних одиницях, а й у способі побудови повідомлення, його жанровій рамці, джерельних маркерах та риторичній композиції, які в цифровому медіасередовищі можуть змінюватися під впливом редакційних стандартів та формату онлайн-подачі [55, р. 1489-1493]. Тому відбір матеріалу орієнтовано на співвідносні тексти, тобто такі пари повідомлень, які описують ті самі або максимально близькі інформаційні приводи, належать до зіставних жанрово-стильових різновидів онлайн-новин і мають порівнювану комунікативну мету. Такий підхід дозволяє не зводити аналіз до формального зіставлення лексем, а відстежувати, як перекладацькі рішення змінюють або зберігають прагматичну

рамку повідомлення в умовах війни, коли значущими є інтенція, модальність і спосіб позиціонування автора [16, с. 26-29].

Поняття співвідносності у вибірці розуміється як сукупність критеріїв, що забезпечують порівнюваність текстів і водночас фіксують реальні умови циркуляції новин. Дослідження корпусних підходів до новинного перекладу наголошують, що робота зі співвідносними та паралельними корпусами має різні аналітичні можливості, а для прагматичних задач часто продуктивним є саме ретельно контрольований підбір зіставних текстів, де зберігаються жанр і контекст, але допускається редакційна варіативність [47, с. 199-203]. У межах даної роботи це означає, що в корпус включаються, по-перше, іспаномовні онлайн-новини про війну в Україні, по-друге, українські тексти, які або є редакційними перекладами цих матеріалів, або є публікаціями, що очевидно відтворюють той самий новинний привід і корелюють з іспаномовним повідомленням за змістом, часовою близькістю та структурою подачі. Такий підхід узгоджується з сучасною методологією новинного перекладу, де акцент робиться на відтворенні інформаційної події та прагматичної організації дискурсу, а не лише на буквальній текстовій відповідності [64, с. 636-640].

Відбір джерел здійснюється за принципом репрезентативності й надійності. З огляду на те, що іспаномовний інформаційний простір є внутрішньо варіативним у прагматичному сенсі, доцільним є включення матеріалів із різних іспаномовних медійних сегментів, що дає змогу врахувати потенційні відмінності в комунікативних стратегіях, модальності та стилістиці [52, с. 19]. У корпус не включаються тексти з невизначеною редакційною відповідальністю, а також матеріали, що не відповідають жанровим ознакам новинного повідомлення. Орієнтиром слугує теза про те, що медійний переклад у воєнний час є чутливим до редакційних рамок і політичних контекстів, тому джерельна якість є методологічною умовою коректного прагматичного аналізу [28, с. 64-66]. Для української частини корпусу пріоритет надається текстам, які містять чіткі ознаки перекладної природи або атрибуції іноземного джерела, що

дозволяє обґрунтовано трактувати текст як результат перекладацького рішення, а не як незалежну журналістську реконструкцію події.

Критерії включення матеріалів до вибірки визначаються з урахуванням прагматичної мети дослідження. По-перше, відбираються тексти, які належать до новинного формату, тобто характеризуються інформативною домінантою, відносною композиційною стандартністю, наявністю лідів та джерельних маркерів. Риторична організація новин, зокрема заголовків, є принциповою для прагматичного аналізу, оскільки заголовок концентрує інтенцію, фокусує увагу та задає рамку інтерпретації [22, с. 262-265]. По-друге, у корпус включаються матеріали, де можна ідентифікувати ключові прагматичні елементи: маркери оцінності, модальні конструкції, засоби дистанціювання, атрибутивні формули та структури репрезентації агента дії. По-третє, з огляду на специфіку воєнного дискурсу, відбір передбачає тематичне охоплення різних піддискурсів: повідомлення про бойові дії, гуманітарні наслідки, міжнародну підтримку, санкційні рішення, інформаційні інциденти. Така тематична стратифікація потрібна, щоб прагматичні явища не зводилися до одного типу повідомлень і відображали ширший спектр комунікативних стратегій, зафіксованих у медійному висвітленні війни [2, с. 210-214].

Процедура добору співвідносних пар виконується через визначення спільного інформаційного приводу та часової близькості публікацій, оскільки саме ці чинники забезпечують порівнюваність текстів і риторичних акцентів.

Змістовий контроль співвідносності поєднується з жанровим контролем. До вибірки не включаються аналітичні колонки, авторські есе, інтерв'ю у розгорнутому форматі та матеріали з домінуванням оцінного коментаря, оскільки вони мають інший жанровий механізм прагматичного впливу і створюють некоректні умови порівняння з короткою новиною. Такий підхід відповідає логіці досліджень журналістського перекладу, де зазначається, що жанр і формат визначають набір допустимих трансформацій і впливають на те, як саме конструюється комунікативний ефект [64, с. 640-643]. У корпусі

зберігаються тексти, які тяжіють до стандарту новинного репортування, навіть якщо вони містять виражені оцінні маркери, характерні для воєнного дискурсу. Експресивність у воєнному новинному мовленні може бути системною ознакою періоду, а не лише індивідуальним відхиленням стилю, тому відсікання всіх експресивних повідомлень знизило б репрезентативність корпусу [20, с. 226-229].

Оскільки дослідження зосереджене на прагматичних елементах, у межах підготовки корпусу передбачається первинне маркування потенційно релевантних фрагментів. До них належать модальні конструкції та маркери невизначеності, атрибутивні формули, оцінні прикметники та прислівники, риторичні інтенсифікатори, а також синтаксичні моделі, що впливають на агентність.

Для підвищення надійності вибірки застосовується подвійний контроль відповідності: змістовий і прагматичний. Змістовий контроль перевіряє, чи справді тексти описують той самий інформаційний привід і чи збігаються ключові факти. Прагматичний контроль перевіряє, чи співвідносні тексти реалізують однаковий комунікативний тип, зокрема чи є вони новинним повідомленням, а не інтерпретаційним коментарем. Такий контроль є принциповим, оскільки дослідження прагматики в перекладі воєнного дискурсу без коректної жанрової бази призводить до хибних висновків про перекладацькі трансформації, які насправді можуть бути наслідком зміни жанру.

У результаті сформований корпус забезпечує можливість простежити, як перекладні або співвідносні українські тексти відтворюють прагматичні компоненти іспаномовних повідомлень про війну в Україні, та створює підґрунтя для наступних розділів, де аналізуватимуться конкретні перекладацькі стратегії і їхній вплив на прагматичний ефект у цільовій аудиторії.

Висновки до Розділу 1

У першому розділі було розкрито теоретичні засади дослідження прагматичного аспекту перекладу текстів військової тематики. Прагматику

розглянуто як лінгвістичну категорію, що пов'язана не лише зі значенням мовних одиниць, а й з умовами їхнього функціонування в реальній комунікації. У межах перекладознавства це дозволило визначити переклад як процес відтворення не тільки змісту, а й комунікативної інтенції, авторського позиціонування, оцінності, модальності та очікуваного впливу на адресата.

Окрему увагу було приділено жанрово-стильовим особливостям онлайн-новин у сучасному медіапросторі. Встановлено, що онлайн-новина є динамічним медійним жанром, у якому прагматичне навантаження розподіляється між заголовком, лідом, основним текстом, джерельними маркерами, цитатами та цифровим контекстом публікації. Саме тому під час перекладу таких текстів необхідно враховувати не лише лексичні відповідники, а й те, як структура повідомлення керує сприйняттям читача.

У межах аналізу військового дискурсу з'ясовано, що тексти воєнної тематики мають підвищену прагматичну чутливість. У них особливого значення набувають номінації подій, позначення сторін конфлікту, модальні конструкції, засоби вираження припущення, джерельності та відповідальності. Невдале відтворення цих елементів може змінити тональність повідомлення, посилити або послабити оцінність, а також змістити політичний чи емоційний акцент.

Також у розділі було обґрунтовано методологію добору співвідносних текстів для подальшого аналізу. Визначено, що для дослідження доцільно використовувати іспаномовні онлайн-новини та українські відповідники, які стосуються однакових або близьких інформаційних приводів. Такий підхід створив основу для практичного аналізу перекладацьких стратегій, прагматичних трансформацій і способів збереження комунікативного ефекту оригіналу.

РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ІСПАНОМОВНИХ ТЕКСТІВ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕМАТИКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ З ІСПАНОМОВНИХ ОНЛАЙН НОВИН

2.1. Тематична організація іспаномовних онлайн-новин про війну в Україні та прагматичні стратегії відтворення їх українською мовою

Практичний аналіз іспаномовних онлайн-новин про війну в Україні засвідчує, що досліджуваний інформаційний дискурс має складну тематичну будову. У ньому війна майже ніколи не зводиться тільки до опису бойових дій, втрат або руху фронту. Навпаки, іспаномовні медіа переважно подають її як багатовимірну міжнародну кризу, у якій поєднуються військові, дипломатичні, економічні, гуманітарні, безпекові й інформаційні аспекти. Саме тому в корпусі матеріалів помітно кілька основних тематичних напрямів: переговори та можливі сценарії завершення війни; військова допомога Україні; роль США, ЄС і НАТО; внутрішня стійкість України; проблема біженців; санкційний і політичний тиск на Росію; сприйняття війни в іспаномовному та ширшому міжнародному середовищі. Для перекладознавчого аналізу це важливо, оскільки прагматичний ефект новини формується не лише окремими словами, а й тим, яку тему винесено в центр повідомлення, які факти добираються для пояснення події, які джерела цитуються і яку інтерпретаційну рамку отримує читач.

Однією з найпомітніших тем у корпусі є тема переговорів і можливого завершення війни. В іспаномовних джерелах вона подається не як нейтральна дипломатична процедура, а як простір конфлікту інтересів, страхів і політичного тиску. Наприклад, у матеріалах El País про можливі переговори між Україною та Росією постійно акцентується, що йдеться не лише про припинення бойових дій, а про майбутню архітектуру безпеки, роль Європи, позицію США та ризик нав'язування Україні не вигідних умов [106]. Показовим є фрагмент *la UE prepara el terreno para una negociación de paz entre Ucrania y Rusia*, у якому дієслово *preparar el terreno* передає не завершену дію, а поступову підготовку

політичного простору для майбутніх переговорів [106]. Українські відповідники до таких новин часто роблять цей процес більш категоричним, наприклад через формули «Захід почав змушувати Україну до переговорів з РФ», «союзники тиснуть на Україну щодо переговорів» або «переговори з Росією стають все більш ймовірними» [103; 105; 108]. У такому зіставленні видно, що іспаномовний текст частіше подає переговори як дипломатичну тенденцію, тоді як український відповідник нерідко перетворює її на ситуацію зовнішнього тиску.

Особливо показовою для прагматики є група матеріалів, де йдеться про можливі територіальні поступки України. У фрагменті *El País Europa empieza a asumir que Ucrania deberá sacrificar territorio si quiere terminar la guerra* поєднано одразу кілька важливих смислових елементів: суб'єктом осмислення виступає Європа, дія подається як поступове усвідомлення через *empieza a asumir*, а майбутня поступка виражена жорсткою формулою *deberá sacrificar territorio* [106]. У такій подачі прагматичний ефект полягає в нормалізації болісного сценарію: текст не стверджує прямо, що Україна має віддати території, але вводить цю ідею як варіант, до якого частина європейського політичного середовища нібито починає звикати. Українські матеріали Mind і УНІАН передають цей зміст через формулювання «Україна має поступитися територіями заради миру» та «Україні доведеться пожертвувати територіями заради миру» [96; 103]. У перекладознавчому сенсі тут важливо, що український відповідник посилює категоричність: іспанське *empieza a asumir* має значення поступового припущення або прийняття думки, тоді як українське «має поступитися» звучить як більш пряма вимога. Отже, прагматичний ефект зміщується від опису дискусії до відчуття політичного примусу.

До тієї самої переговорної тематики належать матеріали Euronews Español про заяви Путіна щодо можливої зустрічі із Зеленським і про відновлення переговорів у Туреччині [76]. У фрагменті *Putin dice que está dispuesto a reunirse con Zelenski, pero sólo en la “fase final” de las negociaciones de paz* центральним є

не сам факт готовності до зустрічі, а обмеження *sólo en la fase final*, яке створює прагматичну умову: зустріч можлива лише тоді, коли основні параметри переговорів уже будуть фактично визначені [76]. Український відповідник Dialog.ua передає цю новину через акцент на тому, що Путін «готовий зустрітися із Зеленським» і водночас «озвучив дату нового раунду переговорів» [80]. Такий перекладний переказ трохи змінює фокус: іспаномовний текст підкреслює умовність і відкладеність зустрічі, а український матеріал більше акцентує сам факт потенційної готовності та часову конкретизацію переговорного процесу. Для практичного аналізу це важливий приклад, бо модальність і умова в іспанському повідомленні мають не меншу вагу, ніж основний факт.

Другою важливою тематичною групою є військова допомога Україні. У матеріалах El País іспаномовний читач отримує не загальну формулу «союзники допомагають Україні», а конкретизовану картину постачання озброєнь, дефіциту систем ППО, ролі Іспанії та обсягів допомоги [106]. Наприклад, у фрагменті *España dona cinco misiles Patriot a Ucrania en plena escasez de sistemas antiaéreos* поєднуються конкретна кількість – *cinco misiles Patriot* – і ширший контекст нестачі протиповітряних систем [106]. Українські відповідники Forbes Ukraine і Babel передають цей факт через «Іспанія надасть Україні п'ять ракет для Patriot РАС-2» та «Іспанія передасть Україні п'ять ракет до систем Patriot» [86; 91]. У цьому випадку переклад зберігає фактологічне ядро, але український текст менше акцентує глобальний контекст дефіциту, тоді як іспаномовний матеріал вбудовує постачання в ширшу проблему нестачі оборонних ресурсів. Прагматично це означає, що іспанська новина пояснює цінність допомоги через дефіцит, а українська – через сам факт отримання конкретного озброєння.

Третя тематична група пов'язана з оборонною самодостатністю України та технологічною адаптацією до війни. У матеріалі El País про українську майстерню дронів поблизу фронту зміст новини організовано навколо поєднання трьох смислів: близькість до фронту, маскування виробництва та приватна/напівцивільна основа оборонної роботи [106]. Фрагмент *un taller de*

drones camuflado, a un paso del frente створює образ війни, яка входить у повсякденний простір і змушує цивільну інфраструктуру перетворюватися на елемент оборони. Український відповідник iPress передає це як інформацію про те, що в Україні ударні дрони збирають у приватних оселях поблизу фронту [94]. Саме український варіант робить ще виразнішим соціальний аспект цієї новини: війна показана не тільки через техніку, а через людей і простори, які стають частиною оборонної системи. У перекладознавчому аналізі це можна тлумачити як прагматичне уточнення: український текст конкретизує те, що в іспаномовному матеріалі подано через образ прихованої майстерні.

Четверта тематична група стосується фінансової витривалості України. У матеріалі El País з інтерв'ю міністра фінансів Сергія Марченка використано фрагмент *Disponemos de fondos y armas suficientes para resistir al menos hasta mediados de 2025* [106]. Тут важливими є одразу кілька елементів: *fondos y armas* поєднує фінансовий і військовий ресурси; *suficientes para resistir* подає Україну як суб'єкта організованого спротиву; *al menos hasta mediados de 2025* встановлює часову межу стійкості. Українські відповідники Суспільного, Української правди, Номадске та Європейської правди передають цей зміст через формулу «Україна зможе воювати без допомоги США принаймні до середини 2025 року» [73; 74; 93; 70]. У такому перекладі прагматичний акцент зміщується: іспаномовний фрагмент починається з наявності коштів і зброї, а український – із можливості воювати без допомоги США. Отже, українські тексти посилюють залежність повідомлення від американського фактору, тоді як іспаномовний матеріал більше демонструє ресурсну стійкість української держави.

П'ята тематична лінія пов'язана з українськими біженцями та проблемою повернення громадян. El País подає цю тему через масштабну кількісну рамку *hasta 10 millones de refugiados y emigrantes huidos por la guerra de Rusia* [106]. У цьому фрагменті важливим є не тільки число, а й поєднання двох категорій – *refugiados y emigrantes*, тобто людей, які виїхали безпосередньо через війну, і тих, хто опинився за кордоном у ширшій міграційній ситуації. Українські

відповідники демонструють різні прагматичні реакції на цю новину: УНІАН передає її як «Україна хоче повернути до 10 мільйонів біженців із ЄС», Hromadske наголошує на тому, що El País пише про бажання Києва скорочувати виплати, але влада це заперечує, Суспільне й Факти ICTV акцентують спростування МЗС щодо «методів» повернення українців [103; 93; 73; 82]. Тут один іспаномовний матеріал породжує в українському дискурсі кілька різних відповідників: інформаційний, критичний, спростувальний і пояснювальний. Такий приклад особливо цінний для практичного розділу, бо показує, що прагматичний ефект новини залежить не лише від перекладу лексики, а й від реакції цільового медіасередовища.

Шоста тематична група охоплює роль США, Дональда Трампа та можливі зміни американської політики щодо України. У матеріалах El País, Euronews Español і RTVE Noticias американський фактор часто подається як джерело невизначеності [106; 76; 78]. Наприклад, Euronews Español у повідомленні про заяву Трампа щодо Зеленського використовує фрагмент *Trump llama “dictador” a Zelenski y arremete contra los dirigentes de Kiev* [76]. Тут слово *dictador* має різко негативний прагматичний заряд, а дієслово *arremete* передає не просто висловлення позиції, а агресивний напад у політичній комунікації. Український відповідник BBC News Україна зберігає головну номінацію – «Трамп назвав Зеленського диктатором» – і додає пояснювальну рамку «що відбувається у відносинах США та України» [69]. У цьому випадку український текст не просто перекладає політичну образу, а намагається пояснити її в ширшому контексті двосторонніх відносин. Саме так працює прагматична адаптація: різке висловлювання не нейтралізується, але обрамлюється контекстом, щоб читач розумів його політичне значення.

Сьома тематична група стосується ролі Європи та НАТО. У матеріалах El País війна в Україні часто використовується для пояснення внутрішньої напруги в Європейському Союзі: побоювання бути усунутими від переговорів, реакція на зустрічі Орбана з Путіним і Сі Цзіньпіном, обговорення гарантій безпеки,

питання вступу України до НАТО, роль європейських військових або інструкторів в Україні [106]. Наприклад, фрагмент *Militares de la OTAN ya están en Ucrania para el control del armamento, operaciones de inteligencia y formación* поєднує три функції: контроль озброєння, розвідувальні операції та навчання [106]. Українські відповідники TSN і Експрес передають це через формули «військові НАТО вже перебувають в Україні» та «Альянс має інформаторів на місцях» [98; 100]. Український переказ робить повідомлення більш сенсаційним, особливо через формулу «вже перебувають», тоді як іспаномовний текст конкретизує функції присутності. Прагматично це означає, що зміна фокуса з функцій на сам факт присутності посилює ефект політичної значущості й потенційної ескалації.

Восьма тематична лінія пов'язана з регіональною безпекою за межами України. Наприклад, матеріал El País про Молдову та Придністров'я подає війну в Україні як чинник, що впливає на безпекову ситуацію в сусідніх державах [106]. Фрагмент *Moldavia prepara el terreno para intentar reintegrar plenamente a la región separatista de Transnistria* містить ту саму конструкцію *prepara el terreno*, що й матеріали про переговори, але тут вона стосується не мирного процесу між Україною та Росією, а поступової підготовки Молдови до реінтеграції сепаратистського регіону [106]. Український відповідник Babel передає це як план Молдови реінтегрувати Придністров'я і вивести звідти війська РФ до 2038 року [91]. У цьому прикладі іспаномовний текст ставить акцент на процесі підготовки, тоді як український відповідник додає часову перспективу і виведення російських військ. Прагматично український варіант робить зв'язок із російською воєнною присутністю більш явним.

Дев'ята тематична група охоплює політичні заяви європейських і світових лідерів щодо війни. У матеріалах El País помітні фрагменти, де оцінка війни подається через висловлювання Кайї Каллас, Марка Рютте, Марін Ле Пен, Лулі та інших політиків [106]. Наприклад, у повідомленнях про Рютте важливим є смисл, що Росія залишатиметься загрозою для Європи навіть після можливої

мирної угоди [106]. Українські відповідники УНІАН, РБК-Україна та NV у подібних матеріалах переорієнтовують тему на вступ України до НАТО, відсутність у Росії права вето або можливість завершення війни до кінця року [103; 101; 97]. Такий матеріал демонструє, що в перекладі або переказі політична заява часто адаптується до українського порядку денного. Іспаномовне джерело може розглядати Росію як загальноєвропейську загрозу, тоді як українське медіа витягує з цієї заяви найбільш важливий для України аспект – НАТО, безпеку, право України на вибір союзів.

Десята тематична група стосується міжнародного сприйняття війни та образу політичних загроз. У матеріалах El País / Cadena SER про опитування іспанців війна в Україні стає частиною ширшої картини страхів щодо Трампа, Путіна та глобальної безпеки [87; 106]. Український відповідник Hromadske передає це через твердження, що іспанці вважають Трампа небезпечнішим для миру у світі, ніж Путіна [93]. У цьому випадку український матеріал не лише повідомляє результат опитування, а й показує несподіваний для українського читача розподіл страхів в іспанському суспільстві. Прагматичний ефект такої новини полягає в тому, що війна в Україні використовується як фон для оцінки інших політичних лідерів. Отже, українська тема стає інструментом аналізу світової політичної тривоги.

Окрему увагу слід звернути на матеріали SwissInfo, El Mostrador та Infobae, у яких війна в Україні подається з перспективи країн або медійних просторів, що не належать безпосередньо до ЄС [79; 75; 84]. Наприклад, SwissInfo у повідомленні про те, що Куба заперечує участь своїх громадян або військових у війні проти України, формує тему непрямой участі третіх країн у російсько-українському конфлікті [79]. Український відповідник Укрінформу передає цей матеріал через формулу «Куба заперечує участь своїх військових у війні РФ проти України» [102]. Тут прагматично важливим є те, що український текст уточнює сторону агресії – «війні РФ проти України», тоді як іспаномовний варіант може подавати подію загальніше як *la guerra de Ucrania*. Таким чином,

український відповідник конкретизує відповідальність Росії, що є типовою рисою українського воєнного дискурсу.

Отже, тематична організація іспаномовного інформаційного дискурсу про війну в Україні характеризується багаторівневістю й орієнтацією на пояснення війни як міжнародної політичної кризи. У досліджуваних матеріалах Україна постає одночасно як держава, що обороняється, як адресат зовнішньої допомоги, як суб'єкт дипломатичних переговорів, як країна з власною оборонною промисловістю, як суспільство з масштабною проблемою біженців і як центральний елемент нової європейської безпекової ситуації.

2.2. Лексико-семантичні та стилістичні аспекти іспано-українського перекладу

Лексико-стилістичний аналіз іспаномовних онлайн-новин про війну в Україні дає змогу простежити, що авторська інтенція в таких матеріалах виражається не лише через прямі оцінки, а й через добір дієслів, модальних конструкцій, метафоричних моделей, номінацій учасників подій, кількісних уточнень, формул джерельної атрибуції та стилістично маркованих слів. У новинному жанрі авторська позиція зазвичай не декларується відкрито, однак вона проявляється в тому, як саме названо подію, який аспект винесено в центр повідомлення, чи подано дію як факт, припущення, погрозу, вимогу, поступку або дипломатичний сигнал. Саме тому в іспаномовному інформаційному дискурсі про війну в Україні лексика виконує не лише номінативну, а й прагматичну функцію: вона спрямовує читача до певного способу сприйняття війни, союзників, Росії, України та можливих сценаріїв її завершення.

Одним із найбільш помітних засобів вираження авторської інтенції є оцінно забарвлена лексика, яка використовується для посилення драматизму подій. У матеріалах *El País* про дипломатичні контакти навколо війни в Україні трапляються формули на зразок *un desaire para Bruselas, pone en guardia a la UE*,

pesadilla política, guerra interminable, condiciones inasumibles [106]. Такі одиниці не просто повідомляють факт, а задають інтерпретаційну тональність. Наприклад, *un desaire para Bruselas* передає не нейтральний опис дипломатичного епізоду, а відчуття приниження або демонстративного ігнорування європейської позиції. У відповідних українських матеріалах LB.ua і Babel ця оцінність передається через ще сильніші формули, як от «жахіття для ЄС», «політичний кошмар» [95; 91]. У такому зіставленні помітно, що іспаномовна новина створює рамку дипломатичної тривоги, а український відповідник підсилює емоційний ефект, роблячи ситуацію різкішою для національного читача. Отже, оцінна лексика в обох мовах виконує спільну функцію інтенсифікації, але український варіант частіше тяжіє до більш прямого емоційного маркування.

Показовим є також використання в іспаномовних джерелах прикметників і дієприкметникових форм, що створюють відчуття критичності або неможливості певного сценарію. Наприклад, у матеріалах El País про російські вимоги щодо миру використовується формула *condiciones de paz inasumibles para Ucrania* [106]. Лексема *inasumibles* є прагматично дуже важливою, оскільки вона не просто означає «важкі» чи «небажані» умови, а вказує на їхню принципову неприйнятність. Український відповідник у таких випадках може передавати цю інтенцію через «неприйнятні умови», «умови, на які Україна не може погодитися», «капітуляційні вимоги». Різниця полягає в тому, що іспанське *inasumibles* зберігає формально аналітичний тон, тоді як українські медіа часто додають політичну оцінку, пов'язуючи такі умови з капітуляцією або примусом [105; 103]. Таким чином, одна лексична одиниця може задавати цілу прагматичну рамку: йдеться не про складність переговорів, а про межу, за якою компроміс перестає бути можливим.

Важливим засобом авторської інтенції є дієслова тиску, примусу й дипломатичного маневрування. В іспаномовних новинах часто використовуються конструкції *presionar, forzar, exigir, preparar el terreno,*

negociar, relegar, ceder, sacrificar, rechazar, asumir. Кожне з цих дієслів не лише називає дію, а й задає відношення між учасниками подій. Наприклад, *Los aliados inician una nueva fase de presión sobre Ucrania para negociar el final de la guerra* подає союзників не просто як партнерів, а як силу, що починає новий етап впливу на Україну [106]. Українські відповідники передають цей фрагмент через формули «Захід почав змушувати Україну до переговорів з РФ», «Захід почав тиснути на Київ», «союзники тиснуть на Україну щодо переговорів» [103; 98; 108]. У цьому разі іспанське *presión* і українське «тиск» мають близький семантичний зміст, однак українські дієслова «змушувати», «тиснути», «посилює тиск» роблять ситуацію більш конфліктною. Авторська інтенція іспаномовного джерела полягає в позначенні зміни дипломатичної поведінки союзників, тоді як українські відповідники сильніше акцентують загрозу втрати самостійності України у переговорному процесі.

До цієї ж групи належить фрагмент *Europa teme ser relegada por Trump en las negociaciones de paz sobre Ucrania* [106]. Дієслово *relegar* має значення відсунення, усунення на другий план, зниження політичної ролі. Воно прагматично важливе, бо вказує не просто на участь Трампа в переговорах, а на страх Європи втратити голос у питанні, яке безпосередньо стосується її безпеки. Український відповідник 24 Каналу передає цей зміст через формулу «у ЄС бояться, що Трамп залишить Україну осторонь під час переговорів про мир з Росією» [89]. Тут відбувається зміна фокуса. В іспаномовному матеріалі на другий план може бути відсунута Європа, а в українському тексті акцент переноситься на Україну. Така трансформація є прагматично зрозумілою, оскільки для українського адресата головною загрозою є не стільки маргіналізація Брюсселя, скільки можливість домовленостей без повноцінної участі України.

Окремо слід виділити лексику поступки, втрати й жертви. У матеріалі *El País* про можливе завершення війни через територіальні компроміси використано формулу *Ucrania deberá sacrificar territorio si quiere terminar la guerra* [106].

Дієслово *sacrificar* має значно сильніше прагматичне навантаження, ніж нейтральне *ceder*. Воно пов'язане з уявленням про болісну втрату, вимушеність і ціну, яку доводиться заплатити за досягнення іншої мети. Українські відповідники Mind та УНІАН передають це через «поступитися територіями» і «пожертвувати територіями заради миру» [96; 103]. Варіант «пожертвувати» ближчий до іспанського *sacrificar*, оскільки зберігає семантику втрати й болісного вибору. Натомість «поступитися» дещо нейтралізує емоційну силу, але водночас робить повідомлення політично конкретнішим. У цьому прикладі авторська інтенція іспаномовного джерела полягає в демонстрації трагізму мирного сценарію, де мир мислиться не як просте благо, а як результат тяжкої політичної ціни.

Значну роль у вираженні авторської інтенції відіграють модальні конструкції, через які іспаномовні медіа передають обережність, припущення, прогноз або дистанціювання від твердження. Найчастіше це конструкції *podría*, *deberá*, *estaría dispuesto*, *empieza a asumir*, *se prepara para*, *según fuentes*, *los aliados consideran*, *Europa teme*. Наприклад, у повідомленні Euronews Español *Trump afirma que Zelenski podría estar dispuesto a ceder Crimea a Rusia* конструкція *podría estar dispuesto* не означає фактичної готовності Зеленського, а лише передає припущення, висловлене Трампом [76]. Український відповідник Української правди, навпаки, акцентує офіційну позицію: «Україна юридично не визнає окупацію Криму» [74]. У цьому випадку прагматичне завдання українського тексту полягає не в буквальному відтворенні припущення, а в нейтралізації потенційно небезпечної інтерпретації. Іспаномовний матеріал передає політичну заяву як припущення, тоді як український відповідник повертає читача до правової позиції України.

Іспаномовні джерела активно використовують метафоричні моделі, які дають змогу стисло передати складне політичне бачення війни. Найвиразнішим прикладом є фрагмент *Ucrania, un caramelo envenenado para Rusia y una guerra interminable para Putin* [106]. Метафора *caramelo envenenado* поєднує образ

привабливості й небезпеки, де Україна постає як об'єкт, який Росія хотіла поглинути, але який виявився руйнівним для самої Росії. Український відповідник TSN не зберігає метафору буквально, а передає її інтерпретаційно: «мир для Путіна небезпечніший за війну» [98]. Це приклад прагматичної адаптації: метафоричний образ замінюється аналітичним висновком. Іспаномовна версія діє через образність, українська – через пояснення прихованої логіки. Обидва варіанти спрямовані на те, щоб показати війну як пастку для Росії, однак роблять це різними лексико-стилістичними засобами.

Метафоричність виявляється і в дієслівних формулах на кшталт *preparar el terreno*. Ця конструкція використовується в матеріалах El País як щодо переговорів між Україною та Росією, так і щодо реінтеграції Придністров'я Молдовою [106]. Буквально вона означає «готувати ґрунт», але в політичному дискурсі передає поступову підготовку умов для майбутньої дії. Українські відповідники здебільшого передають цей смисл через «планує», «готується», «створює умови», «розглядає можливість» [91; 89]. Втрата образу «ґрунту» не є помилкою, бо український політичний новинний стиль часто віддає перевагу прямому формулюванню. Однак з погляду прагматики іспаномовна метафора підкреслює тривалість і непрямий характер політичної підготовки, тоді як український відповідник робить повідомлення більш фактичним.

Ще одним лексико-стилістичним засобом є використання слів із семантикою страху, недовіри й загрози. У матеріалах El País неодноразово трапляються одиниці *teme*, *desconfía*, *amenaza*, *riesgo*, *inquieta*, *pone en guardia* [106]. Наприклад, у новині про можливу мирну угоду фрагмент *Ucrania desconfía de un acuerdo de paz que no garantiza su seguridad frente a Rusia a largo plazo* показує недовіру не як емоцію, а як політико-безпекову позицію [106]. Дієслово *desconfiar* тут означає обережність, спричинену досвідом російської агресії та ризиком повторення війни. Українські відповідники до подібних сюжетів часто передають цю логіку через «бояться», «не довіряють», «побоюються», «вимагають гарантій» [89; 103]. В іспаномовному тексті недовіра має

аналітичний характер, а в українському медіапросторі вона зазвичай конкретизується через загрозу для України.

Помітне місце займає лексика легітимації та джерельної атрибуції. Іспаномовні новини часто будуються на формулах *según, de acuerdo con, fuentes diplomáticas, los aliados consideran, el ministro asegura, Zelenski afirma, Putin dice* [106; 76; 78]. Ці одиниці визначають, хто несе відповідальність за інформацію. Наприклад, у фрагменті *Marchenko, ministro de Finanzas de Ucrania: “Disponemos de fondos y armas suficientes...”* джерелом твердження виступає конкретний посадовець, тому повідомлення отримує офіційну вагу [106]. Українські відповідники Суспільного, Української правди, Номадске та Європейської правди зберігають атрибуцію міністра фінансів і передають зміст як прогноз спроможності України воювати без допомоги США до середини 2025 року [73; 74; 93; 70]. У цьому випадку джерельна атрибуція важлива для довіри. Якби така сама теза була подана без посилання на Марченка, її прагматичний статус був би слабшим.

У матеріалах про переговори й територіальні поступки формули джерельності виконують іншу функцію: вони дозволяють медіа дистанціюватися від чутливих тверджень. Коли йдеться про те, що «Європа починає визнавати» можливість територіальних поступок або що «союзники тиснуть» на Україну, джерела часто подаються як дипломатичні кола, західні посадовці або аналітики [106]. Такий спосіб організації тексту знімає частину відповідальності з редакції й переносить її на політичне середовище, яке нібито формує нову реальність. В українських відповідниках ця обережність іноді слабшає: формула «Захід змушує Україну» звучить більш узагальнено й категорично, ніж посилання на окремі джерела або частину європейських лідерів [103; 105]. Це створює один із головних прагматичних ризиків перекладу й переказу: джерельна обережність іспаномовного тексту може перетворитися на безособове, але дуже категоричне твердження.

Виразним засобом авторської інтенції є числова конкретизація. Іспаномовні джерела часто використовують цифри не лише для інформування, а й для посилення переконливості. Наприклад, *cinco misiles Patriot, más de 1.100 millones, hasta 10 millones de refugiados y emigrantes, al menos hasta mediados de 2025, el 81% de los españoles* [106; 87]. Ці числові показники структурують сприйняття подій. П'ять ракет Patriot демонструють конкретність військової допомоги; понад 1,1 млрд євро показують масштаб підтримки; до 10 млн біженців передають демографічну глибину проблеми; середина 2025 року задає межу ресурсної стійкості; 81% іспанців створюють враження масовості певної громадської думки [106; 87]. Українські відповідники здебільшого зберігають ці цифри, бо їхня втрата зменшила б доказовість повідомлення [86; 91; 103; 73; 93]. Отже, числова лексика в корпусі є не другорядною деталлю, а важливим прагматичним інструментом.

У матеріалах про біженців числова конкретизація поєднується з лексикою гуманітарного й державного планування. Фрагмент *Ucrania busca el retorno de hasta 10 millones de refugiados y emigrantes huidos por la guerra de Rusia* одночасно вказує на масштаб міграції й на прагнення держави повернути людей [106]. Українські відповідники по-різному працюють із цим смислом: УНІАН акцентує бажання України повернути біженців, *Hromadske* підкреслює суперечливість інформації про можливе скорочення виплат, *Суспільне* та *Факти ICTV* зосереджуються на спростуванні МЗС [103; 93; 73; 82]. Унаслідок цього одна іспаномовна новина в українському просторі розпадається на кілька прагматичних версій: інформаційну, критичну, спростувальну й пояснювальну. Лексико-стилістичний центр також змінюється, адже іспанське *retorno* має нейтрально-стратегічний характер, тоді як українські формули «методи повернення», «скорочення виплат», «спростували інформацію» переводять тему у площину політичної реакції.

Для вираження авторської інтенції важливими є також номінації учасників війни. Україна в іспаномовних матеріалах називається не лише географічно або

політично, а через ролі: держава, що обороняється; сторона переговорів; отримувач допомоги; суб'єкт повернення біженців; виробник зброї; партнер Європи; потенційний член НАТО [106; 76; 78; 83]. Росія, навпаки, часто постає через лексику загрози, вимоги, тиску або неприйнятних умов: *Rusia exige, Rusia aleja las opciones de paz, Rusia seguirá siendo una amenaza* [106]. У цьому протиставленні видно авторську інтенцію іспаномовних джерел: Україна описується як країна, що шукає підтримки й гарантій, а Росія – як чинник довготривалої небезпеки. Українські відповідники зазвичай ще більше конкретизують агресивну роль Росії, часто використовуючи формули «війна РФ проти України», «російська агресія», «війська РФ», «Кремль» [102; 103; 105]. Таке уточнення відповідає українському інформаційному стандарту, де важливо не розмивати відповідальність агресора.

У корпусі простежується також використання стилістично нейтральної, але прагматично важливої військово-політичної термінології. Це одиниці *misiles Patriot, sistemas antiaéreos, alto el fuego, operaciones de inteligencia, formación, garantías de seguridad, ingreso en la OTAN, tropas europeas, armamento, sanciones* [106; 76; 78]. Їхнє значення здається прямим, однак у перекладі вони потребують точності. Наприклад, *alto el fuego* може передаватися як «припинення вогню», а не просто «перемир'я», якщо важливо зберегти техніко-дипломатичний характер повідомлення. *Formación* у військовому контексті має значення «навчання» або «підготовка», а не загальне «формування». *Operaciones de inteligencia* варто передавати як «розвідувальні операції», а не буквально «операції інтелекту». Такі приклади демонструють, що авторська інтенція в новині може залежати навіть від термінологічної точності, адже некоректний відповідник змінює професійний рівень і прагматичну достовірність тексту.

Стилістично важливою є опозиція між нейтральною новинною мовою та елементами публіцистичної експресії. Іспаномовні матеріали часто зберігають зовнішню стриманість, але вводять окремі емоційно навантажені слова, які різко змінюють тональність: *envenenado, interminable, inasumibles, amenaza, catástrofe*,

pesadilla, desaire, dictador [106; 76]. Саме ці слова стають носіями авторської інтенції. Вони не перетворюють текст на відкриту публіцистику, однак створюють оцінну рамку всередині новинного жанру. Українські відповідники часто або зберігають цю експресивність, або підсилюють її: «кошмар», «жахіття», «цинічна заява», «небезпечніший за війну», «котяться до пекла», «глухий кут» [95; 91; 98; 101; 105]. З погляду прагматики це означає, що український медіапростір частіше робить приховану оцінку явною, особливо коли йдеться про загрози для України.

2.3. Граматичні аспекти іспано-українського перекладу

Граматичний рівень іспано-українського перекладу онлайн-новин військової тематики має не другорядне, а безпосередньо прагматичне значення. У новинному тексті граматична форма часто визначає, чи сприймається повідомлення як факт, припущення, прогноз, заява конкретного політика, дипломатичний сигнал або редакційне узагальнення. Для іспанської мови характерними є конструкції з *se*, аналітичні форми пасиву, активне використання майбутнього і умовного способу, модальні дієслівні конструкції, складні підрядні речення, поширені атрибутивні групи й розгалужена система непрямої мови. Українська мова має інші засоби граматичної організації повідомлення, тому пряме перенесення іспанської структури не завжди дає природний і прагматично точний результат. У перекладі доводиться враховувати не тільки граматичну форму, а й її функцію в новині: чи вона приховує агента дії, знижує категоричність, уточнює джерело інформації, створює прогноз або підкреслює незавершеність політичного процесу.

Однією з найбільш важливих граматичних проблем є передача іспанських конструкцій із *se*. У новинних текстах такі конструкції можуть виконувати різні функції: пасивну, безособову, узагальнювальну або рефлексивну. Наприклад, у матеріалах про переговори часто трапляються конструкції на зразок *se*

reanudarán las negociaciones, se espera una reunión, se informó sobre nuevos contactos. У буквальному перекладі українською вони могли б передаватися як «переговори будуть відновлені», «очікується зустріч», «було повідомлено про нові контакти». Однак для українського новинного стилю частіше природним є активніше формулювання: «Україна і Росія відновлять переговори», «очікують на зустріч», «Зеленський повідомив про нові контакти». Саме тут виникає прагматична різниця. Іспанська *se*-конструкція часто не називає виконавця дії або відсуває його на другий план, а український переклад може зробити агента явним. Якщо агент справді відомий, така конкретизація є виправданою. Якщо ні, активна конструкція може приписати відповідальність тому, хто в оригіналі прямо не названий.

Показовим є приклад із матеріалів Euronews Español про відновлення мирних переговорів у Туреччині. Іспаномовна конструкція *Ucrania y Rusia reanudarán las negociaciones de paz en Turquía el miércoles, según Zelenski* граматично поєднує майбутній час *reanudarán* із джерельною вставкою *según Zelenski* [76]. Український відповідник Цензор.НЕТ передає це як повідомлення, що Зеленський прокоментував відновлення переговорів між Україною та РФ [105]. У цьому випадку важливо зберегти не лише факт відновлення переговорів, а й джерело інформації. Якщо перекласти іспанський фрагмент як «Україна і Росія відновлять мирні переговори в Туреччині в середу», але не передати *según Zelenski*, повідомлення стане категоричнішим, ніж в оригіналі. Граматична вставка *según Zelenski* виконує функцію атрибуції, тому українською її доцільно передавати як «за словами Зеленського», «як повідомив Зеленський» або «про це заявив Зеленський». Така форма дозволяє зберегти джерельну обережність і не перетворити заяву політика на безумовний факт.

Не менш важливою є передача іспанських пасивних конструкцій. Іспанські новини часто використовують пасив або пасивно-безособові форми, коли потрібно зосередити увагу на результаті дії, а не на її виконавці. Наприклад, у повідомленнях про затримання, передачу зброї або завершення переговорів

можуть використовуватися форми *fue detenido, fueron entregados, han sido concluidas, se cerró la reunión*. Українська мова допускає пасивні конструкції, але в новинному стилі часто надає перевагу активним моделям. У матеріалі Infobae про російського полковника у Венесуелі іспаномовне формулювання *funcionarios de la Inteligencia Militar de Maduro detuvieron al coronel ruso* має активну структуру: названо виконавців дії, дію й об'єкт [84]. Український відповідник РБК-Україна, навпаки, подає ситуацію через більш образну й результативну рамку, повідомляючи про затримання російського полковника після конфлікту з дипломатами [101]. Граматично тут змінюється фокус: іспанський текст виводить на перший план силову структуру Мадуро як агента дії, а український більше концентрується на самому факті затримання. Для прагматичного ефекту це важливо, бо в першому випадку увага падає на механізм дії венесуельської влади, а в другому на політичну незвичність ситуації.

Окремої уваги потребує переклад конструкцій із майбутнім часом. В іспанських онлайн-новинах майбутній час часто передає не лише майбутню дію, а й офіційно заявлений план, політичне зобов'язання або очікуваний сценарій. Наприклад, у матеріалі *El País España suministrará armas a Ucrania por más de 1.100 millones* дієслово *suministrará* указує на заплановану дію з боку Іспанії [106]. Український відповідник Babel передає це як «Іспанія сьогодні оголосить про допомогу Україні на понад мільярд євро» [91]. Тут граматична трансформація пов'язана з часовою перспективою: іспанське *suministrará* підкреслює майбутнє постачання зброї, а українське «оголосить» зміщує увагу на політичний акт повідомлення про допомогу. Обидва варіанти пов'язані з одним інформаційним приводом, але прагматична вага різна. В оригіналі йдеться про матеріальне постачання, у відповіднику про офіційне оголошення. Тому в точному перекладі треба було б зберегти дію постачання: «Іспанія поставить Україні зброю на суму понад 1,1 млрд євро» або «Іспанія надасть Україні озброєння на понад 1,1 млрд євро». Так український текст передавав би не лише майбутність, а й зміст самої дії.

Важливу роль відіграють іспанські модальні конструкції з умовністю або припущенням. У новинних матеріалах часто трапляються форми *podría, debería, estaría dispuesto, habría, podrían*, які не можна перекладати як повністю dokonані або безумовні факти. Наприклад, у матеріалі Euronews Español *Trump afirma que Zelenski podría estar dispuesto a ceder Crimea a Rusia* конструкція *podría estar dispuesto* містить припущення, яке належить Трампу, а не підтверджену позицію Зеленського [76]. Український відповідник Української правди зосереджується на офіційній відповіді Зеленського, що Україна юридично не визнає окупацію Криму [74]. Граматично тут відбувається не буквальний переклад, а заміна модальної конструкції на заперечну правову позицію. Для українського інформаційного простору це зрозуміло, адже важливо не закріпити в читача думку про готовність України поступитися Кримом. Проте в перекладознавчому аналізі потрібно зафіксувати, що іспанська форма *podría estar dispuesto* не означає «готовий», а радше «міг би бути готовим» або «можливо, був би готовий». Втрата умовності створила б хибний прагматичний ефект.

Умовні конструкції є ще одним граматичним засобом, що безпосередньо впливає на прагматику. У матеріалі El País із заявою Марін Ле Пен використано структуру *Si Rusia gana la guerra, será catastrófico... si gana Ucrania, significará que se ha desencadenado la Tercera Guerra Mundial* [106]. Українські відповідники Української правди, Укрінформу, РБК-Україна та NV передають цю конструкцію через моделі «якщо Росія переможе», «якщо Україна переможе», «це означатиме Третю світову» [74]. [102]. [101]. [97]. Граматично важливо зберегти саме умовну структуру *si... será / significará*, бо вона показує логіку політичної заяви. Якщо перетворити її на безумовне твердження, наприклад «перемога України означає Третю світову війну», тон стане більш категоричним, ніж в оригіналі. В оригіналі це прогноз політика, побудований як умовне міркування, а не встановлений факт. Тому коректним є варіант «Ле Пен заявила, що якщо Росія переможе, це буде катастрофою, а якщо переможе Україна, це, на

її думку, означатиме початок Третьої світової війни». Додавання «на її думку» граматично й прагматично відмежовує позицію політика від позиції медіа.

Передача складнопідрядних речень в іспано-українському перекладі часто потребує синтаксичного членування. Іспанські новинні тексти можуть містити довгі речення з кількома уточненнями, вставними конструкціями й підрядними частинами. Українська новинна мова тяжіє до більш прямої синтаксичної організації. Наприклад, у матеріалах про мирні переговори RTVE Noticias формула *Ucrania: entre el plan de paz de Trump, el de los europeos y las exigencias de Putin* подає ситуацію через граматичну конструкцію еліпсису: друга частина *el de los europeos* відсилає до *plan de paz* і не повторює його [78]. Українською такий еліпсис зазвичай потребує розгортання: «Україна між мирним планом Трампа, планом європейців і вимогами Путіна». Якщо перекласти дослівно, структура буде неприродною. Український відповідник 24 Каналу подає близький сюжет через акцент на тому, що ЄС хоче призначити свого представника щодо України [89]. Тут спостерігається не лише синтаксична, а й змістова компресія. Для граматичного аналізу важливо, що іспанські еліптичні структури часто потребують українського синтаксичного розгортання, інакше втрачається прозорість відношень між частинами речення.

Особливу групу становлять конструкції з дієсловами мовлення. Іспаномовні новини активно використовують *dice, afirma, asegura, anuncia, rechaza, sugiere, niega, advierte*. Усі ці дієслова мають різний ступінь категоричності. Наприклад, *Putin dice que...* є нейтральним повідомленням про слова Путіна, тоді як *Putin advierte que...* містило б компонент попередження. У матеріалі SwissInfo *Cuba niega su participación en la guerra de Ucrania* дієслово *niega* передає не просто повідомлення, а заперечення причетності [79]. Український відповідник Укрінформу передає це як «Куба заперечує участь своїх військових у війні РФ проти України» [102]. Тут граматична структура зберігається досить точно: суб'єкт «Куба», присудок «заперечує», об'єкт «участь». Водночас український переклад конкретизує об'єкт через «своїх

військових» і додає уточнення «війна РФ проти України». Така конкретизація посилює агентність Росії та робить повідомлення ближчим до української політичної рамки.

Проблемним є також переклад іспанських дієслів із семантикою повідомлення, які вказують на різний статус інформації. У матеріалі RTVE Noticias Zelenski *asegura que los documentos sobre la paz de Ucrania están “casi listos”* дієслово *asegura* означає «запевняє», «стверджує», «заявляє з упевненістю» [78]. Якщо передати його просто як «сказав», знижується рівень упевненості мовця. Якщо перекласти як «гарантує», це буде надмірне посилення. Оптимальними є варіанти «запевнив» або «заявив». Український відповідник TSN пов'язує цю тему з мирними переговорами, можливістю відновлення процесу та таємним планом Трампа [98]. У перекладознавчому аналізі потрібно враховувати, що дієслово мовлення не є стилістично нейтральною деталлю. Воно визначає, чи сприймається інформація як припущення, пояснення, обіцянка, заперечення або офіційна заява.

Граматично важливою є передача доконаного й недоконаного виду українського дієслова. Іспанська мова не має категорії виду в тому самому вигляді, що українська, тому перекладач має самостійно визначати, чи дія подається як завершена, процесуальна або повторювана. Наприклад, у матеріалі RTVE Noticias Zelenski *dice que “Putin no ha logrado sus objetivos” en la invasión de Ucrania* форма *no ha logrado* указує на результат, який не був досягнутий до теперішнього моменту [78]. Український відповідник Укрінформу передає це як «Путін не досяг жодної зі своїх стратегічних цілей в Україні» [102]. Тут використано доконаний вид «не досяг», що правильно передає результативний характер іспанського перфекта. Якби переклад звучав «Путін не досягає своїх цілей», це змінило б прагматику: замість підсумкової оцінки невдачі з'явилася б характеристика поточного процесу. Отже, правильний вибір виду в українській мові є ключовим для збереження часово-результативного значення.

Граматичний аспект перекладу виявляється також у передачі кількісних і обмежувальних конструкцій. Іспанські слова *hasta, al menos, más de, un mínimo de, casi* мають бути збережені, бо вони визначають межу твердження. Наприклад, у матеріалі La Vanguardia фрагмент *Ucrania cifra pérdidas por la agresión rusa en hasta 150.000 millones dólares* містить обмежувач *hasta*, тобто йдеться про суму «до 150 млрд доларів», а не про точну суму 150 млрд [77]. Український відповідник Arg25.org також подає тему великих збитків від російської агресії [90]. Коректний переклад має зберігати межовий характер оцінки: «Україна оцінює втрати від російської агресії у суму до 150 млрд доларів». Якщо прибрати «до», твердження стане точнішим і категоричнішим, ніж в оригіналі. Це приклад того, як невеликий граматичний елемент змінює доказовий статус повідомлення.

Так само важливим є *al menos* у фразі Сергія Марченка *para resistir al menos hasta mediados de 2025* [106]. Українські відповідники передають це як «принаймні до середини 2025 року» [73]. [74]. [93]. [70]. Обмежувач «принаймні» зберігає відкритість прогнозу: Україна може протриматися не лише до цього часу, а й довше, але мінімальна межа названа саме так. Якщо перекласти без «принаймні», наприклад «до середини 2025 року», виникає інший прагматичний ефект: межа сприймається як кінцевий строк, після якого ресурси вичерпуються. Тому такі граматичні обмежувачі мають високу прагматичну цінність.

У матеріалі Euronews Español про припинення вогню конструкція *un mínimo de 30 días* також потребує точного перекладу [76]. Українською її слід передавати як «мінімум 30 днів» або «щонайменше 30 днів», а не просто «30 днів». Різниця важлива: «30 днів» позначає конкретний строк, а «мінімум 30 днів» показує нижню межу української пропозиції. Український відповідник Gordon більше зосереджується на поведінці Зеленського та його поїздки до Туреччини [81]. У такому переказі граматична точність часової межі може відійти на другий план. Проте для перекладацького аналізу саме ця межа є одним із головних прагматичних елементів: Україна не просто відкидає коротке

перемир'я, а пропонує триваліший мінімальний строк, який має інший політичний сенс.

Ще однією граматичною проблемою є порядок слів і тема-рематична організація речення. Іспанська мова має відносно гнучкий порядок слів, але в новинах часто починає речення з суб'єкта або ключового політичного актора. Українські новини можуть змінювати порядок, щоб винести на початок найважливіший для українського читача компонент. Наприклад, в іспанському фрагменті *La UE fuerza a Orbán a rendir cuentas sobre sus reuniones con Putin y Xi* суб'єктом виступає ЄС, а Орбан є об'єктом примусу [106]. Український відповідник Babel у близькому сюжеті акцентує вже не дію ЄС, а заяву Орбана про очікування Путіна й Сі Цзіньпіна щодо переговорів [91]. Граматично тут змінюється суб'єкт повідомлення: замість «ЄС змушує Орбана» з'являється «Орбан заявив». Така зміна не є суто стилістичною. Вона змінює прагматичний центр: іспаномовне повідомлення показує контроль ЄС над поведінкою Орбана, а українське зосереджується на змісті заяви Орбана щодо України. Отже, граматичний вибір суб'єкта прямо впливає на політичне прочитання новини.

Складним є переклад інфінітивних конструкцій, поширених в іспанських політичних новинах. Наприклад, *para intentar reintegrar, para negociar, para resistir, para liberar las exportaciones agrícolas, para convencer a Trump* передають мету дії. Українською вони зазвичай перекладаються підрядними реченнями мети або іменниковими конструкціями: «щоб спробувати реінтегрувати», «для переговорів», «щоб витримати», «для розблокування експорту», «щоб переконати Трампа». У матеріалі El País про дипломатичний наступ Зеленського конструкція *para convencer a Trump de que mantenga el apoyo a Ucrania* вказує на чітку мету дії [106]. Український відповідник УНІАН передає це як «Зеленський розпочав дипломатичний наступ, щоб переконати Трампа підтримувати Україну» [103]. Тут граматична структура збережена досить точно: інфінітивна мета іспанського тексту передана українським підрядним реченням із «щоб».

Такий переклад є природним і водночас прагматично точним, бо він зберігає спрямованість дії на конкретного адресата, Трампа.

Інфінітивні конструкції можуть також створювати складнощі через надмірну компактність. У фрагменті *La UE sopesa activar una misión naval para liberar las exportaciones agrícolas de Ucrania* дієслово *sopesa* передає розгляд можливості, *activar* указує на потенційну дію, а *para liberar* пояснює мету [106]. Український відповідник Babel передає це як «Євросоюз розглядає військову місію для розблокування українських портів» [91]. Тут іспанську багатоступеневу граматичну структуру вдало передано українською компактною конструкцією. Проте в перекладі важливо не втратити модальність *sopesa*, бо ЄС не «активує» місію, а лише «розглядає» її. Саме дієслово «розглядає» зберігає умовність і політичну незавершеність рішення.

У перекладі іспаномовних новин часто виникає потреба трансформувати іменникові групи. Іспанська мова легко утворює довгі структури з прийменником *de*: *negociaciones de paz*, *garantías de seguridad*, *sistemas antiaéreos*, *operaciones de inteligencia*, *plan de paz de Trump*, *la guerra de Rusia*, *la invasión de Ucrania*. Українська мова частину таких конструкцій передає прикметниковими словосполученнями, частину родовим відмінком, частину підрядним розгортанням. Наприклад, *garantías de seguridad* природно перекладається як «гарантії безпеки», *operaciones de inteligencia* як «розвідувальні операції», *sistemas antiaéreos* як «системи протиповітряної оборони», *plan de paz de Trump* як «мирний план Трампа». Помилка може виникнути тоді, коли прийменникову структуру перекладають занадто буквально. Наприклад, *la guerra de Rusia* у контексті війни проти України краще передавати не як «війна Росії» без уточнення, а як «війна Росії проти України» або «російська війна проти України», якщо це відповідає змісту матеріалу. Так граматична трансформація прийменникової групи стає засобом відновлення політичної точності.

Іспанські дієприкметникові та прикметникові конструкції також потребують уваги. У новинах часто трапляються форми на зразок *la región separatista de Transnistria, los documentos casi listos, las negociaciones difíciles, los refugiados huidos por la guerra, los sistemas antiaéreos escasos*. Українською вони можуть передаватися прикметником, дієприкметниковим зворотом або підрядним реченням. Наприклад, *refugiados y emigrantes huidos por la guerra de Rusia* у матеріалі El País доцільно передавати як «біженці та емігранти, які виїхали через війну Росії» [106]. Якщо обмежитися фразою «українські біженці та емігранти», зникає причинний зв'язок із війною. Українські матеріали про повернення українців з-за кордону передають цю тему через різні акценти, зокрема через спростування МЗС або обговорення методів повернення [73]. [93]. [82]. [103]. Граматично важливо, що підрядна конструкція «які виїхали через війну» зберігає причину, а не просто називає соціальну групу.

Передача причинно-наслідкових зв'язків також належить до важливих граматичних аспектів. Іспанські новини часто використовують прийменники й сполучники *por, debido a, ante, en plena, tras, después de*, які задають причинну або часову рамку. У фрагменті *en plena escasez de sistemas antiaéreos* ідеться не просто про нестачу ППО, а про те, що передача ракет Patriot відбувається саме на тлі гострого дефіциту таких систем [106]. Українською це можна передати як «на тлі гострої нестачі систем ППО». Якщо перекласти лише «Іспанія передає п'ять ракет Patriot», причинно-контекстуальний компонент зникає. Українські відповідники Forbes Ukraine і Babel зберігають основний факт передачі ракет, але меншою мірою акцентують граматичну рамку *en plena escasez* [86]. [91]. Для перекладу це означає, що обставинні конструкції не можна автоматично скорочувати, бо вони часто пояснюють актуальність новини.

Часові прийменникові конструкції також мають значення. У матеріалі El Mundo про четверту зиму війни формула *en el cuarto invierno de la guerra* задає не лише календарну, а й психологічну рамку тривалості [83]. Український відповідник Gordon говорить про п'ять сценаріїв завершення війни [81]. Якщо

перекладати такий фрагмент повністю, важливо зберегти «четверту зиму війни», бо це не просто дата. Граматично це обставина часу, але прагматично вона наголошує на виснаженні, тривалості й повторюваності воєнного досвіду. Тому український варіант «на четверту зиму війни» або «у четверту зиму війни» звучить природно й передає той самий ефект.

Складною є передача конструкцій із лапками, які в іспаномовних матеріалах можуть виконувати функцію дистанціювання, іронізації або маркування чужої лексики. Наприклад, у *La Razón* у фразі *Los últimos “progresos” de Zelenski en Ucrania* слово *progresos* подано в лапках, що може сигналізувати іронічне або критичне ставлення до самого поняття прогресу [85]. Український відповідник 5 каналу використовує різку формулу про те, що Зеленський «став чимось на зразок диктатора» [88]. У граматичному плані важливо не лише перекласти слово, а й передати функцію лапок. Українською це можна зробити через лапки, вставне уточнення або нейтральніше формулювання: «так звані “успіхи” Зеленського», «останні “досягнення” Зеленського». Якщо лапки прибрати, зникає дистанційована позиція автора. Якщо ж замінити їх прямою оцінкою без атрибуції, прагматичний ефект може стати значно агресивнішим.

Окремим аспектом є передача прямої мови. В іспанських новинах цитати часто вводяться після двокрапки або через дієслова мовлення, тоді як українські новини можуть переформатовувати цитату в непряму мову. Наприклад, у матеріалі *El País* із Сергієм Марченком цитата *“Disponemos de fondos y armas suficientes para resistir al menos hasta mediados de 2025”* є прямою мовою посадовця [106]. Українські відповідники часто перетворюють її на непряме повідомлення: «міністр фінансів заявив, що Україна зможе воювати без допомоги США принаймні до середини 2025 року» [74]. Така трансформація природна для новинного стилю, але вона змінює граматичну перспективу: замість «ми маємо кошти й зброю» з'являється «Україна зможе воювати». Перехід від першої особи множини до третьої особи змінює тон: пряма мова

створює ефект офіційної впевненості, а непряма мова подає її як журналістське повідомлення про заяву.

Передача заперечних конструкцій також має значення. У матеріалі RTVE *Noticias Putin no ha logrado sus objetivos* заперечення *no* стоїть перед перфектною формою *ha* створює підсумкову оцінку невдачі [78]. Укрінформ передає це як «Путін не досяг жодної зі своїх стратегічних цілей в Україні» [102]. Додавання «жодної» посилює заперечення, робить його повнішим і категоричнішим. Така граматична трансформація може бути виправданою, якщо зміст матеріалу справді підкреслює повний провал стратегічних цілей. Проте в перекладі варто контролювати, чи не посилює українська частка «жодної» твердження більше, ніж це зроблено в іспанському оригіналі. У новинах воєнної тематики навіть такі невеликі граматичні елементи впливають на тональність.

Протиставні конструкції загалом є дуже важливими в іспано-українському перекладі військово-політичних новин. Вони допомагають зняти потенційну двозначність. Саме граматичне протиставлення захищає текст від неправильного політичного тлумачення. Такий тип граматичної точності має особливу вагу в новинах про війну, бо неточно передана структура може створити враження ескалаційної вимоги, якої в оригіналі немає.

Висновки до Розділу 2

Було проаналізовано особливості перекладу іспаномовних текстів військової тематики українською мовою на матеріалі онлайн-новин. Встановлено, що іспаномовні медіа подають війну в Україні не лише як військове протистояння, а як багатовимірну міжнародну кризу, пов'язану з дипломатією, безпекою, санкціями, військовою допомогою, гуманітарними наслідками та політичними рішеннями. Тому переклад таких повідомлень потребує збереження не тільки фактичної інформації, а й тематико-прагматичної рамки новини.

У процесі аналізу тематико-прагматичних стратегій було виявлено, що в українських відповідниках нерідко змінюється ступінь категоричності

повідомлення. Іспаномовні тексти часто подають переговори, військову допомогу або міжнародні рішення через обережні модальні формули, тоді як українські матеріали можуть посилювати акцент на тиску, загрозі або політичній визначеності. Це засвідчує, що прагматичний ефект перекладу залежить від того, наскільки точно передано модальність, умови дії, джерело інформації та позицію автора.

Лексико-семантичний і стилістичний аналіз показав, що особливо складними для перекладу є одиниці, пов'язані з військовими діями, дипломатичними процесами, відповідальністю сторін і гуманітарними наслідками війни. Вибір між близькими відповідниками може істотно впливати на сприйняття події: одні варіанти роблять повідомлення нейтральнішим, інші посилюють драматизм або політичну оцінку. Через це перекладацьке рішення має спиратися на контекст, жанрову норму української новини та прагматичне навантаження одиниці в оригіналі.

Граматичний аспект перекладу засвідчив, що значення мають не лише окремі слова, а й синтаксична організація повідомлення. Пасивні конструкції, безособові форми, протиставлення, умовні структури, кількісні показники та модальні дієслова впливають на те, як читач сприймає відповідальність, достовірність і ступінь завершеності дії. Отже, у другому розділі було доведено, що адекватний іспано-український переклад військових онлайн-новин має поєднувати лексичну точність, стилістичну відповідність і прагматичний контроль.

РОЗДІЛ III. ЛІНГВОПРАГМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ ІСПАНО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕМАТИКИ

3.1. Перекладацькі трансформації як засіб збереження прагматичного потенціалу тексту-оригіналу та їх значимість

У процесі перекладу іспаномовних онлайн-новин військової тематики українською мовою перекладацькі трансформації виступають не допоміжним технічним прийомом, а необхідним засобом збереження прагматичного потенціалу тексту-оригіналу. Новинний текст про війну передає не лише фактичну інформацію, а й певний спосіб її осмислення, як от рівень загрози, ступінь достовірності, позицію джерела, політичну оцінку, емоційну напругу, межу припущення або категоричності. Через це буквальне відтворення іспанської структури українською мовою не завжди забезпечує адекватний результат.

У досліджуваному корпусі найчастіше простежуються лексико-семантичні, граматичні, синтаксичні та прагматичні трансформації. Їхня значимість полягає в тому, що вони не просто змінюють мовну форму, а регулюють сприйняття події. Якщо іспаномовне джерело повідомляє про переговори, військову допомогу, заяву політика або зміну позиції союзників, то український відповідник має передати не тільки «що сталося», а й «як це подано»: як факт, як припущення, як дипломатичний сигнал, як погрозу, як сумнів або як прогноз. Саме тому перекладацька трансформація в межах цієї роботи розглядається як спосіб функціонального збереження прагматики оригіналу, навіть якщо формальна структура висловлення змінюється.

Однією з найчастотніших трансформацій у корпусі є конкретизація. Вона полягає в тому, що загальніша одиниця іспаномовного тексту передається українською мовою через точніший або контекстуально виразніший відповідник. Це особливо помітно в перекладі формул на позначення війни. Наприклад, у матеріалі SwissInfo використовується конструкція *la guerra de*

Ucrania, яка для іспаномовного читача функціонує як усталене скорочене позначення російсько-української війни [79]. В українському відповіднику Укрінформу ця формула трансформується у «війну РФ проти України» [102]. Така конкретизація є прагматично виправданою, оскільки український текст не повинен розмивати відповідальність агресора. Буквальний варіант «війна в Україні» був би граматично можливим, але прагматично слабшим, бо він зосереджував би увагу на місці події, а не на характері агресії. Отже, трансформація зберігає не стільки форму, скільки політично значущий смисл.

Подібну функцію виконує конкретизація в матеріалах про втрати від російської агресії. У *La Vanguardia* фрагмент *Ucrania cifra pérdidas por la agresión rusa en hasta 150.000 millones dólares* містить граматично й семантично важливі елементи: Україна оцінює втрати, джерелом втрат є російська агресія, а сума подана як верхня межа через *hasta* [77]. Український відповідник Arg25.org передає ідею великих збитків від агресії Росії [90]. Найточнішим перекладацьким рішенням у такому разі є формула «Україна оцінює втрати від російської агресії у суму до 150 млрд доларів». Тут конкретизація потрібна одразу на кількох рівнях: дієслово *cifra* не варто передавати як «втратила», бо йдеться саме про оцінювання; *hasta* потрібно зберегти як «до», а *agresión rusa* як «російська агресія». Якщо ці елементи втратити, прагматичний ефект зміниться: приблизна оцінка може сприйматися як остаточна сума, а відповідальність Росії буде менш виразною.

Іншим різновидом конкретизації є уточнення військово-технічних понять. Наприклад, у матеріалі *El Mostrador* використано фрагмент *carros blindados del Ejército chileno*, що буквально означає «броньовані машини / бронетехніка чилійської армії» [75]. Український відповідник УНІАН подає матеріал через формулу про те, що Україна отримає партію БМП із несподіваного джерела [103]. Тут трансформація є складнішою: з одного боку, український текст конкретизує тип техніки як БМП, роблячи новину зрозумілішою для читача; з іншого боку, така конкретизація допустима лише за умови, що йдеться справді

про бойові машини піхоти, а не ширшу категорію бронетехніки. Якщо *carros blindados* перекласти занадто вузько, можна змінити фактичний зміст. Тому прагматична значимість трансформації полягає в балансі між зрозумілістю для українського адресата й технічною точністю. Військові терміни в новинах мають високий рівень відповідальності, бо неточний відповідник може створити хибне уявлення про масштаб або характер допомоги.

Поряд із конкретизацією в корпусі використовується генералізація, тобто заміна конкретнішої одиниці ширшим відповідником. Вона може бути виправданою тоді, коли надмірна деталізація іспаномовного тексту ускладнює українське сприйняття або не має суттєвого значення для головного прагматичного ефекту. Наприклад, у матеріалах про латиноамериканських військових, які воювали за Україну, іспаномовне джерело може уточнювати регіональне походження через одиниці на зразок *caucano*, тобто особа з департаменту Каука в Колумбії [107]. Український відповідник РБК-Україна подає цю тему через загальнішу формулу про колумбійців, які воювали за Україну й були передані Росії [101]. Така генералізація є зрозумілою, бо для українського читача головним є не внутрішній адміністративний регіон Колумбії, а факт участі іноземців у війні на боці України та політичні наслідки їхнього затримання. Водночас у науковому аналізі варто зазначити, що генералізація зменшує локальний латиноамериканський колорит оригіналу, але зберігає його основний прагматичний зміст.

Генералізація також помітна в перекладі складних політичних конструкцій. У матеріалах RTVE Noticias ситуація навколо України може подаватися через кілька конкуруючих планів: *el plan de paz de Trump, el de los europeos, las exigencias de Putin* [78]. Український відповідник 24 Каналу в окремому матеріалі зосереджує увагу на тому, що ЄС хоче призначити свого представника щодо України [89]. У такому разі відбувається не буквальный переклад, а редукція й узагальнення багатокомпонентної ситуації до одного практично важливого аспекту. З погляду перекладацької трансформації це

можна вважати генералізацією інформаційної рамки: складний дипломатичний трикутник «Трамп – Європа – Путін» подається через конкретну роль ЄС. Прагматичний потенціал частково змінюється, бо український читач отримує не повну картину протиставлення мирних планів, а акцент на потребі європейської присутності в переговорному процесі.

Важливим різновидом трансформації є модуляція, тобто зміна способу вираження смислу за збереження загальної ідеї. Вона особливо характерна для перекладу політичних прогнозів і дипломатичних оцінок. Наприклад, фрагмент *El País Europa empieza a asumir que Ucrania deberá sacrificar territorio si quiere terminar la guerra* містить граматичну конструкцію поступового прийняття думки та семантику жертви через *sacrificar territorio* [106]. Українські відповідники Mind та УНІАН передають цю ідею через формули «Україна має поступитися територіями» або «Україні доведеться пожертвувати територіями заради миру» [96; 103]. У першому варіанті відбувається часткова нейтралізація, бо «поступитися» звучить менш емоційно, ніж *sacrificar*. У другому варіанті «пожертвувати» ближче до іспанського образу вимушеної втрати. Модуляція тут полягає в переході від європейської перспективи осмислення до української перспективи наслідку. Іспанський текст повідомляє, що Європа починає звикати до певної ідеї; український текст зосереджується на тому, що саме Україна має втратити. Прагматичний ефект стає гострішим і ближчим до українського адресата.

До продуктивних трансформацій належить експлікація, тобто розгортання прихованого або стисло вираженого смислу. Вона часто потрібна тоді, коли іспаномовний текст спирається на пресупозиції, неочевидні для українського читача, або навпаки, коли український текст має пояснити регіональний контекст. Наприклад, у матеріалі *El País* про Молдову використано фрагмент *Moldavia prepara el terreno para intentar reintegrar plenamente a la región separatista de Transnistria* [106]. Український відповідник Babel передає це як намір Молдови реінтегрувати Придністров'я і вивести звідти війська РФ до 2038

року [91]. Український текст не лише перекладає ідею реінтеграції, а й експлікує російський військовий чинник, який для української аудиторії є принциповим. Така експлікація посилює прагматичний ефект, бо показує не просто адміністративно-політичну проблему Молдови, а зв'язок із російською присутністю в регіоні та безпековою ситуацією навколо України.

Експлікація необхідна також у випадку культурно маркованих назв. У матеріалі *El Mundo* про кримінальний тиск на українців в іспанській Торрев'єсі використовується локальна назва *Little Kiev* [83]. Для українського читача без пояснення вона може бути неочевидною. Український відповідник Європейської правди подає цю тему як системний чеченський рекет проти українських біженців в Іспанії [70]. У науковому аналізі доречним було б пояснити *Little Kiev* як район або середовище компактного проживання українців у Торрев'єсі. Тут експлікація зберігає прагматичний потенціал оригіналу, оскільки дозволяє зрозуміти, чому саме українська громада стала об'єктом описаної ситуації. Без такого пояснення локальна назва втратила б частину соціального й емоційного змісту.

Ще одним важливим прийомом є компенсація. Вона застосовується тоді, коли певний стилістичний або образний елемент оригіналу не може бути природно збережений у тому самому місці тексту, тому його прагматична функція передається іншим засобом. Показовим є матеріал *El País* із метафорою *Ucrania, un caramelo envenenado para Rusia y una guerra interminable para Putin* [106]. Дослівний переклад «Україна – отруєна цукерка для Росії» формально можливий, але для українського новинного стилю звучав би дещо неприродно й міг би відволікати від аналітичного змісту. Український відповідник TSN передає приховану логіку цієї метафори через формулу «мир для Путіна небезпечніший за війну» [98]. Тут відбувається компенсація образності через пояснювальний висновок. Оригінал працює через метафоричний образ пастки, український текст – через пряме політичне узагальнення. Прагматичний ефект

зберігається, бо в обох випадках читач отримує думку про те, що війна стала для Кремля складною пасткою, з якої важко вийти без внутрішніх втрат.

Компенсація може застосовуватися і при передачі іронічних або дистанційованих конструкцій. У матеріалі *La Razón* фрагмент *Los últimos “progresos” de Zelenski en Ucrania* містить лапки, які можуть сигналізувати іронічне ставлення до слова *progresos* [85]. Український відповідник 5 каналу подає матеріал через гострішу політичну рамку, де з’являється формула про те, що Зеленський «став чимось на зразок диктатора» [88]. Якщо така оцінка справді виводиться з іспаномовного матеріалу, вона компенсує іронічність через пряму політичну номінацію. Проте така трансформація потребує особливої обережності: компенсація не повинна перетворювати натяк на категоричне твердження, якщо в оригіналі його немає. У цьому прикладі видно межу між допустимою прагматичною компенсацією та ризиком надмірного посилення оцінності.

Синтаксична трансформація є одним із найпоширеніших способів адаптації іспаномовних новин. Іспанські матеріали часто мають складні речення з кількома уточненнями, підрядними частинами та вставними конструкціями. Українські онлайн-новини переважно тяжіють до компактнішої структури. Наприклад, у матеріалі *Euronews Español* фрагмент *Putin dice que está dispuesto a reunirse con Zelenski, pero sólo en la “fase final” de las negociaciones de paz* містить головну інформацію та важливе обмеження [76]. Український відповідник *Dialog.ua* акцентує саму готовність Путіна до зустрічі й дату нового раунду переговорів [80]. У граматичному плані відбувається скорочення складної структури; у прагматичному плані виникає ризик ослаблення умови *sólo en la fase final*. Для збереження прагматичного потенціалу доцільним було б передати повну структуру: «Путін заявив, що готовий зустрітися із Зеленським лише на фінальній стадії мирних переговорів». Такий варіант зберігає і факт заяви, і її обмежувальний характер.

Особливим видом трансформації є транспозиція, тобто зміна граматичної категорії або синтаксичної ролі одиниці. Вона часто трапляється при перекладі іспанських віддієслівних іменників українськими дієслівними конструкціями. Наприклад, *el retorno de refugiados* може передаватися не лише як «повернення біженців», а й як «Україна прагне повернути біженців». У матеріалі El País про повернення до 10 мільйонів українців використано конструкцію *Ucrania busca el retorno de hasta 10 millones de refugiados y emigrantes huidos por la guerra de Rusia* [106]. Українські відповідники УНІАН, Нromadske, Суспільного й Факти ICTV передають цю тему по-різному: через намір України повернути людей, через спростування інформації про методи повернення, через реакцію МЗС або через дискусію про виплати [73; 82; 93; 103]. Транспозиція «повернення» → «повернути» робить український текст активнішим і виразніше показує державну дію. Водночас така активізація може посилити враження примусу, якщо не зберегти обережний характер іспанського *busca el retorno*, яке означає радше «прагне / шукає способи повернення».

Транспозиція також важлива при перекладі іменникових конструкцій на позначення політичної дії. Наприклад, *la presión sobre Ucrania* може перекладатися як «тиск на Україну», але в українських відповідниках часто з'являються дієслівні форми «тиснуть», «змушують», «посилюють тиск» [103; 105]. Така зміна робить повідомлення динамічнішим. Іменникова структура в іспанському тексті може звучати аналітичніше й відстороненіше, тоді як українська дієслівна форма створює ефект активної дії певних сил щодо України. Прагматична значимість транспозиції полягає в тому, що вона змінює інтенсивність сприйняття: «нова фаза тиску» описує процес, а «Захід змушує Україну» звучить як безпосередня дія з виразним політичним забарвленням.

У корпусі помітною є трансформація зміни агентності. Вона полягає в тому, що український відповідник робить явним того, хто в іспаномовному тексті названий узагальнено або менш виразно, або навпаки, зміщує фокус з агента на результат. Наприклад, *Cuba niega su participación en la guerra de Ucrania*

граматично ставить Кубу в позицію суб'єкта заперечення [79]. Український відповідник Укрінформу зберігає цей суб'єкт, але уточнює об'єкт: Куба заперечує участь своїх військових у війні РФ проти України [102]. Тут агентність Росії не була прямо виражена в іспанській формулі *guerra de Ucrania*, але український переклад її експлікує. Така трансформація є важливою для збереження політичної точності українського дискурсу.

Ще одним видом трансформації є нейтралізація експресивності. Вона застосовується тоді, коли іспаномовний текст містить образну або емоційно насичену лексику, але український відповідник передає її стриманіше. Наприклад, *un desaire para Bruselas* в El País передає ідею дипломатичної образи або демонстративного ігнорування Брюсселя [106]. Українські матеріали можуть передавати цей зміст як «удар по ЄС», «жахіття для ЄС», «політичний кошмар» [95]. У частині випадків відбувається не нейтралізація, а навпаки, посилення. Проте якби переклад звучав «незручна ситуація для Брюсселя», експресивність оригіналу була б зменшена. Вибір між нейтралізацією та посиленням залежить від жанру українського матеріалу. Для аналітичного викладу допустимою є стриманіша передача, але для новинного відповідника, що прагне зберегти політичну напругу, бажано не знижувати оцінну силу надмірно.

Протилежною є трансформація посилення експресивності. Вона досить часто трапляється в українських відповідниках, оскільки український читач перебуває всередині воєнної реальності, а не сприймає її як зовнішню міжнародну подію. Наприклад, іспаномовні матеріали про переговори можуть використовувати обережні формули *los aliados inician una nueva fase de presión* або *Europa empieza a asumir* [106]. Українські відповідники передають це через «Захід змушує Україну», «Україні доведеться», «союзники тиснуть» [103; 105]. Такі форми посилюють відчуття загрози й політичного примусу. З одного боку, вони роблять матеріал зрозумілішим для українського адресата. З іншого боку, вони можуть збільшити категоричність порівняно з оригіналом. Тому значимість

трансформації полягає в тому, що вона має контролюватися: посилення допустиме лише тоді, коли воно впливає з контексту, а не додає нову оцінку.

До перекладацьких трансформацій належить також збереження або зміна прямої мови. Іспаномовні джерела часто використовують цитати політиків, які мають високий прагматичний потенціал. Наприклад, в El País зафіксована заява Сергія Марченка: *Disponemos de fondos y armas suficientes para resistir al menos hasta mediados de 2025* [106]. Українські відповідники часто передають її непрямою мовою: міністр фінансів заявив, що Україна зможе воювати без допомоги США принаймні до середини 2025 року [74]. Така трансформація робить текст природнішим для новинної подачі, але змінює суб'єктну перспективу. Іспанське *disponemos* передає «ми маємо», тобто голос української держави зсередини, а українська непряма конструкція подає це як переказ заяви. Прагматичний потенціал зберігається завдяки атрибуції, але ефект безпосередньої офіційної впевненості дещо зменшується.

У випадку гострих політичних заяв збереження прямої мови може бути принциповим. Наприклад, у матеріалах про заяву Трампа щодо Зеленського Euronews Español використовує різку номінацію *dictador* [76]. Українські відповідники BBC News Україна та Суспільного зберігають її як «диктатор» [69; 73]. Тут трансформація майже не застосовується, і саме це є перекладацьки значущим рішенням. Пом'якшення на зразок «авторитарний лідер» змінило б прагматичний ефект, бо в оригіналі йдеться про політично провокативну номінацію. Отже, іноді збереження форми теж виступає як свідоме перекладацьке рішення, спрямоване на збереження прагматичного потенціалу.

Важливу роль у збереженні прагматичного потенціалу відіграє трансформація модальності. Іспанські форми *podría, estaría dispuesto, deberá, casi, al menos, un mínimo de* часто визначають межі твердження. Наприклад, у фрагменті Euronews Español *Trump afirma que Zelenski podría estar dispuesto a ceder Crimea a Rusia* конструкція *podría estar dispuesto* позначає не факт, а припущення, висловлене Трампом [76]. Український відповідник Української

правди зміщує фокус на офіційну позицію, що Україна юридично не визнає окупацію Криму [74]. Це приклад прагматично мотивованої трансформації, де замість відтворення потенційно небезпечного припущення український текст вводить заперечну правову рамку. Така трансформація не є буквальним перекладом, але вона захищає українського адресата від хибного висновку, ніби позиція щодо Криму справді змінилася.

Модальна трансформація помітна і в матеріалі RTVE Noticias, де документи щодо миру описуються як *casi listos* [78]. Український відповідник TSN розширює цю тему через повідомлення про переговори й можливий план [98]. У перекладі важливо, щоб *casi* не зникло, бо «майже готові» і «готові» мають різний прагматичний статус. Перше створює очікування наближення результату, друге фіксує завершеність. Тому точне збереження модального обмежувача є трансформаційно значущим навіть тоді, коли форма здається незначною. У воєнно-політичних новинах подібні слова визначають, чи читач сприйме ситуацію як уже вирішену або лише як таку, що наближається до певного етапу.

Окремий тип трансформації становить антонімічна або заперечна перебудова. Вона використовується тоді, коли український текст ефективніше передає смисл через заперечення або протиставлення. Наприклад, у матеріалі El País із заявою прем'єр-міністра України використано конструкцію *No pedimos tropas a nuestros socios europeos, sino instructores militares* [106]. Український відповідник Радіо Свобода передає її як «Україна просить у ЄС не війська, а військових інструкторів» [72]. Тут трансформація мінімальна, але дуже важлива. Іспанське протиставлення *no... sino...* точно передане українською конструкцією «не..., а...». Завдяки цьому збережено ключовий прагматичний ефект, що Україна не вимагає прямого введення європейських військ, а говорить про інструкторську підтримку. Якби переклад обмежився фразою «Україна просить військових інструкторів», зникла б важлива функція зняття потенційного страху перед ескалацією.

Заперечна трансформація помітна і в матеріалі RTVE Noticias *Putin no ha logrado sus objetivos* [78]. Український відповідник Укрінформу передає це як «Путін не досяг жодної зі своїх стратегічних цілей в Україні» [102]. Додавання «жодної» посилює заперечення, а уточнення «стратегічних» конкретизує характер цілей. Така трансформація підсилює прагматичний висновок про провал Росії. Вона може бути виправданою, якщо зміст матеріалу дозволяє говорити саме про стратегічні цілі. У цьому прикладі видно, як граматично невелика зміна посилює оцінну й політичну силу повідомлення.

Трансформації можуть стосуватися й часової перспективи. У матеріалі El Mundo про четверту зиму війни використано формулу *en el cuarto invierno de la guerra* [83]. Український відповідник Gordon зосереджується на п'яти сценаріях завершення конфлікту [81]. Якщо перекладати цей фрагмент повно, важливо зберегти обставину часу, бо вона має не лише календарне, а й емоційно-прагматичне значення. «У четверту зиму війни» передає тривалість, виснаження, повторюваність і психологічну втому. Якщо таку обставину опустити, матеріал перетворюється на абстрактний сценарний аналіз без відчуття тривалості війни. Отже, часова трансформація або її відсутність впливає на те, наскільки читач відчує історичну протяжність події.

Важливою є трансформація числових параметрів. У військових і політичних новинах числа виконують функцію доказовості. Наприклад, *cinco misiles Patriot, más de 1.100 millones, hasta 10 millones, al menos hasta mediados de 2025, un mínimo de 30 días* задають межі й масштаб повідомлення [76; 106]. Якщо в українському відповіднику цифра зберігається, прагматичний потенціал переважно не втрачається. Якщо ж зникає обмежувач, змінюється рівень точності. Наприклад, *hasta 10 millones de refugiados* слід передавати як «до 10 мільйонів біженців», а не «10 мільйонів біженців» [106]. Українські матеріали про повернення українців за кордону часто зберігають цю кількісну межу, але по-різному інтерпретують її в політичному контексті [73; 93; 103]. У цьому

випадку трансформація має бути дуже обережною, бо число без обмежувача може перетворити приблизну оцінку на категоричне твердження.

Значимими є також трансформації редукції. Вони полягають у скороченні другорядних деталей оригіналу, щоб український текст став компактнішим. У новинному жанрі редукція часто неминуча, однак вона небезпечна тоді, коли скорочується прагматично важливий елемент. Наприклад, якщо з фрагмента *Putin dice que está dispuesto a reunirse con Zelenski, pero sólo en la fase final de las negociaciones* прибрати умову *sólo en la fase final*, залишається лише позитивний сигнал про готовність зустрітися [76]. Така редукція змінює сприйняття політичної заяви. Натомість скорочення менш важливих деталей, які не впливають на модальність або відповідальність, може бути допустимим. Отже, редукція має бути вибірковою, де скорочувати можна інформаційний фон, але не ті елементи, які визначають тон і статус повідомлення.

Протилежною є трансформація додавання. Вона використовується тоді, коли українському читачеві потрібне уточнення, яке в іспаномовному тексті залишається імпліцитним. Наприклад, у випадку з *Little Kiev* доцільно додати пояснення, що це район Торрев'єхи з помітною українською громадою [83]. У випадку з *la guerra de Ucrania* український відповідник може додати «РФ проти України», щоб відновити політичну агентність [79; 102]. У випадку з *Super Étendard* варто додати «бойові літаки», щоб назва не залишалася незрозумілою [84]. Такі додавання не спотворюють оригінал, якщо вони не вносять нових оцінок, а лише роблять прихований контекст зрозумілим для цільової аудиторії. У цьому полягає їхня прагматична значимість.

Водночас додавання може бути ризикованим, коли воно підсилює оцінку понад рівень оригіналу. Наприклад, якщо в іспаномовному матеріалі використано обережне *podría*, а в українському тексті з'являється категоричне «готовий», це вже не нейтральне додавання, а зміна модальності [76]. Якщо в оригіналі йдеться про «частину європейських політиків», а український відповідник пише «Захід змушує Україну», відбувається узагальнення й

посилення агента [103]. Такі трансформації можуть бути редакційно привабливими, але в перекладознавчому аналізі їх потрібно оцінювати критично. Їхня значимість полягає не лише в передачі змісту, а й у тому, що вони можуть змінити ставлення читача до союзників, переговорів або політичних ризиків.

Окремо слід зазначити трансформацію атрибуції джерела. У новинах військової тематики джерельність є частиною прагматики, бо вона визначає, хто саме відповідає за інформацію. Формули *según Zelenski*, *Trump afirma*, *Cuba niega*, *Zelenski asegura*, *fuentes diplomáticas señalan* не можна механічно опускати [76; 79; 79]. Якщо в українському тексті зберігається «за словами Зеленського», «Трамп заявив», «Куба заперечує», «Зеленський запевнив», то прагматичний потенціал оригіналу загалом відтворюється. Якщо ж атрибуцію прибрати, новина стане безособовою й категоричнішою. Наприклад, *según Zelenski* у повідомленні про відновлення переговорів показує джерело інформації [76]. Без цього уточнення читач може сприйняти переговори як підтверджений факт, а не як заяву українського президента.

Атрибутивна трансформація особливо важлива в провокативних політичних цитатах. У випадку заяв Ле Пен про перемогу Росії та України необхідно чітко зберігати, що це саме її позиція, а не аналітичний висновок медіа [106]. Українські відповідники РБК-Україна, NV, Укрінформу й Української правди передають цю заяву з помітною атрибуцією [74; 97; 101; 102]. У такій ситуації перекладацьке рішення має не тільки передати зміст, а й ізолювати його як чужу політичну думку. В іншому разі фраза про те, що перемога України нібито означатиме Третю світову війну, могла б отримати небажаний ефект легітимації.

На основі проаналізованих прикладів можна стверджувати, що перекладацькі трансформації виконують кілька функцій у збереженні прагматичного потенціалу іспаномовних військових новин. Вони забезпечують політичну точність, коли нейтральні або скорочені іспанські формули потребують уточнення в українському контексті; зберігають модальну

обережність, коли припущення не можна передавати як факт; підтримують термінологічну достовірність, коли йдеться про зброю, військові місії або дипломатичні режими; компенсують образність, якщо дослівний переклад метафори звучить неприродно; адаптують культурно-регіональні деталі, які без пояснення були б неочевидними; контролюють оцінність, щоб не нейтралізувати або не перебільшити прагматичний ефект оригіналу.

3.2. Прагматична адаптація в процесі перекладу текстів з онлайн новин

Відтворення прагматичних елементів іспаномовних онлайн-новин українською мовою ускладнюється тим, що новина військово-політичної тематики передає не лише факт, а й спосіб його інтерпретації. У таких матеріалах значущими є не тільки окремі лексичні відповідники, а й модальність, джерельна атрибуція, ступінь категоричності, політична дистанція, оцінна рамка, приховані пресупозиції та культурно зрозумілий контекст. Саме тому переклад або редакційний переказ іспаномовної новини може формально зберігати основний зміст, але змінювати прагматичний ефект. У практичному матеріалі це особливо помітно тоді, коли український відповідник скорочує ширший іспаномовний контекст, посилює оцінність, переносить фокус на український порядок денний або замінює обережне припущення більш категоричним твердженням.

Однією з основних перешкод є відтворення модальності, тобто ступеня впевненості, припущення або умовності повідомлення. Іспаномовні медіа часто використовують конструкції *podría, está dispuesto, según, casi listos, en la fase final, sin acuerdo*, які вказують, що йдеться не про остаточний факт, а про можливість, підготовку, заяву певного джерела або незавершений процес. Наприклад, у матеріалі Euronews Español про можливу зустріч Путіна із Зеленським важливим є фрагмент *sólo en la “fase final” de las negociaciones de paz* [76]. Якщо в українському відповіднику наголосити лише на тому, що «Путін готовий зустрітися із Зеленським», то втрачається суттєва прагматична умова:

готовність подається не як відкрита згода на діалог, а як обмежений політичний сигнал, прив'язаний до фінальної стадії переговорів [80]. Отже, перешкода полягає не в перекладі самого дієслова *reunirse*, а в збереженні умовності повідомлення. Без компонента *sólo en la fase final* український читач може сприйняти заяву як значно конструктивнішу, ніж вона подана в іспаномовному тексті.

Подібна проблема виникає у матеріалі Euronews Español про відновлення переговорів між Україною та Росією в Туреччині, де використано формулу *según Zelenski* [76]. Вона показує, що джерелом повідомлення виступає Зеленський, а не редакція чи незалежне підтвердження. Український відповідник Цензор.НЕТ подає новину як коментар Зеленського щодо відновлення переговорів між Україною та РФ [105]. У такому випадку прагматичний елемент джерельності загалом зберігається, однак під час перекладу важливо не втратити різницю між «переговори відбудуться» і «про це повідомив Зеленський». У воєнній тематиці така різниця принципова, бо статус джерела визначає рівень довіри до інформації й межі відповідальності за твердження. Якщо формула *según Zelenski* опускається або замінюється безособовим «переговори відновляться», повідомлення стає категоричнішим, ніж в оригіналі.

Окремий тип труднощів пов'язаний із передачею заперечення або відсутності результату. У матеріалі RTVE Noticias про переговори в Женеві використано формулу *concluyen las “difíciles” negociaciones tripartitas sobre Ucrania sin acuerdo para un alto el fuego* [78]. Тут прагматичний центр не лише в тому, що переговори були «складними», а в тому, що вони завершилися без угоди про припинення вогню. Український відповідник РБК-Україна зміщує увагу на реакцію Кремля на тлі візиту Зеленського до Туреччини [101]. Такий перехід створює проблему співвідносності: іспаномовна новина підкреслює відсутність конкретного результату тристоронніх переговорів, а український текст концентрується на позиції російської сторони. У перекладознавчому аналізі це можна розглядати як перешкоду відтворення прагматичної рамки:

переклад або переказ може бути тематично близьким, але якщо він замінює «переговори без угоди» на «заяву Кремля», змінюється комунікативний центр новини.

Значною перешкодою є відтворення дипломатичних і політичних термінів, які мають не лише словникове, а й прагматичне значення. Наприклад, іспанське *alto el fuego* у більшості контекстів доцільно передавати як «припинення вогню», а не як «мир» чи «перемир'я», оскільки воно позначає конкретний військово-дипломатичний режим, а не остаточне завершення війни. У матеріалі Euronews España про відмову Зеленського від триденного припинення вогню та пропозицію мінімум 30 днів саме різниця між *tres días* і *un mínimo de 30 días* є ключовою для прагматичного ефекту [76]. Український відповідник Gordon наголошує, що Зеленський приїде до Туреччини незалежно від того, чи буде припинення вогню [81]. У такій подачі зберігається тема переговорів, але слабшає протиставлення між символічною короткою паузою та тривалішим режимом, який Україна могла б розглядати як серйозніший. Отже, перекладацька перешкода полягає в тому, що термін *alto el fuego* потрібно передати не ізольовано, а разом із часовою й політичною логікою пропозиції.

Термінологічна точність особливо важлива у матеріалах про озброєння. У новині El Mostrador про *la secreta venta de carros blindados del Ejército chileno a Alemania* йдеться про броньовану техніку, продаж чилійською армією до Німеччини та потенційне подальше використання цієї техніки в контексті підтримки України [75]. Український відповідник УНІАН формулює це як «Україна отримає партію БМП із несподіваного джерела» [103]. Тут постає кілька перекладацьких перешкод. По-перше, *carros blindados* не завжди прямо тотожні українському «БМП», тому потрібно враховувати тип техніки, а не підбирати найближчий звичний військовий термін. По-друге, іспаномовний матеріал акцентує таємний продаж Чилі до Німеччини, тоді як український відповідник одразу виводить Україну в центр повідомлення. Через це змінюється

прагматична логіка: в оригіналі важлива схема постачання, а в українському тексті – очікуваний результат для України.

Окрему групу перешкод становлять геополітичні й культурні пресупозиції, які можуть бути очевидними для однієї аудиторії та неочевидними для іншої. Наприклад, у матеріалі *El País* про Молдову й Придністров'я використано формулу *Moldavia prepara el terreno para intentar reintegrar plenamente a la región separatista de Transnistria* [106]. Для іспаномовного читача це потребує пояснення, оскільки Придністров'я не завжди є зрозумілим регіональним контекстом. Український відповідник *Babel* конкретизує ситуацію через намір Молдови реінтегрувати Придністров'я і вивести звідти війська РФ до 2038 року [91]. У цьому випадку український текст фактично компенсує пресупозицію, роблячи явним російський військовий чинник. Перешкода полягає в тому, що буквальний переклад *región separatista* як «сепаратистський регіон» не розкриває повністю політичної ваги матеріалу для українського адресата. Тому потрібне уточнення, яке пов'язує Придністров'я з російською присутністю та безпекою регіону.

Інший приклад культурно-регіональної складності подає *El Tiempo* у матеріалі про колишнього військового з департаменту Каука, який воював в Україні та був затриманий у Венесуелі [107]. Український відповідник РБК-Україна повідомляє, що Венесуела видала Росії двох колумбійців, які воювали за Україну [101]. У цьому випадку перешкода полягає у відтворенні слова *caucano*. Для українського читача воно не є прозорим, бо позначає походження з колумбійського департаменту Каука. Якщо перекласти його буквально або залишити без пояснення, інформація втратить частину конкретності. Водночас для українського медіа більш значущим є не регіональне походження, а факт участі колумбійців у війні за Україну та їхня передача Росії. Отже, у перекладі відбувається прагматичне узагальнення, де локальна латиноамериканська деталь поступається місцем політико-воєнному змісту, важливому для українського адресата.

Складною є також передача назв політичних і силових структур, які несуть різну прагматичну вагу в різних медіасередовищах. У матеріалі Infobae про затримання російського полковника у Венесуелі використано формулу *Funcionarios de la Inteligencia Militar de Maduro detuvieron al coronel ruso...* [84]. Український відповідник РБК-Україна передає сюжет через вираз «Козак Путіна» у в'язниці та повідомляє про затримання полковника РФ після конфлікту з дипломатами [101]. Іспаномовний матеріал акцентує офіційну структуру – військову розвідку Мадуро, тоді як український текст використовує більш публіцистичне, персоналізоване й оцінне маркування. Перешкода тут полягає у збереженні балансу між фактичністю і стилістичною виразністю. Якщо переклад надто посилює образність, матеріал набуває більш емоційного тону, ніж оригінал. Якщо ж усунути оцінний компонент повністю, український текст може втратити той прагматичний ефект, який потрібен для прив'язки події до російського впливу.

Ще однією перешкодою є відтворення агентності, тобто того, хто саме виконує дію і хто несе відповідальність. У матеріалі SwissInfo *Cuba niega su participación en la guerra de Ucrania* Куба подається як суб'єкт заперечення [79]. Український відповідник Укрінформу конкретизує це як «Куба заперечує участь своїх військових у війні РФ проти України» [102]. Така трансформація є прагматично важливою: іспаномовне *guerra de Ucrania* може звучати як нейтральна назва конфлікту, тоді як українське «війна РФ проти України» чітко вказує на агресора. Перешкода полягає в тому, що буквальне відтворення *la guerra de Ucrania* як «війна в Україні» може розмити відповідальність Росії, а надмірна конкретизація може змінити нейтральніший тон оригіналу. У контексті українського воєнного дискурсу уточнення «війна РФ проти України» є виправданою прагматичною адаптацією, але її треба усвідомлювати як трансформацію, а не як механічний переклад.

Питання агентності актуальне й у матеріалі La Vanguardia про втрати України від російської агресії: *Ucrania cifra pérdidas por la agresión rusa en hasta*

150.000 millones dólares [77]. Український відповідник Arg25.org передає це як повідомлення про величезні збитки від агресії Росії в Україні [90]. Тут загалом збережено агента – російську агресію, але важливо не втратити дієслово *cifra*, яке означає не просто «має збитки», а «оцінює / визначає у цифрах». Якщо перекласти фрагмент як «Україна втратила 150 млрд доларів», може виникнути враження остаточно встановленої суми. Точніше передавати як «Україна оцінює втрати від російської агресії у суму до 150 млрд доларів». Таким чином, перешкода пов'язана з одночасним збереженням агента, числової межі *hasta* і оцінного характеру підрахунку.

Окремою перешкодою є передача оцінних маркерів, коли український текст має зберегти силу оцінки, але не перетворити новину на емоційний коментар. Наприклад, у матеріалі *El Mundo Ucrania, en el cuarto invierno de la guerra: 5 escenarios del final del conflicto* сценарна модель подає майбутнє війни через кілька варіантів, серед яких може бути нестабільний мир, скорочення допомоги або продовження конфлікту [83]. Український відповідник Gordon формулює це як «від нестабільного миру до перекриття допомоги Україні» [81]. Тут український текст загалом зберігає сценарність, але сильніше драматизує крайні варіанти. Перешкода полягає в тому, що сценарний аналіз іспаномовного матеріалу не можна редукувати до найтривожнішого сценарію. Якщо переклад або переказ вибирає лише найгостріший елемент, він змінює прагматичну функцію новини. Замість аналітичного огляду майбутніх варіантів читач отримує попередження про найгірший розвиток подій.

Інший випадок оцінного зміщення пов'язаний із матеріалом *La Razón Los últimos “progresos” de Zelenski en Ucrania* та українським відповідником 5 каналу, де з'являється різка формула про те, що Зеленський «за одну ніч став чимось на зразок диктатора» [85; 88]. Тут перешкода полягає в передаванні іронічної або критичної рамки без неконтрольованого посилення. Іспаномовне слово *progresos* у лапках може мати іронічний відтінок, але український відповідник одразу виносить у центр надзвичайно сильну політичну номінацію

«диктатор». Якщо така лексема справді є в іспаномовному матеріалі, її треба зберігати з чіткою атрибуцією до джерела; якщо ж вона виникає як редакційне узагальнення українського медіа, її не можна подавати як нейтральний переклад. Це приклад того, як межа між перекладом, переказом і редакційною інтерпретацією стає головною проблемою прагматичного аналізу.

Певні труднощі виникають і під час перекладу політичної багатоголосності. У матеріалі RTVE Noticias *Ucrania: entre el plan de paz de Trump, el de los europeos y las exigencias de Putin* одночасно присутні три рамки: американський план, європейський підхід і вимоги Путіна [78]. Український відповідник 24 Каналу фокусує увагу на тому, що ЄС хоче призначити свого представника щодо України [89]. Така адаптація робить матеріал ближчим до українського порядку денного, але звужує багатоголосну структуру оригіналу. Перешкода полягає в тому, що переклад має передати не лише окрему дію ЄС, а й те, що Україна опинилася між кількома конкуруючими мирними проектами. Якщо зникає протиставлення «план Трампа – план європейців – вимоги Путіна», втрачається головна прагматична напруга іспаномовного тексту.

Багатоголосність помітна й у матеріалі El País про Орбана, Путіна та Сі Цзіньпіна [106]. Український відповідник Babel передає сюжет через повідомлення, що Орбан заявив про очікування Путіна і Сі щодо мирних переговорів Росії та України до кінця 2024 року [91]. Тут перешкода пов'язана зі статусом голосів: чи йдеться про позицію Орбана, переказ ним позиції Путіна і Сі, чи про реальний дипломатичний прогноз. У перекладі важливо не змішати ці рівні, бо тоді припущення або інтерпретація одного політика може почати сприйматися як підтверджена позиція кількох держав. Саме тому формули типу «за словами Орбана», «як він стверджує», «нібито очікують» можуть бути прагматично необхідними для збереження обережності.

Ще одна перешкода полягає у відтворенні ідеологічно чутливої лексики, особливо тоді, коли іспаномовне джерело використовує нейтральнішу формулу, а український відповідник конкретизує агресора. Наприклад, іспаномовні

матеріали можуть уживати *la guerra de Ucrania, el conflicto, la invasión de Ucrania, la agresión rusa*. Для українського дискурсу різниця між цими формулами принципова. Вислів *la guerra de Ucrania* може бути технічно зрозумілим, але в українському перекладі «українська війна» або «війна України» звучало б некоректно, бо розмивало б відповідальність Росії. Тому в багатьох випадках доречно передавати такі конструкції як «війна Росії проти України», «російська агресія проти України», «повномасштабна війна РФ проти України», якщо це відповідає змісту оригіналу. Приклад SwissInfo та Укрінформу показує саме таку адаптацію, де нейтральніша формула про участь Куби у «війні в Україні» в українському тексті стає повідомленням про участь у «війні РФ проти України» [79; 102].

Водночас надмірна ідеологічна конкретизація також може бути проблемою, якщо вона додає те, чого немає в оригіналі. Наприклад, у матеріалах про латиноамериканські або європейські реакції на війну іспаномовні джерела іноді свідомо зберігають дипломатичну дистанцію, щоб передати позицію третьої сторони, а не редакційну оцінку [75; 84; 107]. Якщо український переклад всюди замінює нейтральні формули на максимально оцінні, може змінитися тон матеріалу. У практичному перекладі потрібно знаходити баланс. Не розмивати факт російської агресії, але й не приписувати іспаномовному джерелу вищий рівень оцінності, ніж воно реально має.

Ще одним аспектом є передача прямої мови та цитат, особливо коли вони містять політично чутливі або провокативні формулювання. У матеріалі RTVE Noticias Зеленський говорить, що *Putin no ha logrado sus objetivos* в Україні [78]. Український відповідник Укрінформу передає це як «Путін не досяг жодної зі своїх стратегічних цілей в Україні» [102]. Тут переклад загалом точний, але український варіант додає слово «стратегічних», яке уточнює тип цілей і посилює політичну вагу висловлювання. Така трансформація може бути виправданою, якщо в самому матеріалі йдеться саме про стратегічні цілі вторгнення. Однак вона показує, що навіть невелике уточнення здатне змінити

прагматичну силу цитати: висловлювання стає не загальною оцінкою невдачі, а чітким підсумком стратегічного провалу.

У випадку матеріалів про Ле Пен перешкода ще складніша. Іспаномовний фрагмент *Si Rusia gana la guerra, será catastrófico... si gana Ucrania, significará que se ha desencadenado la Tercera Guerra Mundial* має провокативну логіку подвійного страху [106]. Українські відповідники Української правди, Укрінформу, РБК-Україна та NV зберігають протиставлення, але часто додають оцінну рамку – «чинічна заява», «видала заяву», «якщо Україна переможе, буде Третя світова» [74; 102; 101; 97]. Перешкода полягає у відтворенні чужої політичної позиції без її нормалізації. Переклад має передати зміст заяви, але водночас чітко показати, що це позиція Ле Пен, а не висновок редакції. Якщо атрибуція слабшає, читач може сприйняти провокативний вислів як об'єктивний сценарій.

Складним аспектом є також відтворення емоційно насичених фрагментів без надмірної сенсаційності. У матеріалі El Mundo про чеченський рекет проти українців у Торрев'єсі фраза *Si no pagas, te mataremos* має прямий погрозливий характер [83]. Український відповідник Європейської правди узагальнює це як «системний чеченський рекет проти українських біженців» [70]. Тут перекладацька перешкода полягає в тому, що дослівне відтворення погрози може посилити шоківий ефект, але узагальнення може зменшити відчуття небезпеки. У науковому аналізі таку пару варто розглядати як приклад різного ступеня експлікації загрози: іспаномовний матеріал персоналізує насильство через цитату, а український відповідник систематизує його через поняття «рекет». Обидва способи прагматично ефективні, але створюють різні типи впливу.

Важливою перешкодою є і відтворення редакційного фокуса, коли українське медіа свідомо змінює центр новини відповідно до потреб своєї аудиторії. Наприклад, у матеріалі El País про французькі й італійські заклики відновити прямий діалог із Путіним іспаномовний центр полягає у позиції двох європейських держав [106]. Український відповідник 24 Каналу, пов'язаний із

заявою Рютте про можливе завершення війни до кінця 2025 року, зміщує увагу на інший політичний прогноз [89]. Такі пари не можна аналізувати як прямий переклад, бо між ними відбувається зміна інформаційного ядра. Проте вони корисні для виявлення перешкод корпусного зіставлення: не кожна українська новина, що посилається на іспаномовне джерело або має близьку тему, є достатньо точною для перекладознавчого аналізу прагматики.

Відтворення прагматичних елементів ускладнюється також через різну щільність контексту. Іспаномовні матеріали, особливо RTVE Noticias або El País, часто подають подію в ширшому міжнародному контексті, тоді як українські відповідники можуть бути коротшими й орієнтованими на швидке повідомлення [78; 106]. Наприклад, матеріал RTVE Noticias про нову геополітичну еру, яку позначила війна в Україні, має широку аналітичну рамку [78]. Український відповідник BBC News Україна про чотири роки великої війни також є аналітичним, але має інший центр: як Україна змінила світ і себе [69]. Тут перешкода полягає в тому, що прагматичні елементи розподілені не в окремих словах, а в усій композиції тексту. Перекласти такий матеріал означає не лише передати лексику, а й зберегти логіку розгортання аргументу.

Узагальнюючи, основні аспекти у відтворенні прагматичних елементів іспаномовних онлайн-новин українською мовою пов'язані з модальністю, джерельною атрибуцією, термінологічною точністю, агентністю, культурними пресупозиціями, числовими й часовими параметрами, передачею оцінності та збереженням редакційного фокуса. На матеріалі різних пар видно, що український відповідник може коректно передати факт, але змінити силу припущення, рівень емоційності або коло відповідальних акторів.

3.3. Вплив перекладацьких рішень на прагматичний ефект

Насамперед перекладацькі рішення впливають на рівень категоричності повідомлення. Іспаномовні онлайн-новини часто використовують обережні

граматичні конструкції, що дозволяють подати політично чутливу інформацію без прямого ототожнення редакції з відповідною позицією. У матеріалах El País про можливі переговори щодо завершення війни помітними є формули, які передають поступовість або ймовірність процесу: *prepara el terreno, empieza a asumir, los aliados consideran, Europa teme* [106]. Якщо український відповідник передає такі конструкції через більш різкі дієслова на зразок «змушує», «тисне», «вимагає», прагматичний ефект стає гострішим. Наприклад, коли іспаномовне повідомлення описує підготовку дипломатичного поля, а український текст формулює ситуацію як зовнішній тиск на Україну, читач сприймає подію вже не як складний переговорний процес, а як спробу примусу. У цьому випадку перекладацьке рішення посилює конфліктність новини й наближає її до українського досвіду війни, але водночас може зробити текст категоричнішим, ніж оригінал.

Особливо помітний вплив перекладацького рішення на категоричність у матеріалах про позицію США та Дональда Трампа. У повідомленнях El País про страх Європи бути усунутою від переговорів із Росією важливою є сама рамка європейської тривоги: іспаномовне джерело подає ситуацію як ризик для ролі ЄС у майбутній архітектурі миру [106]. Український відповідник 24 Каналу зміщує акцент на те, що Трамп може залишити саме Україну осторонь під час переговорів про мир із Росією [89]. Такий перекладно-редакційний вибір змінює прагматичний центр. Для іспаномовного читача головною є проблема суб'єктності Європи, а для українського – небезпека ухвалення рішень без України. У результаті прагматичний ефект стає сильнішим для цільової аудиторії, бо читач сприймає новину як безпосередню загрозу українським інтересам, а не як внутрішньоєвропейську дипломатичну проблему.

Перекладацьке рішення може змінювати й рівень емоційної напруги. Іспаномовні джерела нерідко зберігають зовнішню аналітичну подачу, навіть коли йдеться про тривожні сценарії. Українські відповідники часто емоційно ущільнюють такі повідомлення, оскільки адресат перебуває всередині воєнної

реальності. Наприклад, у матеріалах про зустріч Путіна й Трампа в Будапешті іспаномовний текст El País акцентує дипломатичну складність маршруту, незручність для Брюсселя і настороженість ЄС [106]. Український відповідник LB.ua передає цю ситуацію через формулу про те, що європейські політики вважають таку зустріч «жахіттям» для ЄС [95]. У такому рішенні емоційний ефект посилюється. Іспанський текст створює відчуття дипломатичної тривоги, а український – майже кризового політичного шоку. Це не обов'язково є помилкою, оскільки український матеріал орієнтований на читача, для якого переговори між Трампом і Путіним без прозорої участі України мають вищу емоційну загрозливість. Проте в науковому аналізі важливо фіксувати, що йдеться саме про посилення прагматичного впливу.

Зміна прагматичного ефекту часто відбувається через перенесення фокуса з міжнародного контексту на український інтерес. Іспаномовні медіа здебільшого розглядають війну як частину ширшої геополітичної ситуації: як от кризи європейської безпеки, конкуренції США та ЄС, дипломатичної ролі НАТО або позиції окремих світових лідерів. Українські відповідники частіше витягують із цього ширшого контексту той компонент, який безпосередньо стосується України. Наприклад, у матеріалах про Каю Каллас і позицію ЄС іспаномовне джерело може охоплювати ширший спектр питань європейської політики, дипломатії та міжнародних криз [106]. Українські медіа в таких випадках зазвичай фокусуються на прогнозі щодо тривалості війни, можливості переговорів або підтримки України [103]. Перекладацьке рішення тут полягає не стільки у зміні слова, скільки у зміні інформаційної ієрархії. Прагматичний ефект для українського читача стає більш прикладним: із широкого інтерв'ю або політичного коментаря виділяється саме те, що впливає на війну, допомогу, переговори або безпеку України.

Важливим наслідком перекладацьких рішень є зміна образу України як суб'єкта або об'єкта міжнародної політики. Якщо іспаномовний текст подає Україну як одну зі сторін ширшої дипломатичної гри, український відповідник

часто прагне підкреслити активність української позиції. Наприклад, у матеріалі *El País* про дипломатичні зусилля Зеленського щодо підтримки США Україна постає як сторона, яка намагається переконати Трампа зберегти допомогу [106]. Український відповідник УНІАН передає це через формулу про «дипломатичний наступ» Зеленського [103]. Лексико-граматичне рішення «наступ» має сильніший динамічний ефект, ніж нейтральне «переконати» або «домогтися підтримки». Воно переносить у дипломатичну сферу воєнну метафорику, завдяки чому Зеленський постає не пасивним прохачем, а активним учасником боротьби за підтримку. Прагматичний ефект такого рішення полягає у зміцненні образу України як суб'єкта дії.

Протилежний ефект виникає тоді, коли переклад або переказ послаблює агентність України. Якщо іспаномовне джерело говорить про українські дії, але український відповідник зосереджується на зовнішніх рішеннях союзників, то Україна може сприйматися радше як об'єкт впливу. Наприклад, у новинах про переговори з Росією іспаномовний матеріал може одночасно показувати позиції України, США та ЄС, тоді як український текст нерідко концентрується на тому, що «Захід тисне» або «союзники схилиють» Україну до певного сценарію [106]. [103]. Такий фокус посилює відчуття небезпеки, але також може створювати образ обмеженої суб'єктності України.

Вагомий вплив на прагматичний ефект має спосіб передачі джерельної атрибуції. У воєнних новинах інформація часто надходить від посадовців, дипломатів, військових джерел, аналітиків або політичних лідерів. Якщо український текст зберігає формули «за словами», «як повідомив», «за даними», «заявив», «стверджує», читач розуміє, кому належить твердження. Якщо ж атрибуція зникає, повідомлення набуває вигляду редакційного факту. Наприклад, у матеріалах RTVE Noticias і Euronews Español заяви політиків часто вводяться через *dice*, *afirma*, *asegura*, *según* [76; 78]. Український переклад має зберегти цей рівень джерельності, оскільки він визначає ступінь довіри до повідомлення. Фраза «Зеленський заявив, що документи майже готові» має один

прагматичний ефект, а фраза «документи майже готові» – інший. У першому випадку читач бачить джерело, у другому твердження здається остаточно підтвердженим.

Особливо значущою є атрибуція у матеріалах із провокативними або політично ризикованими твердженнями. Наприклад, у матеріалах про Марін Ле Пен важливо зберігати, що твердження про можливі наслідки перемоги України або Росії належить саме їй [106]. Українські відповідники Української правди, Укрінформу, РБК-Україна та NV переважно передають ці заяви з чітким зазначенням джерела [74; 97; 101; 102]. Таке рішення має прямий прагматичний ефект: читач не сприймає вислів як об'єктивний прогноз, а розуміє його як позицію конкретного політика. Якщо атрибуцію послабити, політично суперечливий вислів може отримати небажаний ефект легітимації. Отже, у перекладі воєнно-політичних новин джерельне оформлення не є другорядною деталлю, а виступає механізмом захисту прагматичної точності.

Перекладацькі рішення також впливають на рівень довіри до повідомлення через збереження або втрату числової точності. У проаналізованому корпусі багато прикладів, де цифри задають масштаб події, як от обсяг військової допомоги, кількість ракет, можливу кількість біженців, суму втрат, строк дії певного сценарію або частку громадської думки. Якщо переклад точно зберігає обмежувачі «до», «понад», «принаймні», «щонайменше», «майже», прагматичний ефект оригіналу передається коректно. Якщо ці елементи зникають, повідомлення стає або перебільшеним, або недостатньо точним. Наприклад, у матеріалі про результати опитування El País / Cadena SER важлива не лише теза, що іспанці сприймають Трампа як загрозу миру, а й сама кількісна рамка, яка демонструє масштаб такого сприйняття [87]. Український відповідник Hromadske передає несподіване для українського читача зіставлення Трампа й Путіна як загроз миру [93]. Якщо в такому матеріалі втратити числовий показник або джерело опитування, новина перетвориться з соціологічного факту на загальне враження. Тому точність цифр безпосередньо впливає на довіру.

Значний вплив на прагматичний ефект має добір українського відповідника для іспанських модальних форм. У матеріалах про можливі мирні документи або переговори іспаномовні джерела часто використовують конструкції на позначення незавершеності: «майже готові», «можуть бути узгоджені», «розглядаються», «обговорюються», «передбачається» [78]. Якщо український текст посилює ці форми до «готові», «узгоджені», «вирішені», змінюється статус події. Читач сприймає процес як завершений, хоча в оригіналі він залишався відкритим. Це особливо небезпечно у воєнно-політичних новинах, де передчасне враження завершеності може вплинути на сприйняття переговорів, очікування миру або оцінку дій союзників. Тому перекладацьке рішення має зберігати не тільки зміст, а й стадію процесу.

Окремої уваги потребує вплив перекладацьких рішень на сприйняття Росії як агресора. В іспаномовних медіа трапляються різні формули: *la guerra de Ucrania, la invasión rusa, la agresión rusa, la guerra de Rusia contra Ucrania* [106]. Український переклад часто конкретизує ці формули через «війна РФ проти України», «російська агресія», «повномасштабне вторгнення Росії». Таке рішення змінює прагматичний ефект у бік чіткого позначення відповідальності. Наприклад, у матеріалах, де іспаномовне джерело використовує більш нейтральне скорочене позначення конфлікту, український відповідник може ввести агента агресії для уникнення двозначності [79; 102]. У цьому випадку перекладацьке рішення не просто адаптує форму, а виконує політико-прагматичну функцію.

Водночас вплив такого рішення може бути подвійним. З одного боку, конкретизація агресора є необхідною для українського контексту, оскільки вона відповідає фактичній і політичній природі війни. З іншого боку, якщо іспаномовний текст свідомо зберігає дипломатичну нейтральність, український відповідник із сильнішою оцінністю може звучати жорсткіше, ніж оригінал. Це не завжди є недоліком, але потребує аналітичного пояснення. Переклад новин для українського читача не може повністю ігнорувати національний контекст,

однак у науковому аналізі важливо розрізняти збереження смислу й посилення оцінної рамки.

На прагматичний ефект сильно впливає рішення про збереження або редукцію пояснювального контексту. Іспаномовні матеріали часто подають українську подію в ширшому міжнародному тлі. Якщо український відповідник скорочує цей фон і залишає тільки найбільш гострий фрагмент, повідомлення стає динамічнішим, але менш контекстуалізованим. Наприклад, у матеріалах про роль ЄС у переговорному процесі іспаномовний текст може пояснювати побоювання європейських урядів, позицію США, ризик виключення України та Європи з переговорів, а також попередній досвід дипломатичних контактів [106]. Український відповідник часто виносить у центр найгостріший висновок: Європа боїться угоди без України або Трамп може домовлятися з Росією без належної участі Києва [89]. Така редукція підсилює тривожність і робить новину швидко зрозумілою, але частково зменшує аналітичну багатовимірність оригіналу.

Інший ефект дає збереження широкого контексту. Коли український текст не лише передає основну подію, а й пояснює її зв'язок із позицією США, ЄС, НАТО чи внутрішньою політикою окремих країн, прагматичний ефект стає ближчим до іспаномовного оригіналу. Наприклад, матеріали про візит іспанського прем'єра Педро Санчеса в Україну можуть бути подані як проста новина про поїздку або як символічний акт солідарності в річницю війни [85; 101]. Якщо український відповідник обмежується лише фактом візиту, прагматичний ефект символічної підтримки слабшає. Якщо ж зберігається згадка про дату, політичний контекст і значення візиту, читач сприймає подію не як протокольний епізод, а як дипломатичний сигнал.

Важливим є вплив перекладацьких рішень на тональність повідомлень про союзників. Іспаномовні джерела нерідко описують партнерів України через політичні обмеження, внутрішні суперечності або різні рівні готовності до допомоги. Українські відповідники можуть або зберігати цю складність, або

переводити її в чіткішу опозицію «підтримують / не підтримують», «тиснуть / допомагають», «затягують / діють». Наприклад, матеріали про позицію НАТО або ЄС щодо України містять багато обережних формул: «обговорюють», «розглядають», «не виключають», «побоюються», «шукають спосіб» [106]. Якщо український текст замінює їх на категоричніші «вирішили», «готові», «вимагають», прагматичний ефект стає прямішим. Це робить новину зрозумілішою, але може зменшити дипломатичну обережність оригіналу.

Особливо чітко це видно в матеріалах про НАТО та можливу присутність західних військових спеціалістів в Україні. Якщо іспаномовний текст розрізняє контроль озброєння, розвідувальні операції, підготовку та інструкторську місію, український відповідник може винести в центр сам факт присутності військових НАТО [98; 106]. Такий вибір різко підвищує прагматичну напругу, бо для читача словосполучення «військові НАТО в Україні» звучить значно сильніше, ніж технічний опис функцій спеціалістів.

Рішення також можуть впливати на гуманітарний ефект тексту. У матеріалах про біженців і повернення українців з-за кордону іспаномовний текст часто подає тему через державну, демографічну або економічну логіку, що Україні потрібно повернути людей для майбутньої відбудови, ринку праці та соціальної стабільності [106]. Українські відповідники можуть змінювати цей ефект залежно від того, що саме вони підкреслюють: намір повернення, можливе скорочення виплат, спростування МЗС або критику методів [73; 82; 93; 103]. Якщо в центрі опиняється «скорочення виплат», прагматичний ефект стає конфліктним і соціально чутливим. Якщо акцент робиться на «поверненні українців для відбудови», новина звучить як стратегічна державна проблема. Якщо наголошено на спростуванні, читач сприймає матеріал як інформаційний інцидент, що потребував офіційної реакції.

Окремий пласт становить вплив перекладу на сприйняття загрози. У матеріалах про російську небезпеку для Європи, позицію НАТО або майбутні гарантії безпеки вибір українського відповідника може або розширити загрозу

до європейського рівня, або звузити її до українського контексту. Якщо іспаномовний матеріал передає думку, що Росія залишатиметься загрозою для Європи навіть після можливої мирної угоди, український відповідник може змістити акцент на те, що Росія не повинна мати права вето щодо вступу України до НАТО [97; 101; 106]. У першому випадку прагматичний ефект полягає в довгостроковому попередженні для Європи, у другому – в захисті українського права на безпековий вибір. Обидві рамки пов'язані, але не тотожні. Перекладацьке рішення визначає, чи читач бачить проблему як загальноєвропейську загрозу, чи як конкретне питання української євроатлантичної перспективи.

Суттєвим є вплив перекладу на баланс між фактом і оцінкою. У деяких українських відповідниках оцінний компонент стає помітнішим, ніж в іспаномовному оригіналі. Це може відбуватися через додавання слів із негативною конотацією, сильніші дієслова або публіцистичні уточнення. Наприклад, коли нейтральніше іспаномовне формулювання про політичну заяву передається як «цинічна заява», «скандальні слова», «різко висловився», український текст одразу задає читачеві оцінну рамку [97; 101]. Таке рішення може бути виправданим у випадках, коли йдеться про явно маніпулятивну або неприйнятну заяву щодо України. Проте з погляду прагматичного аналізу важливо відділяти оцінку, наявну в оригіналі, від оцінки, доданої українською редакцією. Якщо цього не зробити, переклад може виглядати як точне відтворення, хоча фактично він виконує інтерпретативну функцію.

У ряді випадків український відповідник, навпаки, нейтралізує емоційність оригіналу. Це трапляється тоді, коли іспаномовний матеріал використовує образну або розмовну формулу, а український текст передає її як офіційне повідомлення. Наприклад, у політичних заявах латиноамериканських лідерів можуть бути експресивні побутові конструкції, які створюють ефект живого мовлення [106]. Якщо український текст передає їх загальним формулюванням «розкритикував США» або «закликав до переговорів», він зберігає факт, але

втрачає індивідуальну інтонацію мовця [71]. Прагматичний ефект стає стриманішим: замість емоційного виступу читач отримує дипломатично нейтральну новину. Таке рішення може бути доречним для інформаційного стилю, але воно зменшує виразність авторської або мовленнєвої позиції.

Перекладацькі рішення впливають і на сприйняття часової перспективи війни. У матеріалах про сценарії завершення війни, четверту зиму, можливі переговори або ресурси України важливо зберігати часові маркери, бо вони створюють відчуття тривалості, втоми або терміновості [83]. Якщо український текст зберігає «четверту зиму війни», «до середини 2025 року», «до кінця року», «щонайменше 30 днів», прагматичний ефект часової напруги зберігається. Якщо ці елементи скорочуються, повідомлення стає менш конкретним. Наприклад, «Україна має достатньо ресурсів» і «Україна має достатньо ресурсів принаймні до середини 2025 року» створюють різний ефект. У першому випадку стійкість здається невизначеною, у другому – має часову межу, яка одночасно заспокоює й тривожить читача.

Окремо слід розглянути вплив перекладацьких рішень на інтерпретацію мирних сценаріїв. У воєнному контексті слова «мир», «переговори», «припинення вогню», «угода», «поступки», «гарантії» не є нейтральними. Якщо *alto el fuego* перекласти як «мир», прагматичний ефект змінюється, бо припинення вогню ще не означає політичного врегулювання. Якщо *negociaciones de paz* передати як «мирна угода», хоча йдеться лише про переговори, читач сприйматиме процес як ближчий до завершення. Якщо «гарантії безпеки» замінити загальним «підтримка», зменшується юридико-політична вага вимоги. Саме тому точність термінологічного рішення визначає, чи читач правильно розуміє стадію мирного процесу й реальний зміст пропозицій [76; 78].

Прагматичний ефект залежить також від того, як перекладач або редактор працює з протиставленнями. У новинах військової тематики протиставлення часто використовуються для зняття двозначності, наприклад не війська, а інструктори; не готова угода, а документи майже готові; не мир, а припинення

вогню; не остаточне рішення, а можливість; не підтверджений факт, а заява політика. Якщо такі протиставлення зберігаються, український читач отримує точнішу інтерпретацію. Якщо вони втрачаються, повідомлення може стати політично небезпечнішим або менш точним. У матеріалі про те, що Україна просить у партнерів не війська, а військових інструкторів, збереження конструкції «не..., а...» принципове, бо вона запобігає хибному висновку про прохання прямої військової присутності союзників [72]. У цьому випадку граматичне рішення прямо захищає прагматичний зміст.

Узагальнюючи проаналізовані приклади, можна зазначити, що вплив перекладацьких рішень на прагматичний ефект проявляється у кількох напрямках. По-перше, переклад може посилювати або послаблювати категоричність повідомлення. По-друге, він може змінювати емоційну тональність, переводячи аналітичний матеріал у тривожніший або гостріший регістр. По-третє, переклад визначає, хто сприймається як активний суб'єкт дії – Україна, Росія, ЄС, США, НАТО або окремих політик. Окрім того, переклад здатний посилювати політичну оцінку, якщо український текст прямо називає агресора, конкретизує загрозу або додає сильнішу оцінну лексику.

Висновки до Розділу 3

У третьому розділі було здійснено лінгвопрагматичний аналіз іспано-українського перекладу текстів військової тематики. Доведено, що перекладацькі трансформації виступають необхідним засобом збереження прагматичного потенціалу оригіналу. Буквальне відтворення іспанських конструкцій не завжди забезпечує адекватний результат українською мовою, оскільки може змінити тон повідомлення, порушити природність тексту або неточно передати ступінь упевненості, оцінності й джерельної відповідальності.

У розділі було встановлено, що найчастіше для збереження прагматичного ефекту застосовуються конкретизація, модуляція, експлікація, синтаксична перебудова, компенсація та часткова нейтралізація або посилення оцінності. Ці трансформації не є механічною зміною форми, оскільки вони регулюють спосіб

сприйняття події цільовою аудиторією. Особливо це помітно в перекладі повідомлень про переговори, припинення вогню, військову допомогу, політичні заяви та дії міжнародних організацій.

Прагматична адаптація в процесі перекладу онлайн-новин виявилася потрібною насамперед тоді, коли іспаномовний текст містить культурно або політично зумовлені формули, не повністю прозорі для українського читача. Водночас така адаптація має бути контрольованою, оскільки надмірне переформатування може призвести до зміни авторської інтенції. Найбільш чутливими є випадки, коли перекладач змінює модальність, уточнює суб'єкта дії, посилює причинно-наслідковий зв'язок або замінює нейтральну номінацію емоційно забарвленою.

У підсумку було з'ясовано, що перекладацькі рішення безпосередньо впливають на прагматичний ефект тексту. Від вибору граматичної конструкції, лексичного відповідника, способу передавання заголовка, джерельного маркера чи оцінної одиниці залежить те, чи буде український читач сприймати повідомлення як нейтральну інформацію, припущення, політичну оцінку або сигнал загрози. Отже, якісний переклад іспаномовних військових онлайн-новин українською мовою має забезпечувати змістову точність, жанрову природність і збереження комунікативного впливу оригіналу.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження було досягнуто поставленої мети, що полягала в аналізі прагматичних особливостей іспаномовних онлайн-новин про війну в Україні та виявленні специфіки їх перекладу українською мовою з урахуванням комунікативних завдань і прагматичного ефекту. Опрацьований матеріал засвідчив, що переклад текстів військової тематики не може обмежуватися передаванням фактологічного змісту, оскільки новинне повідомлення про війну одночасно інформує, оцінює, структурує сприйняття події та впливає на ставлення адресата до учасників конфлікту, міжнародних акторів і можливих політичних сценаріїв. Саме тому прагматичний аспект перекладу виявився ключовим для пояснення того, чому формально близькі іспанські й українські тексти можуть створювати різний комунікативний ефект.

Проаналізовано прагматику як лінгвістичну категорію та визначено особливості її інтерпретації в перекладознавстві. Було з'ясовано, що прагматика охоплює не лише значення мовної одиниці, а й умови її функціонування в конкретному комунікативному середовищі, інтенцію мовця, очікувану реакцію адресата, імпліцитні смисли, модальність, позиціонування та культурні передумови сприйняття. Для перекладознавства це означає, що адекватність перекладу не може оцінюватися лише за лексичною відповідністю. Важливим стає збереження комунікативної функції тексту, його оцінного навантаження, рівня категоричності, джерельної обережності та прагматичної сили. У випадку військових онлайн-новин це особливо суттєво, оскільки зміна одного модального маркера, граматичної конструкції або способу називання учасників подій може змінити сприйняття війни, відповідальності, загрози чи дипломатичної перспективи.

Було визначено жанрову специфіку іспаномовних інформаційних повідомлень військової тематики та їхні риторичні стратегії. Було встановлено, що іспаномовні онлайн-новини про війну в Україні мають складну жанрово-комунікативну природу. Вони поєднують оперативність новинного

повідомлення з елементами аналітичного пояснення, джерельної атрибуції, політичного прогнозування та риторичного структурування інформації. У таких текстах війна в Україні подається не лише як збройне протистояння, а як міжнародна криза, пов'язана з безпекою Європи, позицією США, роллю НАТО, військовою допомогою, санкціями, біженцями, дипломатичними переговорами та майбутньою архітектурою миру. Серед провідних риторичних стратегій було виокремлено контекстуалізацію подій, сценаризацію майбутнього, модальне дистанціювання, джерельну легітимацію, персоналізацію політики через фігури Зеленського, Путіна, Трампа, Орбана, Каллас, Рютте та інших акторів, а також балансування між співчуттям до України й прагматичним реалізмом міжнародної політики.

Було досліджено лексико-стилістичні засоби вираження авторської інтенції в іспаномовному інформаційному дискурсі про війну в Україні. Практичний аналіз показав, що авторська або редакційна інтенція в іспаномовних новинах часто виражається не відкритою оцінкою, а добором конкретних лексичних і стилістичних засобів. Особливе значення мають військово-політичні терміни, оцінна лексика, метафори, дієслова тиску, поступки, заперечення, готовності або припущення, а також формули джерельної атрибуції. Було встановлено, що одиниці на зразок *alto el fuego*, *garantías de seguridad*, *misiles Patriot*, *sistemas antiaéreos*, *presión*, *sacrificar territorio*, *ceder*, *amenaza*, *dictador*, *desaire*, *guerra interminable*, *condiciones inasumibles* мають не лише семантичне, а й прагматичне навантаження. Їх переклад українською мовою потребує точного врахування контексту, оскільки пом'якшення, посилення або неправильна конкретизація таких одиниць може змінити тональність повідомлення.

Окремо було встановлено, що в іспано-українському перекладі військових онлайн-новин важливим є не лише лексичний, а й граматичний рівень. Іспанські конструкції з *se*, пасивні форми, майбутній час, умовні конструкції, форми *podría*, *estaría dispuesto*, *deberá*, *habría*, кількісні обмежувачі *hasta*, *al menos*, *un*

mínimo de, джерельні формули *según, afirma, asegura, niega* безпосередньо впливають на прагматичний статус повідомлення. У перекладі українською мовою необхідно зберігати різницю між фактом і припущенням, заявою і підтвердженою інформацією, завершеною дією і процесом, верхньою межею оцінки і точною сумою, припиненням вогню і мирною угодою. Було доведено, що граматична трансформація може бути прагматично виправданою, якщо вона робить повідомлення природним для українського читача, але вона не повинна змінювати джерельність, модальність або політичну відповідальність.

Виявлено основні перешкоди у відтворенні прагматичних елементів під час перекладу українською мовою. До таких перешкод належать модальна неоднозначність, відмінності в граматичному оформленні агентності, складність передачі пасивних і безособових конструкцій, різний ступінь експресивності іспанського та українського новинного стилю, культурно-регіональні пресупозиції, термінологічні труднощі, потреба в точному відтворенні джерельної атрибуції, а також ризик зміщення фокуса під час редакційного переказу. Було показано, що особливо чутливими є фрагменти, у яких іспаномовний текст подає інформацію як припущення або дипломатичний сигнал, тоді як український відповідник може перетворити її на більш категоричне твердження. Так само проблемними є випадки, коли ширший міжнародний контекст оригіналу скорочується до одного гострого українського акценту, через що змінюється прагматична рамка новини.

Оцінено ефективність перекладацьких стратегій у передачі прагматичного ефекту на матеріалі іспаномовних онлайн-новин. Було встановлено, що найефективнішими є ті стратегії, які забезпечують функціональну відповідність між оригіналом і українським текстом, навіть якщо форма висловлення змінюється. До таких стратегій належать конкретизація, генералізація, модуляція, експлікація, компенсація, транспозиція, синтаксичне розгортання, редукція другорядних деталей, збереження або уточнення джерельної атрибуції, а також контрольоване посилення чи нейтралізація оцінності. Конкретизація

виявилася доцільною під час передачі формул на зразок «війна в Україні», коли в українському тексті потрібно прямо позначити російську агресію. Експлікація була ефективною у випадках культурно або геополітично маркованих понять. Компенсація виявилася продуктивною під час передачі метафор, які не завжди природно відтворюються українською мовою дослівно. Модуляція дала змогу адаптувати повідомлення до українського інформаційного простору, однак саме вона найчастіше створює ризик зміни прагматичного ефекту.

Практичний аналіз підтвердив, що українські відповідники іспаномовних новин часто не є буквальними перекладами в традиційному розумінні, а функціонують як редакційні переклади, перекази або адаптовані повідомлення. Це не знижує їхньої цінності для дослідження, але потребує точного методологічного розмежування. Якщо український матеріал прямо відтворює іспаномовне джерело, його можна аналізувати як переклад або перекладний переказ. Якщо ж він лише тематично пов'язаний із тим самим інформаційним приводом, його доцільно розглядати як співвідносний текст. Таке розмежування важливе, оскільки не кожна зміна між іспанським і українським текстом є власне перекладацькою трансформацією. Частина змін виникає через редакційну політику, жанровий формат, потреби української аудиторії або зміну інформаційного фокуса.

У роботі було доведено, що вплив перекладацьких рішень на прагматичний ефект проявляється у кількох основних напрямках. Переклад може посилювати або пом'якшувати категоричність повідомлення, змінювати рівень емоційної напруги, уточнювати або розмивати агентність, зберігати або втрачати джерельну обережність, конкретизувати політичну відповідальність, змінювати образ України як суб'єкта або об'єкта міжнародної політики, а також впливати на сприйняття союзників, Росії, переговорів і можливих мирних сценаріїв. Найбільш прагматично точними є ті рішення, у яких зберігаються модальні обмежувачі, джерело інформації, часові й кількісні межі, термінологічна точність, логіка протиставлень і відповідальність агресора. Найбільший ризик

становлять випадки, коли припущення перекладається як факт, дипломатичне обговорення як примус, припинення вогню як мир, а нейтральна джерельна формула як безособове категоричне твердження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Авершина І. В., Семенець О. С. Питання еквівалентності в крос-системному перекладі. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2024. Т. 35(74), № 6, ч. 1. С. 74-80. DOI: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.6/13>
2. Байдак Т. М., Пряхіна Є. А., Болотова В. О. Висвітлення російсько-української війни в іспанських медіа: особливості подачі інформації та тенденції. *Обрії друкарства*. 2024. № 2(16). С. 207-219. DOI: [https://doi.org/10.20535/2522-1078.2024.2\(16\).319284](https://doi.org/10.20535/2522-1078.2024.2(16).319284)
3. Балабін В.В. Жанрово-стильова специфіка військового перекладу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2018. Т. 2, № 34. С. 67–73.
4. Балабін В.В. Теоретико-концептуальні основи військового перекладу. *Філологічні трактати*. 2018. Т. 10, № 1. С. 7–18.
5. Басараба, І., Лемешко, О. Військовий сленг: дефініція та шляхи утворення. *Актуальні питання гуманітарних наук. Мовознавство. Літературознавство*. 2022. Вип 55. Т. 1. С. 137–142.
6. Беженар І., Кусік А. Комунікативно-прагматичний аспект функціонування сучасної української військової лексики та особливості її перекладу (на матеріалі газетних статей). *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія: Германська філологія*. 2024. Вип. 846. С. 12-22. DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2023.846.12-22>
7. Берладин О. Б., Кауза І. Б. Переклад військової термінології з англійської на українську мову: проблеми та стратегії адаптації. *Закарпатські філологічні студії*. 2025. Т. 1, вип. 40. С. 191-197.
8. Вертипорох Д. М., Линтвар О. М. Лексико-семантичні аспекти перекладу новинних текстів на тему російсько-української війни на матеріалі BBC News. *Збірник наукових праць «ЛОГОС»*. Grundlagen der modernen

wissenschaftlichen Forschung : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (13 груд. 2024 р.; Цюрих, Швейцарія). 2025. С. 283-286. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-13.12.2024.062>

9. Вінтонів М.О., Бортун К.О. Семантико-прагматичні вияви припису в офіційно-діловому дискурсі. *Філологічний часопис*. 2018. Т. 1, № 1(11). С. 3–12.

10. Волік Л.А. Переклад англійської військової термінології українською мовою. *Перекладацькі інновації : матеріали II Всеукр. студент. наук.-практ. конф. (м. Суми, 15–16 берез. 2012 р.)*. Суми, 2012. С. 38–39.

11. Гайденок Ю., Сергеева О., Тищенко М. Прагматичний компонент як комунікативний орієнтир у семантиці слова. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені І. Франка*. 2022. Вип. 53. Т. 1. С. 173-180

12. Гетьман З. О., Орлова І. С. Теорія і практика перекладу з іспанської мови на українську : навч. посіб. Київ : Видавн.-поліграф. центр «Київський університет», 2010. 223 с.

13. Гомон Н. В. Відтворення персоніфікації у перекладі з іспанської на українську (формально-граматичний аспект). *Мовні і концептуальні картини світу*. 2014. Вип. 50(1). С. 182-188. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2014_50\(1\)_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2014_50(1)_28) (дата звернення: 30.01.2026).

14. Дорошенко О. Прагматична складова іспанського неозначеного артикля в контексті мовної підготовки майбутніх перекладачів. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика*. 2024. № 2(36). С. 57-61. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2024.36.09>

15. Калустова О. М. Деякі закономірності у граматичній проблематиці перекладу. *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики* : зб. наук. праць. Київ, 2004. Вип. 12. С. 96-101.

16. Кам'янець А. Конструювання різних дискурсів про російсько-українську війну: журналістський переклад у час війни. *Когніція, комунікація, дискурс*. 2024. № 29. С. 25-41. DOI: <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2024-29-02>
17. Карлюк С.В., Левін Є.Д. Особливості перекладу специфічної військової термінології та військового сленгу з англійської мови. *Specialized and Multidisciplinary Scientific Researches*. Vol. 6. Amsterdam, 11 груд. 2020 р. С. 35–38.
18. Котвицька Л., Тимчук В. Переклад фрагментарного військового поетичного тексту німецькою мовою: прагматичний аспект (на матеріалі вірша Артура Павленка «Три»). *Folia Philologica*. 2025. № 9. С. 26-33. DOI: <https://doi.org/10.17721/fovia.philologica/2025/9/4>
19. Криштопа А.А. Поняття прагматики в сучасній лінгвістиці. *Підсумкова науково-практична конференція курсантів, слухачів і студентів*. 2021. Вип. 31. С. 23–25.
20. Маслова Ю. Експресивність як домінантна ознака сучасного газетного дискурсу України воєнного періоду. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 67. Том 2. С. 226–230.
21. Маслова Ю. П. Вербалізація концептів війна, мир, жінка, чоловік у газетному дискурсі України у воєнний період. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог: Вид-во НаУОА, 2023. Вип. 17(85). С. 71–77.
22. Мосієнко О. В. Риторичний аспект перекладу англійських заголовків новин українською мовою. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2024. № 65. С. 262-265. DOI: <https://doi.org/10.32782/2409-1154.2024.65.57>
23. Нагач М., Хоменко М. Особливості військового перекладу. *Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference «Modern Knowledge: Research and Discoveries» (May 19–20, 2023, Vancouver, Canada)*. InterConf. 2023. № 155. С. 567–570. DOI: 10.51582/interconf.19-20.05.2023.049.

24. Нікіфорова О. М. Відтворення неологізмів у воєнно-політичних текстах. *Молодіжна військова наука у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 27 квіт. 2023 р.). Київ, 2023.
25. Нікіфорова О.М. Класифікація текстів у військовому перекладі. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2016. Вип. 57. С. 294–303.
26. Овсіанко О., Прокопенко А., Єгорова О. Дезінформація vs. місінформація: аналіз контенту іноземних медіа. *Philological Treatises*. 2024. Т. 16, № 2. С. 103-113.
27. Павлик О. Прагматичні аспекти в перекладі. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 31. Т. 2. С. 191-196. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/31.213877>
28. Присяжнюк Л., Бачуріна Л. Медійне висвітлення війни в Україні: переклад, культура та політика. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика*. 2025. № 1(37). С. 64-68. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2025.37.11>
29. Пуш О. Особливості перекладу військової термінології. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2022. С. 305-308.
30. Савченко Л.А. Специфіка досліджень прагматики наукового тексту. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. С. 56–59.
31. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2010. 844 с.
32. Семен Н. Особливості подачі інформації про війну Росії проти України на ресурсі інформаційного агентства «Associated press». *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Журналістика*. 2023. № 2. С. 33–38.
33. Серебрянська Т.М. Методика дослідження семантики та прагматики простого односкладного речення в сучасній іспанській мові. *Проблеми семантики слова, речення та тексту*. 2012. Вип. 28. С. 373.

34. Сокаль М., Оскірко О., Зінченко О. Особливості перекладу військової термінології. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 62. Т. 2. С. 173-179. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/62-2-28>
35. Ущина В. Дискурсивна постава (англ. *stance*): термінознавчий і перекладацький аспекти. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»*. 2021. Вип. 46. С. 128-137. DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2021.46.16>
36. Фокін С. Б. Трансформація граматичної категорії стану (на матеріалі іспанської та української мов). 2004.
37. Царьова, І. В. Російсько-українська війна (2014–2022): слова, які набули нових значень. *The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects : Scientific monograph*. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2022. С. 804–811.
38. Шаранова Ю. Проблема класифікації англомовної військової лексики в парадигмі лінгвістичних досліджень. *Закарпатські філологічні студії*. 2021. № 19. С. 56.
39. Юндіна О. Жанрово-стильова обумовленість лексичних трансформацій у перекладі текстів військової тематики (на матеріалі іспанських та українських офіційно-ділових та художніх текстів) : дис. ... канд. філол. наук : 035. Київ, 2012. 208 с.
40. Яворська Г. Дискурс війни (кілька методологічних питань). Мова і війна: динаміка мовної системи та мовної політики / за ред. Б. Ажнюка. Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2024. С. 211-228.
41. Ярмак О.С. Прагматика категорії протиставлення в українському рекламному дискурсі ХХІ століття. *Science and Education a New Dimension. Philology*. 2021. С. 81–89.

42. Ahmadova A. The pragmatics of translation: challenges, techniques, and innovations. *EuroGlobal Journal of Linguistics and Language Education*. 2025. Vol. 2, № 1. P. 4–14. DOI: 10.69760/egjlle.250001.
43. Aïmeur, E., Amri, S., & Brassard, G. Fake news, disinformation and misinformation in social media: a review. *Social Network Analysis and Mining*. 2023. Vol. 13, no. 1. Art. 30. DOI: <https://doi.org/10.1007/s13278-023-01028-5>
44. Arrieta-Castillo, C., & Rubio Jordán, A. V. Periodismo de verificación en formato vertical: narrativas multimedia de los verificadores en TikTok. *Ámbitos: Revista Internacional de Comunicación*. 2023. No. 60. P. 13-32. DOI: <https://doi.org/10.12795/Ambitos.2023.i60.01>.
45. Arteaga, J. J. A. La desinformación como arma de guerra: las redes sociales en la invasión rusa de Ucrania en 2022. *Ciencia Policial: Revista del Instituto de Estudios de Policía*. 2023. No. 180. P. 11-45.
46. Bardovi-Harlig K., Mossman S. Formulaic language in Spanish pragmatics. *The Routledge Handbook of Spanish Pragmatics* / ed. by D. Pascual, M. Pérez-Sobrino. 1st ed. London : Routledge, 2020. P. 16.
47. Bernardini, S., Ferraresi, A., Garcea, F., & Rodríguez Blanco, N. Corpus approaches to news translation: We can do better than comparable! *Across Languages and Cultures*. 2024. Vol. 25, no. 2. P. 198-215. DOI: <https://doi.org/10.1556/084.2024.00905>
48. Caimotto, M. C., & Gaspari, F. Corpus-based study of news translation: Challenges and possibilities. *Across Languages and Cultures*. 2018. Vol. 19, no. 2. P. 205-220. DOI: <https://doi.org/10.1556/084.2018.19.2.4>
49. Castrillo, C. F., & Vera, C. R. Web social y fotoperiodismo: contenido generado por el usuario en la guerra ruso-ucraniana. *Comunicar: Revista Científica Iberoamericana de Comunicación y Educación*. 2023. No. 77. DOI: <https://doi.org/10.3916/C77-2023-07>.

50. El Houssine, E. Transitivity analysis of newspapers' headlines depicting the Russian attack on Ukraine. *International Journal of Linguistics and Translation Studies*. 2022. Vol. 3, no. 2. P. 72-85. DOI: <https://doi.org/10.36892/ijlts.v3i2.216>
51. Félix-Brasdefer J.C. Istvan Kecskes: Intercultural pragmatics. *Multilingua*. 2015. Vol. 34, № 4. P. 611–615. DOI: 10.1515/multi-2014-1017.
52. Félix-Brasdefer J.C. Pragmatic variation across varieties of Spanish. *The Routledge Handbook of Spanish Pragmatics* / ed. by D. Pascual, M. Pérez-Sobrino. 1st ed. London : Routledge, 2020. P. 19.
53. Ferraresi, A., & Pistolia, E. Navigating translation equivalence in news corpora: Construction and analysis of a comparallex Greek-English corpus on migration. *Translation and Translanguaging in Multilingual Contexts*. 2025. Vol. 11, no. 3. P. 334-360. DOI: <https://doi.org/10.1075/tmc.00171.fer>
54. García-Marín, D. G., & Martinrey, G. S. Desinformación y guerra. Verificación de las imágenes falsas sobre el conflicto ruso-ucraniano. *Icono14*. 2023. Vol. 21, no. 1. Art. 9. DOI: <https://doi.org/10.7195/ri14.v21i1.1943>.
55. Hernández Guerrero, M. J. The translation of multimedia news stories: Rewriting the digital narrative. *Journalism*. 2022. Vol. 23, no. 7. P. 1488-1508. DOI: <https://doi.org/10.1177/14648849221074517>
56. Hidalgo-Cobo, P., Serrano Villalobos, O., & Puebla Martínez, B. Desinformación en la guerra de Ucrania: análisis de las agencias de verificación españolas en TikTok. *Doxa Comunicación*. 2025. No. 40. Art. e2501396. DOI: <https://doi.org/10.31921/doxacom.n40a2224>
57. House J., Kádár D.Z. *Cross-Cultural Pragmatics*. Cambridge : Cambridge University Press, 2021. 286 p.
58. *Intercultural pragmatics. The Encyclopedia of Applied Linguistics*. Hoboken : Wiley-Blackwell, 2024. P. 1–4. DOI: 10.1002/9781405198431.wbeal1446.pub3.
59. Kecskes I. (ed.). *The Cambridge Handbook of Intercultural Pragmatics*. New York : Cambridge University Press, 2023. 1003 p.

60. López-Pan, F., & Rodríguez-Rodríguez, J. M. El fact-checking en España: plataformas, prácticas y rasgos distintivos. *Estudios sobre el Mensaje Periodístico*. 2020. Vol. 26, no. 3. P. 1045-1065. DOI: <https://doi.org/10.5209/esmp.65246>
61. Magallón-Rosa, R., Fernández-Castrillo, C., & Garriga, M. Fact-checking bélico: tipos de bulos y tendencias de un año de desinformación en la guerra entre Rusia y Ucrania. *El profesional de la información*. 2023. DOI: <https://doi.org/10.3145/epi.2023.sep.20>.
62. Matos M., Cohen A. Native-like performance of pragmatic features: speech acts in Spanish. *Contrastive Pragmatics*. 2021. № 3. P. 222–251. DOI: 10.1163/26660393-bja1003
63. Niu M. The origin and development of pragmatics as a study of meaning: semiotic perspective. *Language and Semiotic Studies*. 2023. Vol. 9, № 1. P. 54–78.
64. Valdeón, R. A. Journalistic translation research twenty-five years on: methods, topics and prospects. *Perspectives*. 2025. Vol. 33, no. 4. P. 635-653. DOI: <https://doi.org/10.1080/0907676X.2025.2516364>
65. Verba, G. Peculiarities of compound words in Spanish and Ukrainian (a comparative analysis). *Style and Translation*. 2016. Issue 1. P. 327-334.
66. Verba, G., & Guetman, Z. *Manual of Translation Studies (Spanish–Ukrainian)*. Vinnytsia: Nova Knyha, 2013. 304 p.
67. Voitovych, N., Kitsa, M., & Mudra, I. Media education and media literacy as a factor in combating disinformation. *Journal. Media*. 2025. Vol. 6. Art. 188. DOI: <https://doi.org/10.3390/journalmedia6040188>
68. Wang, X., Bo, Z., & Li, J. A bibliometric analysis of studies on multimodal translation: retrospect and prospect. *Semiotica*. 2025. No. 264. P. 131-155. DOI: <https://doi.org/10.1515/sem-2023-0073>

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

69. BBC News Україна. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian> (дата звернення: 27.04.2026).

70. Європейська правда. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/> (дата звернення: 27.04.2026).
71. Кореспондент. URL: <https://ua.korrespondent.net/> (дата звернення: 27.04.2026).
72. Радіо Свобода. URL: <https://www.radiosvoboda.org/> (дата звернення: 27.04.2026).
73. Суспільне Новини. URL: <https://suspilne.media/> (дата звернення: 27.04.2026).
74. Українська правда. URL: <https://www.pravda.com.ua/> (дата звернення: 27.04.2026).
75. El Mostrador. URL: <https://www.elmostrador.cl/> (дата звернення: 27.04.2026).
76. Euronews Español. URL: <https://es.euronews.com/> (дата звернення: 27.04.2026).
77. La Vanguardia. URL: <https://www.lavanguardia.com/> (дата звернення: 27.04.2026).
78. RTVE Noticias. URL: <https://www.rtve.es/noticias/> (дата звернення: 27.04.2026).
79. SwissInfo. URL: <https://www.swissinfo.ch/spa/> (дата звернення: 27.04.2026).
80. Dialog.ua. URL: <https://www.dialog.ua/> (дата звернення: 27.04.2026).
81. Gordon. URL: <https://gordonua.com/ukr/> (дата звернення: 27.04.2026).
82. Факти ICTV. URL: <https://fakty.com.ua/> (дата звернення: 27.04.2026).
83. El Mundo. URL: <https://www.elmundo.es/> (дата звернення: 27.04.2026).
84. Infobae. URL: <https://www.infobae.com/> (дата звернення: 27.04.2026).
85. La Razón. URL: <https://www.larazon.es/> (дата звернення: 27.04.2026).
86. Forbes Ukraine. URL: <https://forbes.ua/> (дата звернення: 27.04.2026).
87. Cadena SER. URL: <https://cadenaser.com/> (дата звернення: 27.04.2026).
88. 5 канал. URL: <https://www.5.ua/> (дата звернення: 27.04.2026).

89. 24 Канал. URL: <https://24tv.ua/> (дата звернення: 27.04.2026).
90. Arg25.org. URL: <https://arg25.org/> (дата звернення: 27.04.2026).
91. Babel. URL: <https://babel.ua/> (дата звернення: 27.04.2026).
92. Espresso. URL: <https://espresso.tv/> (дата звернення: 27.04.2026).
93. Hromadske. URL: <https://hromadske.ua/> (дата звернення: 27.04.2026).
94. iPress. URL: <https://ipress.ua/> (дата звернення: 27.04.2026).
95. LB.ua. URL: <https://lb.ua/> (дата звернення: 27.04.2026).
96. Mind. URL: <https://mind.ua/> (дата звернення: 27.04.2026).
97. NV. URL: <https://nv.ua/> (дата звернення: 27.04.2026).
98. TSN.ua. URL: <https://tsn.ua/> (дата звернення: 27.04.2026).
99. Главком. URL: <https://glavcom.ua/> (дата звернення: 27.04.2026).
100. Експрес. URL: <https://expres.online/> (дата звернення: 27.04.2026).
101. РБК-Україна. URL: <https://www.rbc.ua/> (дата звернення: 27.04.2026).
102. Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/> (дата звернення: 27.04.2026).
103. УНІАН. URL: <https://www.unian.ua/> (дата звернення: 27.04.2026).
104. Фокус. URL: <https://focus.ua/uk> (дата звернення: 27.04.2026).
105. Цензор.НЕТ. URL: <https://censor.net/> (дата звернення: 27.04.2026).
106. El País. URL: <https://elpais.com/> (дата звернення: 27.04.2026).
107. El Tiempo. URL: <https://www.eltiempo.com/> (дата звернення: 27.04.2026).
108. PAP. URL: <https://www.pap.pl/> (дата звернення: 27.04.2026).

ДОДАТКИ

№	Іспаномовна новина	Українські відповідники
1.	<i>El País. Una ruta aérea compleja y un desaire para Bruselas: la reunión entre Putin y Trump en Budapest pone en guardia a la UE</i>	LB.ua. El País: політики ЄС вважають зустріч Путіна та Трампа у Будапешті жахіттям Babel. Медіа: в ЄС назвали заплановану зустріч Путіна і Трампа в Будапешті політичним кошмаром
2.	<i>El País. Europa empieza a asumir que Ucrania deberá sacrificar territorio si quiere terminar la guerra</i>	Mind. Деякі європейські лідери схилиються до думки, що Україна має поступитися територіями заради миру – El País УНІАН. Європа таємно визнає, що Україні доведеться пожертвувати територіями заради миру – El País
3.	<i>El País. Ucrania, un caramelo envenenado para Rusia y una guerra interminable para Putin</i>	TSN. Мир для Путіна небезпечніший за війну: El País розповіло, чому Росія не зупиниться
4.	<i>El País. Kaja Kallas: “Borrell no consiguió nada de nada con Israel”</i>	УНІАН. Війна в Україні триватиме ще два роки – Кая Каллас
5.	<i>El País. España dona cinco misiles Patriot a Ucrania en plena escasez de sistemas antiaéreos por la guerra de Irán</i>	Forbes Ukraine. Іспанія надасть Україні п'ять ракет для Patriot PAC-2 – El País Babel. Медіа: Іспанія передасть Україні п'ять ракет до систем Patriot
6.	<i>El País. Dentro de un taller de drones camuflado, a un paso del frente en Ucrania</i>	iPress. El País: в Україні ударні дрони збирають у приватних оселях поблизу фронту
7.	<i>El País. Desde tropas europeas al ingreso en la OTAN, las garantías que Zelenski espera de los aliados</i>	Espresso. El País: Трамп надіслав послання Зеленському із закликом до переговорів з РФ
8.	<i>El País. Moldavia prepara el terreno para intentar reintegrar plenamente a la región separatista de Transnistria</i>	Babel. El País: Молдова планує реінтегрувати Придністров'я і вивести звідти війська РФ до 2038 року
9.	<i>El País. La UE fuerza a Orbán a rendir cuentas sobre sus reuniones con Putin y Xi</i>	Babel. El País: Орбан заявив, що Путін і Цзіньпін очікують мирних переговорів Росії та України до кінця 2024 року
10.	<i>El País. España suministrará armas a Ucrania por más de 1.100 millones, una ayuda militar sin precedentes</i>	Babel. Іспанія сьогодні оголосить про допомогу Україні на понад мільярд євро

11.	<i>El Mundo</i>. Матеріал про виробництво зброї в Україні	Радіо Свобода. В Україні діє мережа секретних заводів із виробництва зброї – El Mundo
12.	<i>El Mundo</i>. Матеріал про прохання Михайла Фрідмана до Іспанії щодо санкцій ЄС	Forbes Ukraine. Фрідман просить Іспанію підтримати зняття санкцій ЄС, обіцяючи багатомільйонні інвестиції – El Mundo
13.	<i>El Mundo</i>. Ucrania, en el cuarto invierno de la guerra: 5 escenarios del final del conflicto	Gordon. Від нестабільного миру до перекриття допомоги Україні. El Mundo назвало п'ять сценаріїв війни в Україні
14.	<i>El País</i>. Ucrania busca el retorno de hasta 10 millones de refugiados y emigrantes huidos por la guerra de Rusia	УНІАН. Україна хоче повернути до 10 мільйонів біженців із ЄС: El País озвучило головні методи Hromadske. El País пише, що Київ хоче скорочення виплат для українських біженців. Влада заперечує Суспільне. У МЗС спростували інформацію El País про “методи” Києва щодо повернення українців з-за кордону Факти ICTV. МЗС України спростувало заяви El País про “радикальні методи” повернення біженців Espresso. Київ вимагає припинення допомоги українським біженцям від ЄС – El País
15.	<i>El País</i>. Marchenko, ministro de Finanzas de Ucrania: “Disponemos de fondos y armas suficientes para resistir al menos hasta mediados de 2025”	Суспільне. Марченко спрогнозував, скільки Україна зможе воювати без допомоги США Українська правда. Міністр фінансів: Україна зможе воювати без допомоги США принаймні до середини 2025 року Hromadske. Україна зможе воювати без допомоги США принаймні до середини 2025 року – міністр фінансів Європейська правда. Міністр фінансів: Україна зможе воювати без допомоги США принаймні до середини 2025 року
16.	<i>El País</i>. Los aliados inician una nueva fase de presión sobre Ucrania para negociar el final de la guerra	УНІАН. Захід почав змушувати Україну до переговорів з РФ Цензор.НЕТ. Захід посилює тиск на Україну через затяжну війну: переговори з Росією стають все більш ймовірними – El País

		TSN. Захід почав тиснути на Київ, змушуючи до переговорів з Росією – El País PAR. El Pais: західні союзники тиснуть на Україну щодо переговорів з Росією
17.	<i>El País.</i> Zelenski se prepara para negociar	TSN. Зеленський готується до переговорів – El País Цензор.НЕТ. Війна в Україні зайшла в глухий кут на полі бою і дипломатії, Києву можуть знадобитися болючі поступки – El País
18.	<i>El País.</i> Militares de la OTAN ya están en Ucrania para el control del armamento, operaciones de inteligencia y formación	TSN. Військові НАТО вже перебувають в Україні – ЗМІ Експрес. Військові НАТО вже перебувають в Україні: Альянс має інформаторів на місцях – El País
19.	<i>El País.</i> Mark Rutte: “Rusia seguirá siendo una amenaza para Europa aunque haya acuerdo de paz en Ucrania”	УНІАН. Вступ України в НАТО: Рютте уточнив, чи закрито двері для Києва РБК-Україна. У Росії немає права вето на вступ України до НАТО, – Рютте NV. «Поділяю бачення Трампа». Рютте вважає, що війна в Україні може закінчитися до кінця року
20.	<i>El País.</i> Lula: “Trump no tiene derecho a levantarse por la mañana y amenazar a un país”	Espresso. США та РФ помилялися: президент Бразилії прокоментував війну в Україні Фокус. Потрібні переговори з РФ: 80-річний президент Бразилії вважає, що війна в Україні не зупиниться Главком. «Байден і Путін помилилися». Президент Бразилії зробив заяву про війну в Україні Кореспондент. Бразилія зробила різку заяву про війну в Україні
21.	<i>El País.</i> La UE prepara el terreno para una negociación de paz entre Ucrania y Rusia	24 Канал. У ЄС бояться, що Трамп залишить Україну осторонь під час переговорів з Росією УНІАН. У Європі побоюються, що її та Україну можуть виключити з майбутньої “угоди” з Росією – El País
22.	<i>El País.</i> Ucrania desconfía de un acuerdo de paz que no	24 Канал. У Європі бояться, що Трамп залишить Україну осторонь під час переговорів з Росією

	<u>garantice su seguridad frente a Rusia a largo plazo</u>	
23.	<u>El País. Zelenski viaja a EE UU con una propuesta secreta para lograr “la victoria” de Ucrania en la guerra</u>	УНІАН. <u>Війна в Україні досягла найнебезпечнішої точки – El País</u> TSN. <u>Зеленський готується до переговорів – El País</u>
24.	<u>El País. El primer ministro de Ucrania: “No pedimos tropas a nuestros socios europeos, sino instructores militares”</u>	Радіо Свобода. <u>Шмигаль: Україна просить у ЄС не війська, а військових інструкторів</u>
25.	<u>El País. Zelenski inicia una ofensiva diplomática para convencer a Trump de que mantenga el apoyo a Ucrania</u>	УНІАН. <u>Зеленський розпочав дипломатичний наступ, щоб переконати Трампа підтримувати Україну – El País</u>
26.	<u>El País. Marine Le Pen: “Si Rusia gana la guerra, será catastrófico... si gana Ucrania, significará que se ha desencadenado la Tercera Guerra Mundial”</u>	Українська правда. <u>Ле Пен: перемога РФ у війні буде катастрофою, а перемога України означатиме Третю світову</u> Укрінформ. <u>Ле Пен: перемога рф у війні буде катастрофою, а перемога України – “початком Третьої світової”</u> РБК-Україна. <u>“Якщо Україна переможе, буде Третя світова”: Ле Пен видала цинічну заяву про війну</u> NV. <u>Ле Пен заявила, що перемога РФ у війні буде катастрофою, а перемога України “означатиме Третю світову”</u>
27.	<u>El País. Hungría inquieta a la UE al extender a rusos y bielorrusos los visados de trabajo para extranjeros</u>	Espreso. <u>Угорщина запевнила ЄС, що “миротворчу місію” щодо України закінчено – El País</u> Суспільне. <u>Угорщина повідомила ЄС про припинення “миротворчої місії” щодо України – El País</u> Главком. <u>Угорщина завершила “миротворчу місію” щодо України – El País</u>
28.	<u>El País / Cadena SER. Resultados de encuesta El País / Cadena SER sobre amenazas a la paz mundial</u>	Європейська правда. <u>Опитування: іспанці вважають Трампа більшою загрозою миру, ніж Путіна</u>
29.	<u>El País. Maratón diplomático de Zelenski para presentar en Europa un plan que prevé finalizar la guerra en 2025</u>	TSN. <u>Дипломатичний марафон Зеленського: Європі представлять план завершення війни в Україні</u>

30.	<i>El País.</i> <u>La guerra en Irán y la negociación con Rusia distancian a Ucrania y Estados Unidos</u>	УНІАН. <u>Відносини України і США котяться до пекла, Київ готується воювати без підтримки, – El País</u>
31.	<i>El País.</i> <u>La UE sopesa activar una misión naval para liberar las exportaciones agrícolas de Ucrania</u>	Babel. <u>El País: Євросоюз розглядає військову місію для розблокування українських портів, питання обговорять на саміті лідерів</u>
32.	<i>El País.</i> <u>Europa teme ser relegada por Trump en las negociaciones de paz sobre Ucrania</u>	24 Канал. <u>У ЄС бояться, що Трамп залишить Україну осторонь під час переговорів з Росією, – El País</u>
33.	<i>El País.</i> <u>Ucrania y Rusia retoman las negociaciones de paz: ¿qué pide cada parte? ¿Está cerca el acuerdo?</u>	24 Канал. <u>У Європі бояться, що Трамп залишить Україну осторонь під час переговорів з Росією</u>
34.	<i>El País.</i> <u>Ucrania y Rusia avanzan en las negociaciones de paz impulsadas por Trump un día después de un gran ataque del Kremlin</u>	УНІАН. <u>Європа таємно визнає, що Україні доведеться пожертвувати територіями заради миру – El País</u>
35.	<i>El País.</i> <u>Ucrania y Rusia avanzan en aspectos militares para un acuerdo de paz, pero sin avances políticos</u>	24 Канал. <u>Європа натякає, що Україна буде вимушена пожертвувати територіями для миру, – El País</u>
36.	<i>El País.</i> <u>Rusia exige condiciones de paz inasumibles para Ucrania</u>	Цензор.НЕТ. <u>Війна в Україні зайшла в глухий кут на полі бою і дипломатії, Києву можуть знадобитися болючі поступки – El País</u>
37.	<i>El País.</i> <u>Rusia aleja las opciones de paz y busca la rendición de Ucrania</u>	Цензор.НЕТ. <u>Захід посилює тиск на Україну через затяжну війну: переговори з Росією стають все більш ймовірними – El País</u>
38.	<i>El País.</i> <u>Europa teme la inacción de Estados Unidos si fracasa la cita entre Rusia y Ucrania en Estambul</u>	РАР. <u>El País: західні союзники тиснуть на Україну щодо переговорів з Росією</u>
39.	<i>El País.</i> <u>La UE endurece las sanciones a Rusia en una semana clave para las negociaciones de paz</u>	УНІАН. <u>Захід почав змушувати Україну до переговорів з РФ</u>
40.	<i>El País.</i> <u>La coalición de voluntarios busca en París el</u>	РБК-Україна. <u>У Росії немає права вето на вступ України до НАТО, – Рютте</u>

	apoyo de EE UU tras un acuerdo de paz en Ucrania	
41.	El País. Francia e Italia piden reanudar el diálogo directo con Putin	24 Канал. Рютте заявив, що війна може закінчитись до кінця 2025 року
42.	El País. ¿Qué dicen los europeos? Temen a Putin, desconfían de Trump y quieren crear un ejército común	Європейська правда. Опитування: іспанці вважають Трампа більшою загрозою миру, ніж Путіна
43.	El País / Cadena SER. El 81% de los españoles cree que Trump es una amenaza para la paz mundial	Нromadske. Іспанці вважають Трампа небезпечнішим для миру у світі, ніж Путіна – опитування El Pais
44.	El País. Ucrania celebra la caída de Maduro, pero la lógica de poder de Trump beneficia a Rusia	УНІАН. Відносини України і США котяться до пекла, Київ готується воювати без підтримки, – El Pais
45.	Euronews Español. Putin dice que está dispuesto a reunirse con Zelenski, pero sólo en la “fase final” de las negociaciones de paz	Dialog.ua. Путін готовий зустрітись із Зеленським, а також озвучив дату нового раунду переговорів з Україною
46.	Euronews Español. Ucrania y Rusia reanudarán las negociaciones de paz en Turquía el miércoles, según Zelenski	Цензор.НЕТ. Зеленський прокоментував відновлення переговорів між Україною та РФ
47.	Euronews Español. Zelenski rechaza la oferta de Putin de un alto el fuego de tres días, sugiere un mínimo de 30 días	Gordon. Зеленський приїде до Туреччини незалежно від того, чи буде припинення вогню – ЗМІ
48.	Euronews Español. Trump llama “dictador” a Zelenski y arremete contra los dirigentes de Kiev	BBC News Україна. Трампа назвав Зеленського диктатором. Що відбувається у відносинах США та України
49.	Euronews Español. Trump afirma que Zelenski podría estar dispuesto a ceder Crimea a Rusia	Українська правда. Зеленський: Україна юридично не визнає окупацію Криму
50.	RTVE Noticias. Zelenski asegura que los documentos sobre la paz de Ucrania están	TSN. Мирні переговори з Росією: чи вдасться Україні відновити процес та що стоїть за таємним планом Трампа

	<u>“casi listos” y anuncia una reunión con Rusia y EE.UU.</u>	
51.	<u>RTVE Noticias. Concluyen en Ginebra las “difíciles” negociaciones tripartitas sobre Ucrania sin acuerdo para un alto el fuego</u>	<u>РБК-Україна. У Кремлі висловились про мирні переговори на фоні візиту Зеленського до Туреччини</u>
52.	<u>RTVE Noticias. Ucrania, la guerra que marcó una nueva era geopolítica con nuevas reglas diplomáticas</u>	<u>BBC News Україна. Чотири роки великої війни. Як Україна змінила світ і себе</u>
53.	<u>RTVE Noticias. Ucrania: entre el plan de paz de Trump, el de los europeos y las exigencias de Putin</u>	<u>24 Канал. Мирні переговори: ЄС хоче призначити свого представника щодо України</u>
54.	<u>RTVE Noticias. Zelenski dice que “Putin no ha logrado sus objetivos” en la invasión de Ucrania</u>	<u>Укрінформ. Зеленський: Путін не досяг жодної зі своїх стратегічних цілей в Україні</u>
55.	<u>La Razón. Los últimos “progresos” de Zelenski en Ucrania</u>	<u>5 канал. ЗЕЛЕНСЬКИЙ ЗА ОДНУ НІЧ СТАВ ЧИМОСЬ НА ЗРАЗОК ДИКТАТОРА” – ІСПАНСЬКЕ ВИДАННЯ LA RAZÓN</u>
56.	<u>El Mundo. La mafia chechena extorsiona a los ucranianos de la 'Little Kiev' de Torre Vieja: "Si no pagas, te mataremos"</u>	<u>Європейська Правда. Іспанські ЗМІ розповідають про системний чеченський рекет проти українських біженців</u>
57.	<u>La Razón. Sánchez viaja a Ucrania en el aniversario de la guerra</u>	<u>РБК – Україна. Прем'єр Іспанії планує відвідати Україну</u>
58.	<u>SwissInfo. Cuba niega su participación en la guerra de Ucrania</u>	<u>Укрінформ. Куба заперечує участь своїх військових у війні РФ проти України</u>
59.	<u>La Razón. Retirarse ahora de la guerra sería admitir el error del Kremlin y la necesidad de afrontar las consecuencias de este bárbaro ataque</u>	<u>РБК – Україна. Міноборони Польщі оцінило, скільки ще може тривати війна в Україні</u>

60.	Infobae. Funcionarios de la Inteligencia Militar de Maduro detuvieron al coronel ruso que inauguró un monumento en Caracas	РБК – Україна. "Козак Путіна" у в'язниці: у Венесуелі затримали полковника РФ після конфлікту з дипломатами.
61.	El Mostrador. La secreta venta de carros blindados del Ejército chileno a Alemania	Уніан. Україна отримає партію БМП із несподіваного джерела
62.	El Tiempo. La historia de un exmilitar caucano que combatió en Ucrania y terminó retenido en Venezuela	РБК – Україна. Венесуела видала Росії двох колумбійців, які воювали за Україну.
63.	La Vanguardia. Ucrania cifra pérdidas por la agresión rusa en hasta 150.000 millones dólares	Arg25.org. Збитки від агресії Росії в Україні сягають величезної суми
64.	Infobae. El plan diseñado por el gobierno de Milei para entregarle a Ucrania cinco aviones de combate Super Etendard	Нromadske. Аргентина хоче передати Україні п'ять літаків, але треба подолати заборону Великої Британії – Infobae

RESUMEN

El presente trabajo de máster se inscribe en el ámbito de la traductología, la pragmalingüística y los estudios del discurso mediático, y está dedicado al análisis del aspecto pragmático de la traducción al ucraniano de textos militares procedentes de noticias online en español sobre la guerra en Ucrania. La investigación constituye una continuación lógica de la tesis de grado centrada en la terminología militar española y en las particularidades de su traducción al ucraniano, ampliando el enfoque desde el análisis estructural-semántico de las unidades terminológicas hacia el estudio del funcionamiento pragmático del discurso mediático contemporáneo. En el presente trabajo el foco se traslada al análisis del efecto comunicativo de las noticias online, de las estrategias retóricas utilizadas en la cobertura de la guerra y de las formas de reproducción de dicho efecto en la traducción ucraniana.

La relevancia del estudio está determinada tanto por factores científicos como por el contexto histórico-político actual. Desde la perspectiva traductológica, el análisis pragmático de la traducción de textos periodísticos militares constituye uno de los ámbitos más dinámicos de la investigación contemporánea, ya que la digitalización del espacio informativo y la globalización mediática han transformado profundamente la producción, circulación y recepción de noticias. La traducción periodística en el contexto digital ya no puede entenderse como una simple transferencia interlingüística de información factual, sino como un proceso complejo de mediación intercultural en el que las decisiones del traductor influyen directamente en la interpretación de los acontecimientos por parte de la audiencia meta.

La relevancia histórico-social del estudio se relaciona con la guerra de agresión a gran escala desencadenada por Rusia contra Ucrania el 24 de febrero de 2022, acontecimiento que convirtió la guerra en Ucrania en uno de los temas centrales del

discurso periodístico internacional, incluido el espacio informativo hispanohablante. Los medios de España, América Latina y las redacciones internacionales en lengua española cubren de forma permanente los acontecimientos relacionados con las operaciones militares, las negociaciones diplomáticas, la ayuda internacional, las sanciones contra Rusia, la situación humanitaria y la seguridad europea. La manera en que estos acontecimientos son representados en español —la selección léxica, las fórmulas de atribución, el grado de categorización, la modalización o la valoración implícita— influye directamente en la formación de la opinión pública internacional. En este contexto, la traducción al ucraniano de noticias procedentes de medios hispanohablantes adquiere una importancia estratégica, ya que la reproducción inadecuada de marcadores pragmáticos puede modificar la percepción del mensaje original, desplazar los acentos valorativos o alterar el nivel de categorización de la información.

La base teórica de la investigación se apoya en trabajos fundamentales de pragmática, lingüística del discurso y traductología contemporánea. Entre los investigadores internacionales cuyos estudios resultaron especialmente relevantes destacan J. House, D. Kádár, I. Kecskes, A. Cohen, B. Hatim y J. Munday, quienes abordaron problemas relacionados con la equivalencia pragmática, la mediación intercultural, la intención comunicativa y el funcionamiento pragmático de la traducción. También se tuvieron en cuenta estudios sobre pragmática intercultural, análisis del discurso mediático y traducción periodística en contextos de conflicto armado. Paralelamente, la investigación se fundamenta en los trabajos de académicos ucranianos dedicados a distintos aspectos de la traducción hispano-ucraniana y de la pragmática traductológica, en particular las investigaciones de S. Fokín, H. Verba, Z. Hetman, I. Orlova, O. Kalustova y Yu. Yundina, centradas en cuestiones léxico-semánticas, estilísticas, discursivas e interculturales de la traducción del español al ucraniano.

El objeto de la investigación son los textos de temática militar publicados en medios online en español que cubren los acontecimientos de la guerra de Rusia contra

Ucrania. El corpus incluye materiales procedentes de distintos segmentos del espacio mediático hispanohablante, entre ellos medios españoles, latinoamericanos e internacionales en lengua española, lo que permite analizar la variabilidad pragmática y retórica del discurso informativo según las particularidades editoriales y culturales de cada medio.

El sujeto de la investigación son los elementos pragmáticos de dichos textos — marcadores de valoración, construcciones modales, fórmulas de atribución de fuentes, mecanismos de posicionamiento discursivo, recursos estilísticos y estructuras gramaticales relacionadas con la agentividad— así como las particularidades de su reproducción en la traducción ucraniana. El estudio se centra en la manera en que las decisiones traductológicas modifican, conservan, refuerzan o neutralizan el efecto pragmático del texto original.

El objetivo principal del trabajo consiste en analizar las particularidades pragmáticas de las noticias online en español sobre la guerra en Ucrania y determinar la especificidad de su traducción al ucraniano teniendo en cuenta la intención comunicativa y el efecto pragmático. Para alcanzar este objetivo se plantearon varias tareas: analizar la pragmática como categoría lingüística y su interpretación en traductología; determinar las características genérico-retóricas del discurso mediático militar; investigar los recursos léxico-estilísticos y gramaticales empleados para expresar la intención autoral; identificar los principales obstáculos en la reproducción de componentes pragmáticos en la traducción; y evaluar la efectividad de las estrategias traductológicas aplicadas para conservar el efecto comunicativo del original.

La metodología de la investigación integra varios enfoques complementarios. El método de análisis y síntesis permitió sistematizar los fundamentos teóricos de la pragmática y de la traductología contemporánea. El análisis contextual se utilizó para identificar el funcionamiento pragmático de unidades lingüísticas en el discurso informativo militar. El método comparativo-analítico hizo posible contrastar textos originales en español con sus variantes en ucraniano y evaluar los cambios en el efecto pragmático derivados de determinadas decisiones traductológicas. El método

transformacional se aplicó para determinar las principales transformaciones utilizadas en la reproducción de elementos pragmáticos, mientras que los elementos del análisis discursivo permitieron estudiar la intención comunicativa, el posicionamiento discursivo y la adecuación pragmática de la traducción en la lengua meta.

La investigación se compone de una introducción, tres capítulos con sus respectivas conclusiones parciales, conclusiones generales, bibliografía y anexos.

El Capítulo I establece los fundamentos teóricos del estudio. Se analiza la pragmática como categoría lingüística y se determina su interpretación en traductología. Se estudia la especificidad genérico-estilística de las noticias online en el espacio mediático contemporáneo, prestando especial atención a los mecanismos de construcción del efecto pragmático a través del titular, el párrafo inicial, las fórmulas de atribución y la composición retórica. Asimismo, se examina el aspecto pragmático de la traducción de textos militares en las condiciones del contexto actual de guerra, y se fundamenta la metodología de selección de textos correlacionados para el análisis.

El Capítulo II aborda las particularidades de la traducción de textos hispanohablantes de temática militar al ucraniano. Se analiza la organización temática de las noticias online en español sobre la guerra en Ucrania — las negociaciones, la ayuda militar, el papel de EE.UU. y la OTAN, la resistencia interna, los refugiados, las sanciones, la percepción internacional del conflicto — y se identifican las estrategias pragmáticas de su reproducción en ucraniano. Se estudian los aspectos léxico-semánticos y estilísticos de la traducción, con especial atención a la terminología militar-política, el léxico valorativo, las metáforas y los verbos que expresan presión, concesión o suposición. Se establece que unidades como *alto el fuego*, *garantías de seguridad*, *misiles Patriot*, *sistemas antiaéreos*, *presión*, *sacrificar territorio*, *amenaza*, *guerra interminable*, *condiciones inasumibles* tienen no solo carga semántica, sino también pragmática. También se analizan los aspectos gramaticales: construcciones pasivas, formas impersonales, contraposiciones, estructuras condicionales, indicadores cuantitativos y verbos modales en tanto recursos que inciden en la percepción del mensaje por parte del lector.

El Capítulo III está dedicado al análisis lingüo-pragmático de la traducción hispano-ucraniana de textos de temática militar. Se determinan las principales transformaciones traductológicas que actúan como instrumentos de preservación del potencial pragmático del original: concretización, modulación, explicitación, compensación, transposición, desarrollo sintáctico, reducción de detalles secundarios, conservación o precisión de la atribución de fuentes, así como el refuerzo o neutralización controlados de la valoración. Se estudia la adaptación pragmática en el proceso de traducción y se evalúa el impacto de las decisiones traductológicas sobre el efecto pragmático final.

El análisis realizado demuestra que las noticias online en español sobre la guerra en Ucrania poseen una compleja organización pragmática y discursiva. Dichos textos no solo transmiten información factual, sino que también estructuran la percepción de los acontecimientos mediante estrategias de valoración, modalización, atribución de fuentes y construcción retórica del mensaje. Se establece que el discurso informativo hispanohablante sobre la guerra combina elementos de información operativa, interpretación política y explicación analítica, lo que convierte el aspecto pragmático en un componente esencial del proceso traductológico.

El estudio práctico confirma que la traducción de noticias militares del español al ucraniano frecuentemente implica no una reproducción literal del texto original, sino una adaptación editorial condicionada por normas mediáticas, factores culturales y expectativas de la audiencia meta. Se identificó que las decisiones traductológicas afectan directamente al nivel de categorización, a la intensidad emocional y a la valoración política del mensaje. Entre las transformaciones más eficaces para preservar el potencial pragmático del original destacan la concretización, la modulación, la explicitación, la compensación, la transposición y la reestructuración sintáctica.